శ్రీ వేమన గ్రంథాలయము
తేలప్రోలు.

IV

గయ్యాళిగంప.

(మనోహరమగు సాంఘిక నవల)

గ్రంథకర్త:

యస్. సూర్యనారాయణమూర్తి.

మీ కే పుస్తకములు కావలసినను
కురుకూరి సుబ్బారావు ప్ర. ప్రచురణలు
సరస్వతీ బుక్ డిపో, బెజవాడ.

మొదటికూర్పు 2000 ప్రతులు.

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయము,
తేలప్రోలు.

పబ్లిషర్:

కొండపల్లి వీరవెంకయ్య,
శ్రీ సత్యనారాయణ బుక్ డిపో,
రాజమండ్రి.

1936.

[కాపీరైట్ రిజిష్టర్డు]

[వెల రు 1-0-0

శ్రీ ప్రభాసీ ముద్రాక్షరశాల,
రాజమండ్రి.

ఓమ్

శ్రీరామా.

గయ్యాళి గంప.

మొదటి ప్రకరణము.

ప్రొద్దుట పెండ్లి!

—

"అగును—ఆలాగుననే........తప్పకవచ్చెదను.........
......గోహార్! చెప్పలేను......ఆసంగతి చెప్పలేను......తప్పక వచ్చెదను......గుడ్ నైట్"...అని టెలిఫోనులో చెప్పి, ఖుదీరామ్ మెహతా, రిసీవరును గ్రింద బడవైచి—మేజాబల్లమీద నున్న తేనీటి గ్లాసును సమీపించెను.

ఆతఁడామెను ప్రేమింపలేడు. అంతవరకాతడెరుగును; ఆకారణముచేతనే వానిలో వ్యాకులముదయించినది. ఏమయినను, రేపుఉదయమాలయములోనికి పెండ్లివేళకు వెళ్ళకతప్పదుకదా! కంఠముపకురిత్రాడు వచ్చినను, పెండ్లిమానరాదు. పెండ్లినిగురించి వానికివిచారములేదు.

అదేలోపము! గొప్పతప్పు!

ఖుదీరామ్ మెహతా ఒకగ్లాసు తేనీటినిముగించినాడు. మరలఫ్లాస్కులోనున్న తేనీటిని గ్లాసులోపోసికొని త్రాగినాడు. పిమ్మట ఆగదికి మధ్యభాగముననున్న కుషాన్ ఛెయిర్ మీద గూరుచున్నాడు. ఆతడు తానిప్పుడు సందిగ్ధావస్థలో నుంటినని తలంచెను.

ఆతడు మిస్. గోహారును ప్రేమింపలేదు "స్కూల్ ప్లేగ్రౌండు" ఆటలాడుకొను సమయమందు, తనకాత్రిపుడు వెనుకనుండివచ్చి,

ఆమె ముడివెట్టినప్పటినుండియు, నాతనికామెయందు గౌరవమున్నది. ఆగౌరవ మిట్టిదనిగాని— ఇంతయున్నదనిగాని—ఆతడు చెప్పలేడు. ఆయిరువురు వధూవరులగుదురని చిన్నతనమునుండియు నిరుగుపొరుగు వారిచేతపరిహసింపబడుచున్నను-కానున్న పెండ్లిమాత్రము,ఖుదీరామున కాశ్చర్యమును గలుగజేయలేదు. అది యిష్టములేని పెండ్లియే! తప్పని సరిపెండ్లియే! అయినను, వానికి విచారముగాని, భయముగాని, ఆత్రముగాని కలుగుచుండుటలేదు. ఆతడారాత్రి—నిద్దుర వచ్చువరకును బ్రయత్నించును. ఉదయమున సరిగా, పెండ్లివేళకాతడాలయములో నుండగలడు. ఆలస్యముచేయడు. అందులకు రెండుకారణములున్నవి. ఒకటి సతార్—సేవకుడు! రెండు—"అలారమ్‌కాల్!" సతార్ ప్రతి నిత్యము నుదయమారుగంటలకు తప్పక నిద్రనుండి మేల్కాంచును. తోడనే, తనయజమానుని మేల్కొలుపును.

కాని—ఆతనియెడల, పెండ్లి గొప్పతప్పని మాపాఠకులుగ్రహింపవలయును.

అగును—తప్పే! గొప్పలోపమే! అందులకు సందేహములేదు. యువకులందరును బెండ్లికిచ్చగింపవలయుననియు—జీవితమధ్యములోనే దోయొక కన్యను భార్యగాచేపట్టవలయుననియు— ఆకారణముచేతనే తానును బెండ్లాడుచున్నాననియు ఖుదీరామ్ మహాత్మా భావించుచున్నాడు. పెండ్లికి సన్నాహములన్నియు ముగిసినవి ఇకనదితప్పదు—జరిగితీరవలసినదే! గోహరునకును ఖుదీరామునకును పెండ్లి నిశ్చయింపబడుటకొక ప్రబలకారణమున్నది.వారి తండ్రులిరువురును స్నేహితులు. ఇరువురును 'అలాస్కాద్వీపము'నకు బోయి, కలసిమెలసివర్తకముచేసి — ఒకరికష్టసుఖములలో నింకొకరు పాల్గొని, ధనమార్జించిరి.

ఆకారణమే నేడు ఖుదీగోహరుల పెండ్లిని నిశ్చయించినది తండ్రులకు గలవర్తక సంబంధమగు స్నేహమే—పిల్లలపెండ్లి నుదాల్చినది.........

తెలప్రోలు.

ఖుదీరామ్—ఒకనిట్టూర్పు బుచ్చెను. ఆతనిహృదయములో జుగుప్సా భావములేదు. ఆతడు కుషానుచెయిర్‌లో కూరుచుండి-కానున్న కార్యములు కాకమానవను శుష్కవేదాంతధోరణి నవలంబించుచుండెను.

ఆతడు—ఉదయమును గురించి, తలంచుటలేదు—రానున్న దినములను గురించికాని—కానున్న విషయములను గురించికాని తలచుట అనవసరమని వానిభావము.

ఆతనికి పెండ్లి తప్పనిసరియయ్యు, నంతగా భయోద్రేకములను గలిగించుటలేదు. తప్పనిసరిగా తనతండ్రి చేసిన వర్తకమును దానిప్పుడు చేయుచున్నటులనే— రేపుపొద్దుట గోహారును పెండ్లాడవచ్చునని ఆతడనుకొనెను.

కానియింకను—పెండ్లికి ఈరాత్రి వ్యవధియున్నదికదా! 'రేపు' అనుమాటను ఖుదీరామ్‌లెక్కచేయఁడు. ఈసమయమునందాతఁడింకను బ్రహ్మచారియే—స్వతంత్రుఁడే! స్వేచ్ఛానుసారము సంచరించుటకు హక్కు వానికిప్పుడున్నది. కాని యిప్పుడు చేయవలసినదేమి?

ఖుదీరామ్—తనచేతినిమీఁదికెత్తి—రిష్టువాచీపై దృక్కులను ప్రసరింపఁజేసెను. ఏడుగంటల ముప్పదినిముషములయినది—ఆతడింతవఱకు భోజనముచేయలేదు. సరికదా, ఈక్షణమువఱకు, భోజనమును గూర్చిన తలంపేవానికి కలుగలేదు గోహారుతో టెలిఫోనులో మాటలాడుచు నాతఁడు కడుపుసొదను మరచిపోయినాఁడు. కాని యిప్పుడాకలి యగుచున్నట్లు—ఆతఁడుగ్రహించెను.

ఆతఁడు "కాలింగ్ బెల్" మీఁదకు తనచేతినిబోనిచ్చెను. సతార్ వచ్చుటతోడనే—భోజనమును హోటలువానిద్వారా మేడమీఁదికి తనగదిలోనికి తెప్పించుకొందునాయని ఆతఁడాలోచించెను. కాని ఆతఁడందులకిష్టపడలేదు. రేపటినుండి అట్లుచేయకతప్పదు. ఈ

రాత్రికూడ నల్లఁ జేయుకొనుములకు? ఆతఁడెక్కబ్బునకయిన నెప్పినయెడల-గానము వినవచ్చును—పదునుకన్నియలను జూడవచ్చును—స్వేచ్ఛగా నా యొక్క రాత్రియయి నన్నెవ్వఁబుచ్చఁచ్చును— అనుకొనెను.

అంతలో సతార్—తలుపు తెరచుకొని, లోపల ప్రవేశించి నాఁడు—ఆతఁడు గారడివానిని బోలినాఁడు. ఎప్పవేళలయందును, దన యజమానుని ముఖమును జూచినంతమాత్రాన—వానికేమికావలయునో ఆతఁడు గ్రహింపఁగలఁడు. సతార్—ఖుదీరాముని ముఖలక్షణముల నించుకసేపు పరికించెను, పిమ్మట సవినయముగా వంగి నిలువఁబడి—

“అయ్యా! భోజనమునకు బయలుదేరనుంటిరా?” అని ప్రశ్నించెను. ఖుదీరామ్ చిరునవ్వునవ్వెను. ఆతఁడు—తనయంగీబొత్తములను సవరించుకొనుచు—

“అగును—నేనిప్పుడు మారిపోయితిని, భోజనమునకే బయలుదేరుచున్నాను సతార్! నా దుస్తులను దెచ్చిపెట్టుము.”

సతారు దుస్తులను తీసికొనివచ్చి, యజమానునికిచ్చెను. ఆతఁడు వానినిపుచ్చుకొని, ధరించి—పిమ్మట నొక “విక్టోరియా”ను అద్దెకు మాటాడుకొని అందులో ప్రవేశించి కూరుచుండెను.

“ఎక్కడకు బాబూ?” అని బండివాఁడు ప్రశ్నించినప్పుడే ఖుదీరామునకు తెలివివచ్చినది.

“ఎక్కడకా?.........ఓహో !.........సరే.....హోటలునకు......అనుమాటల నాతఁడతికష్టముమీఁద నుచ్చరించెను.

“మోడరన్ హోటలా? సివిల్ రిస్టారెంటా? బాబూ!” అని బండివాఁడు మరలనడిగినాఁడు.

ఖుదీరామ్—తిరిగి గాఢాలోచన మభినయించెను. అందకత్తెలగు స్త్రీలును—మనోహరములగు నాహారపదార్థములును — ఏహోటలులోనో యుండునని ఆతఁడొకప్పుడు—తనస్నేహితుఁడు చెప్పగావిని

యుండెను. కాని, సమయమునకా హోటలుపేరు జ్ఞప్తికివచ్చుటలేదు.
... .అది......పాయశః......గవర్నర్ స్క్వేరులో నెక్కడో
యున్నది.........దానిపేరు?......

ఆతనికా హోటలుపేరు జ్ఞప్తికివచ్చినది, చిరునవ్వుతో నాతడు బండివానిం దిలకించెను.

"క్యానలెట్! నీవెరుంగుదువా?"

బండివాడు—తలయూచినాడు— వడిగావిక్టోరియాసాగి పోవు చున్నది. ఖుదీరామ్ కుషానుల నానుకొని కూరుచుండి, అంగీజేబులోని సిగరెట్టును బయటకుదీసి, నోట బెట్టుకుని, ముట్టించెను. ఇంతకు, భోజనమిప్పుడు తన కవశరమా అన్నసందేహము వానికుదయించినది. కావలయును—ఈ రాత్రి గడచినయెడల రేపటినుండియు—గోహారుతో కలసి భుజించుట తప్పదు. కనుక నొంటిరిగా నీరాత్రితాను భుజింపవలయును- అని ఆతడు నిశ్చయించుకొనెను.

ఆతనికి నిద్దురబద్ధకము కూడవచ్చుచున్నది—ఏమిచేయుటకును తోచనివానివలె నాతడు—'ల్యాంప్-పోస్టు'లను లెక్కపెట్టుచుండెను. ఆతడు ముప్పది యెనిమిదవ 'ల్యాంప్-పోస్టు'కడ నాకస్మికముగాకన్ను లనుమూసికొనెను- "రేపు—ఉదయము—పెండ్లికై గోహారునకును దనకును గానంసిన టిక్కెట్లు పుస్తకముల నెక్కడ పెట్టితినా"? అని ఆలోచింపమొదలిడెను. ఆలయాధిపతి సరిగా ఎన్నిగంటలకు—వివాహపుటుంగరములను పుచ్చుకొనుటకు వచ్చునన్న ప్రశ్నమరల వాని మెదడులో ప్రవేశించినది.

దిక్కుమాలినగోల! ఆతడుంగరమునుపుచ్చుకొనుట మరచిపోయినాడు.........ఒకవేళ..:సతార్......"అగును." అనిపలికి, ఆశ్చర్యకరముగానొప్పుకొనెను. సతార్ మరచిపోలేదు.—ఆతడు తన

యజమాని తెచ్చిన వివాహపుటుంగరము — పెట్టెలో పెట్టి- ఆపెట్టెను మేడమీఁదిగదిలో మేజాబల్లమీఁద పదిలపఱచెను.

ఆహా! సతారెంత మంచివాఁడు "తనకొఱకును — గోహారుకొఱకును ఘుచ్చుకొన్న బొంబాయియందలి డారింగటన్ స్క్వేరులోని ఆమేడలో, సతారు నౌకరుగా నెందులకు కుదురవలయును? ఆతఁడుమాత్రమెందులకు పెండ్లాడఁ గాఁడు?" — అని ఖుదీరామ్ మెహతా ఆలోచింపసాఁగెను. వానిదృష్టిలో ప్రస్తుతము పెండ్లియనఁగా అంత చులకనగానున్నది!

'ప్రేమ' యను రెండక్షరముల నాతఁడింతవఱకు విని యుండలేదు. ప్రేమించుట వానికెట్లో తెలియదు. ఆతఁడే యువతిని గురించియు, హృదయములో నుద్రేకమనుభవించి యెఱుఁగఁడు. ఏమయినను, మోహాతిరేకముతో — హృదయాంతర్భాగమునుండి పొంగిపొరలుచున్న కామమును తృప్తిపరచుకొనుటకును- దేహములోని వెచ్చనెత్తుటి ముచ్చెమటలను గలుగఁజేయు, నిట్టూర్పుఁ బుచ్చుటకును — తమితీఱ బాహుద్వయములోనదిమి — అనుభవించుటకును ఆతఁడొక వేఱొక అందకత్తెనుగనుఁగొనలేఁడు.

తెల్లవారినయెడల గోహారును దాను పెండ్లాడుచున్నాఁడు. ఆమె అందమయినది- ఆమె నుద్రేకము లేదు. నాగరకతగలది.

విక్టోరియా ఆఁగినది. ఖుదీరామ్ మెహతా క్రిందకుదిగి బండివానికి బాడుగనిచ్చి- అద్దపుతలుపును లోనికిఁద్రోసి, వడిగా లోనఁబ్రవేశించెను.... ..

ఏమో! వానిప్రారబ్ధ మెట్లున్నదో!

రెండవ ప్రకరణము.

బొంబాయినగరములో పేరొందిన రిస్టారెంటులలో—
లెట్'' ఒకటి-ఆహారములు చూచుటకందముగ నుండుట మా
క, ప్రశాంతముగనుండును- గందరగోళమందెక్కువగా నుండద

ఉత్తరీయమయిన లేకుండ— నిలువుటంగీ-కట్టుకొన్న
కాళ్ళకు-స్లిప్పర్సు-వీనితో-ఖుదీరామ్‌మెహతా, క్యావలెట్ హా
లోప్రవేశించినాఁడు. ఆతఁడు దానినింతకుపూర్వము చూడలేదు. ఇ
ముందుకూడ చూడరాదనియే నిశ్చయించుకొన్నాఁడు. హాలులో
నల్వంకల పరిశీలించుచు నాతఁడు నిలువఁబడుసరికి—సద్దుచేయకుండ
వెయిటరొకఁడువచ్చి, వానియెదుట ప్రత్యక్షమాయెను.

"ఖాళీబల్ల లనేకములున్నవి— తమ రాగదిలో నేప్రక్కకూరు
చుందురో నేనడుగవచ్చునా?''అని అతఁడు ఖుదీరామును, సవినయ
ముగా ప్రశ్నించెను.

ఖుదీరామ్ ఒకపరి మందహాసము గావించెను-అతనిదృక్కులు
''ఆర్కెస్ట్రా'' యున్న ప్రాంతమునకు పరుగిడుచున్నవి.

"ఉండుము— నేనాలోచించిచెప్పెదను''అని కటువుగానాతఁడు
వెయిటరునకు బదులుచెప్పెను. పిమ్మట తనదృష్టిని—ఆయువతిమీఁది
కి ప్రసరింపఁజేసినాఁడు. క్షణకాలమువరకు వానినోటినుండి మాట వెలు
వడలేదు.

ఆయువతి—ఆర్కెస్ట్రాకు దగ్గర నొంటరిగా కూరుచున్నది.
ఆమెకు వర్ణనాతీతమగు సౌందర్యములేదు-—ఆమెధరించిన దుస్తులు
అమూల్యములుగావు—అట్లయ్యు నామెలో ఆకర్షణశక్తి ప్రకటితమగు
చున్నది—ఆమె ధరించినచీర అందముగనున్నది. ఆమె మిక్కిలిపొడవు

గనున్నది—శరీరచ్ఛాయ నల్లగనేయున్నది. కురులు దీర్ఘముగా పెరిగి యున్నవి—ముంగురులు ముసుగులోనుండి, బయటకు తొంగిచూచున్నవి.

మొత్తముమీఁద నామెలావణ్యరాశి! జరీఅంచుగల ఎఱ్ఱనిచీర మెత్తనువుచాయ మనోహరముగఁ గన్పట్టుచున్నది-స్లిప్పర్సులో పాదములు మృదువులని వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. ఆమెతొడుగు కొన్న—ఆమెకొక వింతసోయగమును గలిగించుచున్నది- ఆమె పెదవులు పండుతమలపాకులవలె లేకున్నను-నల్లగానున్నను, అవి తామర తూడుల ననుకరించుచున్నవనుట అతిశయోక్తి కాదు.—శ్రీకారముఁ బోలిన చెవులనుండి చక్కనిరాళ్ళు పొదుగఁబడిన ఆభరణములు వ్రేలాడుచున్నవి. ఆమె కితరములగు నాభరణములులేవు—వ్రేలియుంగరము లేదు.

ఆర్కెష్ట్రాను తదేక ధ్యానముతో నామెవినుచున్నది. బాహ్యలోకమును పూర్తిగా మరచియున్నదేమో! హాలులో నిలుచఁబడియున్న ఖుదీరాముని—ముప్పది సెకండ్లనుండియు-నోటమాటలేక-రెప్పవాల్చక—తదేకదీక్షతో తనవైపు దృక్కులను ప్రసరించుచున్న ఖుదీరాముని ఆమెచూడనేలేదు—ఆతనిరాక నామెగురితింపనేలేదు.

వెయిటరు మరల ఖుదీరాము నుద్దేశించి ప్రశ్నించినాఁడు—

“అయ్యా! ఏబల్ల? ఆర్కెష్ట్రాదగ్గర?”

ఖుదీరామ్ ఉలికిపడెను.

“కాదు—సాధ్యమైనంతవర కామెదగ్గరగానున్న బల్ల......”

అని చెప్పుచు నాతఁడు వెయిటరువెంట నడచెను. వెయిటరా పెద్దమనుష్యుని—ఆయువతికి ప్రక్కనేయున్న బల్లయొద్దకుఁగొనిపోయి, కూరుచుండఁజేసెను.

ఆసమయమునఁ గూడ నామె గానములోనే లీనమైయున్నది. తనకు ప్రక్కగా సమీపమందున్న బల్లయొద్ద, కుర్చీని బయటకు లాగి కూరుచుండి, ఉత్సాహముతో తన్నుఁ దిలకించుచున్న ఖుదీరాము నామె చూడనేలేదు. ఖుదీరామ్ వెయిటరుతో తనకు కావలసిన పదార్థములను జెప్పినాఁడు—వెయిటరు నిష్క్రమించెను.

సంగీత మాగిపోయినది—ఆమెయొకపరి గదిని నల్వంకలఁ బరికించినది—ఆపరికింపు ఖుదీరామునకు పారవశ్య మొసఁగూర్చినది. ఆతఁడప్పుడామె ముఖమును దర్శించినాఁడు. గుండ్రముగను, ప్రసన్నముగనుఉన్న ఆముఖము—విశాలములు—కాంతిమంతములుగు నేత్రములతో వెలుఁగొందుచున్న ఆముఖము—వానిహృదయమునందు చిత్రింపబడినది. ఆమెనోరు చిన్నదిగను, పెదవులెఱ్ఱగను ఉన్నవి. ఆమెలో పరిపూర్ణమగు సత్స్వభావము స్త్రీత్వము గోచరించుచుండెను.

ఆమె తనప్రక్కనున్న బల్లకడ కెవ్వరో వచ్చియుండిరని తెలిసికొన్నది. తత్‌క్షణమే తనదృక్కుల నాదెసకుపుత్తెంచినది. ఖుదీరామ్ ప్రశంసా పాత్రముగనామె నొకపరి తిలకించినాఁడు—చూపులతో చూపులు కలిసినవి.

తొలుఁదొల్త నాముహూర్తమున—ఆమెకనుబొమ్మ లత్రము తో మీఁదికిలేచినది. ఆతని నదివరకెక్కడో, ఎప్పుడో చూచితినని ఆమెనమ్మకము. ఆతఁడామెలో ప్రకృతి విరుద్ధములగు స్వభావములు గాని—కృత్రిమ హావభావములుగాని పొడఁగట్టమి, మిక్కిలిహర్షించి నాఁడు. అంతేకాదు! ఆమెనుగురించి యెక్కుడుగా తెలిసికొనుటకు—గ్రహించుటకు నాతఁడు తొందరపడుచున్నాఁడు.

ఆతని ముఖమున మందహాస మంకురించినది. ఆమె యొకక్షణ మువరకు వెనుదీసినది—పిమ్మట నాతనిమందహాసమునకు ప్రత్యుత్తరముగా నామెపెదవులపైని చిరునవ్వు పొడసూపినది ఆచిరునవ్వుతో

కృత్రిమముగాని — వక్రిభావముగాని—లజ్జగానిలేదు. ఆమెమరల నార్చేష్టావంకఁదిరిగి—తనదృక్కుల నాడెనకు పరపుచున్నది.

ఖుదీరామ్ మిన్నకుండలేదు-యాతఁడామెవంకఁ జూడఁగలిగినపు డెల్ల నవ్వుచునేయుండెను—తనకామెతో పరిచయములేకున్నను, యా నవ్వే సంతృప్తిని గలుగఁజేయుచున్నదని యాతఁడు తలంచుచుండెను.

"ఆమెమనోహరమయినది—ఆమెనుపోలిన యువతిని నేనిది వఱకెన్నడును చూచియుండలేదు. ఆమె అందకత్తెమాత్రమేకాదు... ...నిజమయిన యామెది...... కారణమును నేనుచెప్పలేను......" అని ఆతఁడు తనలోఁ దాననుకొనుచుండెను.

వెయిటరుతెచ్చిన పదార్థముల నాతఁడు సంతృప్తిగా ఆరగించెను. అవి మిక్కిలి రుచికరముగానున్నవి. ఆతనికి సంతోషమును కలిగించినవి. ఆతఁడు పరోటానుతినుచు నొకపరి కన్నుల నామెపైఁ బ్రసరింపఁజేసినాఁడు. ఆతని కప్పుడు నవ్వురాలేదు. ఆమెచూపులలో తన చూపులనుగలుపుటకును—ఆమెకంఠస్వరమునాలకించుటకును—ఆమె చేతులను తనచేతులతో గీలించుటకును—ఆతఁడు కుతూహలపడుచుండెను—ప్రార్థించుచుండెను—ఉవ్విళ్లులూరుచుండెను.

ఆమె కాఫీని స్పూనుతో త్రాగుచున్నది—ఆమెను తదేకధ్యానముతో చూడవలయుననియే ఖుదీరామ్‌తలంపు! ఆమెనుగూర్చి వాని హృదయములో కారణములేనికలవర ముదయించినది.

కాఫీనిముగించినపిమ్మట—ఆమె గదిని మరియొకపర్యాయము కలయఁజూచినది. పిమ్మట తననంచినివిప్పి అందులోనున్న యొకకార్డును బయటకుఁదీసి—పెన్సిలుతో దానిమీఁద నేమోవ్రాసినది. తరువాత వెయిటరునుబిలిచి, యాకార్డును ఆర్చేష్టా కండక్టరునొద్దకు పంపినది. కండక్టరామె కోరికను మన్నించినాఁడు

ఆర్కెష్ట్రా బ్యాండుట్యూను వాయించుచున్నంతసేపును—ఖుదీ రామ్‌మెహతా-ఉద్రేకము ననుభవించుచున్నాఁడు. ఆతఁడాత్రముతో నాలకించి తనలో అమితముగ హర్షించినాఁడు.

ఆట్యూను ముగియుటతోనే—ఆతనిలో సంభ్రమముదయించి నది—ఆతఁడు వెయిటరును బిలిచెను—ఒక కార్డు నామెకూరుచుండిన మేజాబల్లకడకుపంపెను. వెయిటరా కార్డునుతన మోల్ల పెట్టుటతోనే-ఆమె కొంచెము చలించినది. అదికనిపెట్టి ఆతఁడొకపరి నవ్వెను. ఆమె గదిసి నల్వంకల నలక్ష్యముగా చూచినది; అంతే! ఆతనిహృదయములో మాత్రము నిరాశ అంకురించినది— ఆతనిగుండె నిలిచిపోయిందనియే చెప్పవచ్చును.

"నేనుగూడ మెచ్చుకొంటిని—"

అను మాటలా కార్డుమీఁద వ్రాయఁబడినవి—ఆమెచిరునవ్వుతో చదువుకొన్నది.పిమ్మట నాతనిదెస నంగీకారసూచకముగా మోము నుద్రిప్పినది. వెయిటరు బల్లయొద్దనుండి వెళ్ళిపోవుచుండెను. ఖుదీరామ్ మెహతా—ఆందోళనతో వానిని మరలఁ దనకడకు రావలసినదని తల యూఁచినాఁడు.

"ఇంకొక కార్డును దీసికొని ఆమెకిమ్ము—నేనొకవిషయము వ్రాయమరచితిని—" అని ఆతఁడు వెయిటరుతో పలికి—కార్డును బయటకుఁదీసి—

"నేను మీయొద్దకు వచ్చి మాటలాడవచ్చునా!" అనివ్రాసి నాఁడు.

ఆమె—వ్రాయుచున్నంత సేపును తదేకదృష్టితో-తన్నుఁగని పెట్టుచున్నదని గమనించి—ఆతఁడు సిగ్గుపడెను. తప్పక—ఆమె తన కార్డును చదువుటకు నిరాకరించునని ఆతఁడనుకొనెను. కాని, అట్లుజరుగలేదు—ఆమె నిరాకరింపలేదు—ఆకార్డును చదివి—తనకట్టెదుటబల్ల

మీఁద, మొదటిదానిప్రక్కనే దానినిగూడనుంచి, ఖుదీవంకఁదిరిగి—
"రండ" నునట్లు తలయూఁచినది.

సంతోషముతోను—ఆత్రముతోను, ఆతఁడులేచి నిలువబడెను. కాఫీని దీసికొనికమ్మని వెయిటరున కాజ్ఞాపించెను. ఆతఁడామెబల్లయొద్ద కేఁగి—కట్టెయెదుటనున్న కుర్చీలో కూరుచుండెను—వెయిటరు వెళ్ళి పోయినాఁడు. యామెతో సంభాషణ కెట్లుపక్రమింప వలయునో తెలి యక—యాతఁడు క్షణకాలము మౌనమువహించెను. యాకస్మికముగ మధురమగు కంఠస్వరమాతనికి వినిపించినది—

"మీకార్డులు మిక్కిలి ఖరీదుగలవి." అనిఆమెనుడివినది.

ఆతఁడు నవ్వినాఁడు; కానిఆనవ్వులో నాందోళన మిమిడి యున్నది.

"మీరునామొదటికార్డునే త్రోసిపుత్తురేమోయని నేనుభయ పడితిని."

ఆమె—పరికాశించుచు ద్రవించుచున్నతన నేత్రములనాతన పైనిల్పి, మనోహరముగమందహాస మొనరించినది.

"అయిన సాధారణముగా మీరు స్త్రీలయెడల భయపడుచుం దురా!" అనిఆమెప్రశ్నించినది.

ఆతఁడు తలయూచినాఁడు.

"నేనువారియెడల భయపడుటకు - నాకువారితో సంబంధము లేదు-కాని ఈరాత్రినేను భగ్నహృదయుడను"

"భగ్నహృదయులా?"

యాతఁడు తలనంగీకార సూచకముగా ద్రిప్పినాఁడు.

"అందువలన మీరు సాహసమునుగూడ నవలంబించితిరా"

యాతడుతనచేతులను కుర్చీమీదనానుకొని, వెనుకకుచేరగిల బడియదార్థమామెకు వినిపించినాఁడు.

 15

"ఎందుచేత?" అనియామెఅడిగినది.

"ఈరాత్రి మాత్రమేనేను స్వేచ్ఛగా సంచరింప వచ్చును. స్వాతంత్ర్యవాయువులను పీల్చవచ్చును. రేపుప్రొద్దుటనాకు వివాహ ముకానున్నది."

యామెతనమాటలకు నవ్వునని యాతఁడు తలంచినాడు-కాని యామెనవ్వలేదు. సరిగదా! యామెఉలికిపడినది. పిమ్మటమెల్లగా నా మెకంఠమునుండి ఈక్రిందిప్రశ్న వెలువడినది_

"రేపు ప్రొద్దుటా?"

యామెక్షణకాలము మౌనమ్మువహించినది. పిమ్మట-"ఓహో! నేనెందులకట్లు ప్రశ్నించితిని?" అనిమరలనుడివినది-యాతఁడు విస్మ యముతో నామెనుచూడసాగెను.

"ఎందులకు ప్రశ్నింపరాదు? మీరీపూఁట ఇక్కడ ప్రత్యక్ష మగుటకు కారణమును విస్పష్ట మొనరించితిరి.—మీధోరణియే నాకా శ్చర్యమును గలిగించుచున్నది-రేపు ప్రొద్దుటమీరు పెండ్లాడనున్నారు కాని యిప్పుడు కాదుగదా?"

యామె అనవసరముగా చాలవరకు ప్రసంగించితినని తనలో దాననుకొన్నది. ముహూర్తమాత్రమాతని బరికించి, పిమ్మట లేచినిలు వఁబడి___

"మనమిరువురము కొంతసేపు డ్యాన్సుచేయరాదా?" అని యాతని బ్రశ్నించినది.

ఖుదీరామ్మెహతా ప్రార్థనపూర్వకముగా "మీపేరు నేనెరుగ వచ్చునా?" యనియడుగుచు రెండుచేతులతో నామెను బట్టుకొనెను యామె ప్రత్యుత్తరమీయలేదు. కొంతవరకిరువురును పాశ్చాత్య పద్ధ తులననుసరించి, డ్యాన్సు కావించిరి. యాసందర్భలో నేవోకొన్ని విష

యములను ముచ్చటించుకొనిరి. కాని అవిసూపాఠకులకంత ముఖ్యము లుకావని మామనవి.

డ్యాన్సు ముగిసినది—హృదయములలో నిరువురును-నృత్యము సేయుచున్నట్లు తలంచుటలేదు. ఇరువురకు నొకవిధమగు యాందోళన ము కలిగినది—యదియదార్థముయినది-సంతోషకరమయినది అందు చేతనే వారు దీర్ఘకాలము డ్యాన్సు చేయుచున్నపుడు సంభాషణకుప క్రమింపలేదు—యాతండామె దెస నిశ్చలముగా పరికించుచున్నాండు. యామెకుక మర్యాదగా సంబోధించుట కవసరము కన్పట్టలేదు—

"చెప్పుము—నాదెసనిలుకడగా నెందులకు పరీక్షించుచున్నావు? నీవేమి తలంచుచున్నావు?" అని ఆమెసవినయముగా ప్రశ్నించినది.

"నీవెంత అందముగనున్నవోయని—నేనాలోచించుచున్నాను- నీకండ్లలోను—పెదవులలోను—చిరునవ్వులోను—కంఠములోను— వ్యక్తమగుచున్న ఆకర్షణశక్తిని గురించి యాలోచించుచున్నాను."

ఆతండామెను క్షమింపమని వేడలేదు—ఆమెముఖమున లజ్జా చిహ్నములు పొడసూపినవి. కాని ఆమె నవ్వలేదు.

"నీవుకూడ నన్నుగురించి ఆలోచించుచున్నావని నేననుకొను చున్నాను—"అని యాతడామె చూపులలో తనచూపులనుగలిపి, ప్రశ్నించెను. ఆమెపెదవులు వడంకినవి—తదేకదృష్టితో నాతని బరికిం చుచు—యామెతలయూచినది.

"నీవెంతమంచి వాండవోయని నేనాలోచించుచున్నాను, నీవం టి యువకుని నేనింతకు పూర్వమెప్పుడును చూచియుండలేను. నిన్ను నాబల్లయొద్ద కెందులకు రానిచ్చితినాయని నేనాశ్చర్యపడుచున్నాను-" అని యామె నవ్వసాగెను.

యాతండామె చేతిని దనచేతం బట్టుకొని అదుముచుండెను— యామె ముఖమును నిశ్చలముగా పరికించుచుండెను—" ఇంకమీాంద నాజీవిత మేమయినను నేను లక్ష్యపెట్టను— ఇన్ని సంవత్సరములకు

నేనీక్షణమందు-వాస్తవమునకు బ్రతుకుచున్నాను. జీవితసౌఖ్యమును నేనీక్షణమున మాత్రమే అనుభవింపఁగలుగు చున్నాను-" అనుమాటలాతని చూడ్కులలో వ్యక్తపడుచున్నవి.

ఇరువురును మంత్రముగ్ధులవలె నొకరినొకరు పరికించుకొనిరి. ఆసమయమందొకప్పుడొకరిపెదవుల నింకొకరిపెదవులు దాకినవి. ఆమె వెనుకకుతగ్గి నవ్వినది-పిమ్మట నిరువురును మరల మేజాబల్లకడకు వచ్చిరి.

"ఈప్రదేశ మసహ్యముగానున్నది." అనిపలుకుచు నామెకుర్చీలో నాసీను రాలాయెను.

"అతడామెను దిలకించుచు-" క్యావలెట్ హోటలుఅసహ్యముగానున్నదనినీవుతలంచు చున్నావా?......కాదు......ఇదిమనకొఱకునిర్దేశింపఁబడినది.......నీవుకూడనావలె స్వేచ్ఛగా నుండుటకు కోరుచున్నావు......మనమింకొకస్థలమునకు పోయినచో ....

ఆమె కంపించినది—నేత్రములలో నాతురత గోచరించుచున్నది బుగ్గలెఱ్ఱఁబాఱినవి.

"ఎక్కడకు?"

"బొంబాయినగరములో వినోదముగా ప్రొద్దుపుచ్చుటకు ప్రదేశములేలేవా? విక్టోరియాకోచి నెక్కినచో—ఎక్కడి కయిన పోవచ్చును?"

ఆమెత్వరితగతిని తనచేతిరుమాలును సంచిని దీసికొన్నది. హేళనాపురస్సరములగు దృక్కులనాతనిపై నొకపరి పఱపినది. లేచిఆతనికెదురుగా నిలువఁబడినది.

"అగును—ఈరాత్రి మనమెక్కడికయిన పోయి డ్యాన్సుచేయవచ్చును. ఇతరవిషయములను మరచిపోవుటకు నేను ప్రయత్నించుచున్నాను." అనిఅతఁడనెను.

ఆమె ఆతనిచేతిని పట్టుకొన్నది-ఆతడు బిల్లుమొత్తమునిచ్చినవెనుక ఇరువురును బయటకు నడచిరి—విక్టోరియాకొఱకెదురుచూచుచుండిరి.

బండిలో వారిరువురును—"హనీమూన్ క్లబ్బునకు పోయిరి. అక్కడ కొంతసేపు వివిధ విషయములను గుఱించి ముచ్చటించిరి—కొంతసేపు డాన్సు చేసిరి—కొంతసేపు తేనీటిని త్రాగిరి. ప్రపంచములు స్వర్గీయసౌఖ్యము ననుభవించుచున్న ప్రాణస్నేహితులవలె నాయిరువురును మెలంగిరి. ఆతడు—ఆమె మాటలను—చిరునవ్వులను—మౌనమునకు, అప్పుడప్పుడు విస్మయ మందుచునే యుండెను.

ఇరువురును—అప్పట్లో తమకు ప్రాప్తించిన అవస్థను కొంతవరకు స్పష్టముగాఁ దెలిసికొనఁ గలిగిరి. అదివరలోఁ దమహృదయములలో చెప్పుడును పొడసూపని—ఉత్తేజము—ఉద్రేకము—అప్పుడు పొడసూపినదని గ్రహించిరి. ఆయుద్రేకము తప్పనిసరియైనది—శాశ్వతమయినది—ప్రచండమయినది.

అర్ధరాత్రి అయినది—ఆమె లేచి నిలువఁబడి, తాను వెళ్ళిపోవలసి యున్నదని చెప్పినది.

"నేను నిన్ను సాఁగనంపుదునా? అని ప్రార్థనాపూర్వకముగా, ఆతఁడు ప్రశ్నించినాఁడు.

ఆమె ప్రత్యుత్తరమీయలేదు, ఒకపరి వానినవలోకించినది, ఒక మందహాసమును వెలిపుచ్చినది.

ఇరువురు విక్టోరియాను బాడుగకు కుదుర్చుకొని—బేకల్ స్ట్రీటులోనున్న యొకసౌధము చెంతకు వచ్చిరి.

బండినుండి దిగుటతోనే, ఆమె వెనుకకుఁదిరిగి—కరస్పర్శమొనరించుట కాతనిచేయిని పట్టుకొన్నది—అంతలో నాతఁడు బండివానిని పొమ్మని చెప్పినాఁడు.

"క్షణకాలము నన్ను నీ మేడమీఁదకి రానీయవా? మరలనెప్పుడును మనము కలసికొనము—మనసమావేశమును జ్ఞప్తియందుంచుకొనుటకయిన నీవు నాఁకేవస్తువయిన నీయవచ్చును." అని ఆతఁడు వినయపూర్వకముగా గోరినాఁడు.

"నీకిచ్చుటా?........." అనుమాటలనామె బరువగు మనస్సుతో ననుమానరహితముగ నుడివినది.

"అగును—ఈగదిలో నిప్పుడు నీవున్నట్లే—నేను నిన్నెప్పుడు జ్ఞ...దుంచుకొనుటకు చిహ్నముగా........."

ఆమెపెదవులు కంపించినవి, ఆమెనవ్వుటకు ప్రయత్నించినది "బాగున్నది" అనుచు నామె దారితీసినది. మేడయొక్క ఉపరిభాగమునకు పోవుటకు ఎలక్ట్రిక్‌లిఫ్టు ఉన్నది. కానియామె దానిలో నిలువఁబడలేదు. మూఁడవ అంతస్తుమీఁదికి ఆతనితోఁగూడ మెట్లుద్వారా పోయినది.

మేడమీఁదనామె క్రిందమూఁడు గదులున్నవి, సేవకులెవ్వరును, అందులేరు—ఆమెవానిని పరిశుభ్రముగా నుంచుకొనుచున్నది. మధ్యగదియొక్క తలుపు దీయఁబడుటతోనే—ఖుదీరామ్‌మెహతా అందు ప్రవేశించినాఁడు—ఆమె ప్రక్కగదిలోనున్న యొకబల్లమీఁద తన సంచిని పెట్టి మరల నాతనియొద్దకువచ్చి నిలువఁబడినది.

"ఇదేనాయిల్లు......నీకసంతృప్తిని గలుగఁజేయుచున్నదా?" అని ఆమెనవ్వుచు ప్రశ్నించెను.

ఆతఁడు 'లేదని' తలయూచినాఁడు—వానిచూడ్కులు గదిలోనున్న వివిధవస్తువులమీఁద వ్రాలుచున్నవి.

"ఈగృహమును నీవేఅలంకరించితివా?"

"అఁ; నాఆదాయము ననుసరించి నేనేనాకు కావలసిన వానిని గొనుచుందును; నేను నాపొట్టకొరకు ఉద్యోగము చేయవలసియున్నది;

ఆఫీసులో కష్టపడి ఉదయము 10 గంటలనుండి సాయంకాల మాడుగం టలవరకు పనిచేయ వలసియున్నది—నేను వారమున కొక్కపర్యాయ ముమాత్రమే క్యావలెట్ హోటలునకు భోజనార్థమై వెళ్ళుచుండు దును.'' అతఁడామె నొకపరి పరికించి చూచాఁడు—ఆమెహస్తమును తన చేతితోఁ బట్టుకొన్నాఁడు.

"ఈగది అందముగనున్నది—చాలఅందముగ నున్నది; నిజము నకిది దేవతాగృహము—దేవతానిలయము, అలంకారమునకుఁగాని—డాంబికమునకుగాని, యిచట వస్తువులు లేవు; కేవలము మానవజీవిత మున కుపకరించునవి—మానవజీవితమును సుఖప్రదమొనరించునవి మాత్ర మేయున్నవి. ఆమె బిగ్గరగా నవ్వినది.

"నీవు క్యావలెట్ హోటలున కెందుకు వెళ్ళుచుందువు?''

"క్యావలెట్—బొంబాయి నగరమునఁగల హోటల్సులో ప్రశాంతమయినది—చక్కనిది, నేనువిశేషముగా ధనవ్యయమున కంగీకరింపను—ఈగదిలోనున్న వస్తువులన్నియు నీవుచెప్పినట్లు నాకుఅవసరము లయినవే! నేనేవస్తువయిన గొననలసివచ్చినచో ఆలోచించి—పిమ్మట జాగ్రత్తగా పరిశీలించుకొనెదను. అనవసరముగా ధనవ్యయమునకు నా మనసొప్పదు, నాజీతములో ఖర్చులుపోను మిగిలిన డబ్బు నేనుదాచు కొందును.........

ఆమెయెందుచేతనో, ఆకస్మికముగా తనమాటలను ముగించినది, పెదవినికొరుకినది, అతడామెను రెప్పవేయకుండ చూచుచుండెను. అత డేమియునుమారుపలుకరాదని ఆమెతలంచినది తలంచి తొందరగాలేచి రెండుగ్లాసులలో ఫ్లాస్కులో నున్న తేనీటినిపోసి మేజాబల్లమీద పెట్టి నది పిమ్మటనాతని ప్రక్కగూరుచున్నది. ఇరువురును తేనీటిని త్రాగిరి ఆసమయమున తేనీటనిచ్చుట వింతకాదు...ఆచారము గాదు...! ఆ మెతెచ్చిఅక్కడబెట్టినది, ఇరువురును త్రాగివేసిరి. మంత్రముగ్ధులవలె

నిరువురును బాహ్యప్రపంచమును మరచిపోయిరి........ప్రేమను మరచిపోయిరి. తమ్ముఁగూర్చిన గొడవతప్ప, ఇతరగొడవలు వారికి తెలియవు. వారు మాటలాడుకొనిరి—యదార్థముగా తమ్ముగురించి యే మాటలాడుకొనిరి.

ఖుదీరామ్ మెహతా—ఆమెకు తనజీవితమును వాస్తవముగా వినిపించినాఁడు. అనేకసంవత్సరములనుండి తన గాథను—తనకష్టసుఖములను ఎవ్వరికయినఁ జెప్పుకొనవలయునని ఆతనికి కుతూహలమున్నది—అది నేఁడు నెరవేరినది—అంతకుపూర్వమాతని గాథ నాలకించువారెవ్వరును లేరు. ఆతఁడు గోహారును గురించి ముచ్చటించినాఁడు—ఆసందర్భమునందు మాత్రమాతఁడసత్యము వచించినాఁడు. ఆతఁడు రేపటి పెండ్లినిగురించియు, "హనీమూను"ను గురించి నామెకు తెలియజేసినాఁడు. అప్పటినామె ముఖమెత్తి తీక్షణముగా నాతని దెస చూచుచుండెను. ఆతఁడు మిన్నకుండెను.

"నేనునీకు విసుఁగును పుట్టించితినా?"

ఆమె ఆతనిచేతులను బట్టుకొని మెల్లఁగా అడుమటకారంభించెను—వినయపూర్వకముగా నాతనినుద్దేశించి—

"నీవు—పెండ్లాడనున్న యువతిని ప్రేమించుటలేదా?...... ......నీవెందులకట్లు చేయుచుంటివి? అది అన్యాయముకాదా? ఆమెకును, నీకును అసౌఖ్యకరముకాదా? పెండ్లియనఁగా..........."
ఆమె అర్థోక్తిలోనే తనమాటనుముగించి, తన్ను క్షమింపుమని ఆతని వేఁడుకొన్నది. యాతఁడామెను ప్రేమ పూరితములగు నేత్రములతో నవలోకించినాఁడు.

"ప్రేమరహితమగు పెండ్లికి నేనంగీకరింపను-అంగీకరింపలేదు-లేకున్న నీయుదయమున నాకు వివాహము జరిగియుండెడిదే!" అను

మాటలామె నోటినుండి వెలువడినవి. యాతఁడత్యంత విస్మయమునంది నాఁడు,—

"నీమాట యదార్థమే! నీవుచెప్పినదెల్ల వాస్తవమే! కాని, నేనిప్పుడేమియు చేయలేను—తరుణము మించిపోయినది—నాపెండ్లి తప్పనిసరి పెండ్లి......నీవు—పెండ్లికి వెనుదీసితినని చెప్పుచున్నావు! ఎందుచేత? నీవాతనిఁ బ్రేమింపలేదా?"

ఆమె తలనూఁకించినది.

"అగును—నేనాతనిని ప్రేమింపలేదు—ఆతఁడు కోపగించి నాఁడు; కాని నేనట్టి మంచివాని నిదివరకెన్నఁడును గనివినియెరుఁగను—చక్కనివాఁడు—విద్యాధికుఁడు; ధనవంతుఁడు; అయిననేమి? నేను ప్రేమింపలేదు—ప్రేమింపలేకపోయితిని."

ఆమె ముఖమును దిప్పుకొన్నది—ఆమెచూడ్కులలో దీన భావమును, ఆవేదనయు, గూడఁ గన్పట్టుచుండెను.

"నీవు-త్రికరణశుద్ధిగా ప్రేమింపనప్పు డెవ్వరిని బెండ్లాడరాదు-అది తప్పిదమనుమాట నీకుతోఁచలేదా?" అనిఆమె మృదువుగా ప్రశ్నించెను.

"అయిపోయినది—ఏమనుకున్నను లాభములేదు"—అని ఆత డు కష్టముతో మారుపలికెను.

ఆమె బిగ్గరగా నవ్వినది.

"అయిపోయినది? అయిపోవునదేమి? ప్రేమలేనిపెండ్లి ఎందుల కు జరుగవలయును! స్త్రీలు ధనకాంక్షచేతను—పురుషులు దర్జాకొర కును, ముందువెనుక లాలోచింపక, పెండ్లిబాంధవ్యముల నేర్పరచు కొని—'పెండ్లి' అను కార్యమును జులకనచేయుటా? వారికిఁగల స్వార్థ భావమును—ప్రేమకు వ్యతిరిక్తముగా నడిపించుటా?"

ఆమె మరల మౌనమువహించినది—కుపాసుమీఁదికి వ్రాలి కూరుచున్నది.

"కాని—నేనట్లు చేయలేను—ప్రేమలేని పెండ్లికి నేను సమ్మతింపను—ప్రేమ అనుదానిలో అనేక పదార్థములిమిడియున్నవి—జీవితమంతయు ప్రేమలోనున్నది—సంసారము నీడ్చుటకు సౌఖ్యమందున్నది—నిరాశ అందున్నది. ప్రేమతత్త్వమువేరు—ప్రేమపథమున స్త్రీపురుషులిరువురును సమానులే ఆతఁడాశ్చర్యముతోను—క్షణక్షణమునకు పెంపొందుచున్న ప్రశంసా భావముతోను—ఆమెనవలోకించి.

"ప్రేమలో ప్రపంచమిమిడియున్నదని నీయభిప్రాయమా!" అని ప్రశ్నించినాఁడు.

"అగును—ప్రేమలో ప్రపంచమిమిడియున్నది" అని ఆమె ఆతనికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చినది—ఆమెకంఠము దేక పూరితములు—కన్నులు కాంతిమంతములు—ముఖమున ముచ్చెమటలు క్రమ్మినవి. తాను మనఃపూర్వకముగా యాదార్థమని నమ్మిన విషయములనే ఆమె వాకొనుచున్నది.

ఆమె లేచినిలువఁబడినది; ఇంచుకసేపు నిశ్చలముగా నాతని బరికించినది—

"నీవు వెళ్ళిపోవలయును... వెళిపోనక్కరలేదా?" ఆతఁడు తల యూచుచు లేచినిలువఁబడెను.

"అగును—వెళ్ళిపోవలయును... కాని ఇక్కడనుండ వలయునని యే నాకున్నది... ఎప్పుడును... ఎల్లవేళలందును... ఇక్కడనుండి పోవలయుననియే నాకున్నది..." ఆతఁడు నవ్వుటకు ప్రయత్నించినాడు. ఆమెచేతులను మీఁదికెత్తి, ఒకపరి ముద్దుకొనెను.

ఆతనిలో నాకస్మికోద్రేక ముదయించినది.

"కాని... ఈరాత్రి నేను స్వేచ్ఛగానున్నాను...... నేను వెళ్లి

పోవుటకుముందు నీకొక విషయమును చెప్పుచున్నాను......కాదు ...చెప్పుటకు వందలు—వేలు—విషయములున్నను—రెండు విషయములను చెప్పుచున్నాను...రెండు విషయములు చాలును-ఈరాత్రి నీవునన్ను సుఖపెట్టితివి—ఇట్టిసుఖమును నేనింతవరకెన్నఁడును నేననుభవించి యెరుఁగను...ఇఁక రెండవ విషయము.........!"
ఇంతకు పూర్వము......నీవంటియువతిని నేనెన్నడును.........!"

అతని చేతులామె మెడను చుట్టినవి. అనయయమున నట్లగునని అతఁడుగాని—ఆమెకాని అనుకొనలేదు—అతని పెదవులామె పెదవులను ముట్టినవి......అతఁడామెను ముద్దుపెట్టుకొనెను! అంతకు పూర్వమెన్నడును అంత సౌఖ్యకరమగు ముద్దు నాతఁడే యువతికిని ఇచ్చియుండలేదు!

అతఁడా పండ్రెండు సెకండులలో స్వర్గ సౌఖ్యము ననుభవించుచున్నట్లు భావించెను. అతఁడు......తెల్లవారినవెనుక తన దాంపత్యజీవిత మెట్లుండునో గ్రహించినాఁడు

గోహార్ యొక్క కృత్రిమప్రేమ...తనయొక్క కృత్రిమప్రేమ! కాని అతఁడేమిచేయఁగలఁడు—తప్పనిసరి పెండ్లి! ఆయిరువురి జీవితములను విషాదాంత మొనరించుటకా పెండ్లి తప్పదు.

ఇదిప్రేమ!—అతనికి జీవితములో—తనబాహువులలో బంధింపబడిన స్త్రీవంటి స్త్రీకావలయును—

ఆమె మెల్లగా—కొంతసేపయిన పిమ్మట నాతని బాహువుల నుండి యీవలకు జారినది—వానిని తలుపుదగ్గరకు త్రోసినది.

"నీవిప్పుడు వెళ్ళవలయును—వెళ్ళవలయును."

కాని అతఁడామెను మరల గాగలించుకొనెను—

"ఒక్కసారి—తనివితీరనిన్ను ముద్దిడుకొననిమ్ము" అతఁడామెను చుంబించినాఁడు. మరల చుంబించుటకు ప్రయత్న మొనరింపగా నామె పరిహాస పాత్రములగు దృక్కుల నాతనిపై ప్రసరించుచు—

"నీస్వేచ్ఛ యింకనెంతోసేపుండదు——" అన్నది.

అతఁడు మరల నామెను దనబిగికౌఁగిటయందుఁ జేర్చుకొనెను-మరల ముద్దులవర్షము నామెపై గురియించెను......కొంతసేపయిన పిమ్మట ఆమె ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములను బుచ్చుటకుఁగూడ శక్తిలేక-దూరముగా నిలువఁబడియున్నపుడు——

"నీపేరేమి? ప్రియసీ! నీపేరేమి?" అని ప్రశ్నించినాఁడు.

ఆమె చెప్పినది.

"మిస్. గులాబ్!"

"మిస్. గులాబా?" అని అతఁడు తిరిగి ప్రశ్నించెను.

"అగును——"

అతఁడు మరల నెమ్మదిగా నామెను తన వక్షముమీఁద వ్రాల జేసెను——

"విను——గులాబ్! విను——నేనునిన్ను ప్రేమించితిని——నేను ప్రేమించు యువతులలో నెప్పటికయిన, నీవే మొదటిదానవు——నీవే ఆఖరుదానవు——నేను నాజీవితాంతము వరకును నిన్ను ప్రేమించుచునే యుండెదను——నాహృదయము నీయది——నీకుస్వాధీనము."

"అట్లనకుము——అట్లు చెప్పకుము——మనమిరువురమిప్పుడే విడిచిపోవుచున్నాము, మరల నొకరికొకరము చూచుకొనలేముకదా!" అని ఆమె పలికినపలుకులు వానికి ములుకలయినవి.

"గులాబ్! నీవావిధముగా ప్రత్యుత్తర మీయవద్దు......" అతఁడామెను పరికించుచుండెను——ఆమెనుండి సమాధానముకొరకు——సరియైన సమాధానము కొరకెదురు సూచుచుండెను. ఆమె ఆసంగతి కనిపెట్టినది——

"ఖుదీ! నేనునిన్ను గాఢముగ ప్రేమించితిని"——అనుమాట లప్రయత్నముగా ఆమెనోటినుండి వెలువడినవి——విజటింగ్ కార్డుమీఁ

ద నాతనిపేరును జూచి జ్ఞప్తియందుంచుకొన్నదని వేఱుగఁ జెప్పనక్కర లేదు!

అతఁడు మరల నామెను కౌఁగిలించుకొనెను......చివరకాతఁడతి కష్టముమీఁద—"గుడ్ నైట్! గులాబ్?" అనఁగలిగెను.

"గుడ్ నైట్! ఖుదీ! గుడ్ బై"

ఖుదీరామ్ మెహతా మెల్లగా గదినివిడిచిపెట్టి—మేడమెట్లను దిగి—నిర్మానుష్యముగానున్న వీధిలోఁ బ్రవేశించినాఁడు. పిమ్మట 'మేఫెయిర్'లోనున్న తనగృహము దెసనడచుట కారంభించినాఁడు—

అతఁడు మరల గులాబ్‌నెప్పుడు దర్శింతునాయని ఆలోచించుచుండెను!

మూడవ ప్రకరణము.

ప్రాజ్ఞులగువారెన్నఁడును—'పరిపూర్ణత' అనువిషయమునుగురించి, తర్కవితర్కముల కుపక్రమింపరు. ఈవిశ్వమానవప్రపంచములోగల అనంతకోటి వ్యక్తులలో 'పరిపూర్ణత' అనునది ఎందులోను—ఎవ్వరిలోను లేదని వారు గ్రహింపఁ గలుగుదురు. మనుజులలో పరిపూర్ణత గోచరించిననాడు-ఇఁక వేరుగా దైవములక్కర లేదు; ఆరాధనము లక్కర లేదు; అర్చనలక్కర లేదు— సర్వవిద్యలయందును, లేక, సర్వవిషయములందును పరిపూర్ణుఁడగు వాఁడే భగవంతుఁడు!

ఖుదీరామ్ మెహతా—తనజీవిత విధానములోఁ లేక, తనసంసార సౌఖ్యములో—పరిపూర్ణతకొరకు ప్రాధేయపడునంతటి బుద్ధిహీనుఁడు కాఁడు—ఆతనికి సంతృప్తియున్నది. ఆనాఁటిరాత్రి తాననుభవించిన

సౌఖ్యమునే, ప్రతిదినముఁ దనభార్యతో గలసి అనుభవించుచున్నట్లు భావించి, అతఁడు సంతోషపడుచుండెను.

ఆతఁడు గోహారును "హనీమూను" దినములలో మలబారు కొండలకు తీసికొనిపోయెను—అతఁడామెతో నక్కడున్నంతకాలము--ఒక్కపర్యాయమయిన గులాబ్‌ను గురించి తలంపలేదు!

సాధారణముగా పురుషుడట్లుండును—అతఁడెప్పటికప్పుడు విషయములను మరచిపోవుచుండును. గులాబ్‌నకును, గోహారునకును తారతమ్యము కొండంతయున్నది. గులాబ్ స్వప్నకన్య! గోహార్ సామాన్యముగా వర్తించు సంసార స్త్రీలలో తలమానికమువంటిది—ఆమె తనభర్త్రయొక్క మనస్సునెరిగి, ఆతని నభిమతముల నీడేర్చుటకెల్ల వేళలయందు సంసిద్ధురాలే! అతడు కోరినంత కామోద్రేకమామెలో లేకున్నను, ఆమె అందముగను, మనోహరముగను ఉన్నది. వివాహపాశమాయిరువురను దృఢముగా బంధించినది—ఆమె అతనియెడల నమితోత్సాహమును వ్యక్తపరచుచున్నది.

ఆహనీమూను నెలలో—ఖుదీరామ్ మెహతా—అనేకరాత్రులందు, తనబాహువులలో గోహారును బంధించి, ప్రీతిపురస్సరముగా-హృదయపూర్వకముగా నామెతో సంభాషించి సౌఖ్యమందినాఁడు. అట్టి సమయములందాతఁడు—గులాబ్‌తో గడపిన రాత్రి నిజ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని తనలోతానే సిగ్గుపడెను.

వారు నెలదినములయిన పిమ్మట మలబారు కొండలనుండి, మరల బొంబాయి నగరమునకు తిరిగివచ్చిరి.

గోహార్—శక్తివంచన లేకుండ గృహకృత్యములను చక్కగా నిర్వహించుచున్నది. ఆతని సంతోషపెట్టుటకామె సర్వవిధములఁ బ్రయత్నించుచుండును. ఆమె ఆతనిఁ బ్రేమించినది. ఎల్లవేళలయందు నాతఁడు చెప్పినచొప్పున వర్తించుచు-వానికి సంతృప్తికలిగించుటయే

ఆమె కోరిక ఆమె—తనగృహమును నత్యంత రమణీయముగను సుఖకరముగను జేసినది. పరిశుభ్రతగా దుస్తులనుంచుటయన్నను, గృహము నుంచుటయన్నను, గోహారున కభిలాషమెండు.

ఆమె యిరుగుపొరుగు వారికందరకు శిరోభూషణమయినది. సంసారమును దిద్దుకొనుటలో నామెకుఁగల పరిజ్ఞానము—నైపుణ్యము ఇతరస్త్రీలకులేదు, భర్తృసేవయందామె కిష్టమెక్కువ ఇంటిలోనున్నదనిగాని, లేదనిగాని, తెమ్మనిగానిచెప్పి, మగనిని వేధించుట గోహారున కలవాటులేదు—

ఒకప్పుడేకారణము చేతనయిన, ఖుదీరామ్‌మెహతా, వేళకు భోజనమునకురాక, టెలిఫోనులో చెప్పినను, ఆమెకు దిగులులేదు—ఇంటిలో నొంటరిగానుండుటకు భయములేదు. విశేషించి ఆమె సేవకులను, దాసీలను దయతోఁ జూచుచుండును.

ఆమెకు ప్రాజ్ఞతగలదు, అనవసరముగా భర్తతో హద్దుమీఱి ముచ్చటింపదు. అంతేకాదు-తగినంత తొందరపని లేకున్న నాతనిదర్శనమునే కోరదామె!

ఖుదీరామ్‌మెహతాతో—ఓడవర్తకముకొరకు— పునహానగరములో నుండగా, గోహారొక మగబిడ్డని ప్రసవించినది. అప్పుడయినను నామె మెహతాకొరకు తొందరపడి కబురంపలేదు—"ఇప్పట్లనాభర్త యెందులకు?" అని దాదితోనన్నది. ఆమెకంత ధైర్యమున్నది. ధైర్యముమాత్రమేకాదు. భర్తయొక్క స్వభావము నామె బాగుగా గమనించినది.

గోహారునకు పురుడువచ్చిన రెండురోజులకు—ఖుదీరామ్ పునహానుండి తిరిగివచ్చెను. అతఁడు పురుడుగదిలో ప్రవేశించుసరికి—చక్కగా, పరిశుభ్రముగానున్న చిన్న మగశిశువు కంటఁబడినది—ఆశిశువునకు ప్రక్కనున్న మంచముమీఁదఁ గూరుచుండి, గోహారేదియో పుస్తకమును చదువుకొనుచున్నది.

ఆతఁడత్యంత మగుప్రేమతో గోహారును జూచుటకు ప్రియత్నించినాఁడు. ఆసమయము సంసార సౌఖ్యము, వానికి గోచరించినది. దాంపత్యమెట్టిదో ఆతనికి తెల్లముయినది.

ఆరాత్రి—ఖుదీరామ్ మెహతా—తనపడవా గారమునఁగూరుచుండి, ప్రాపంచిక స్వభావమును గురించి ఆలోచింప మొదలిడెను. పెండ్లికిముందురాత్రి విషయములు వానికిజ్ఞప్తికివచ్చినవి. అప్రియత్నముగా వానినోటినుండి నవ్వు వెలువడినది.

ఆతఁడు గులాబ్‌ను గురించి ఆలోచింపసాగెను—గులాబ్ ఏమి చేయుచున్నదో! ఎక్కడనున్నదో! ఏలాగునున్నదో! అదియేవాని సందేహము ఈసమయమునందాతఁడు గులాబునుజూచుటకుత్సాహపడుచున్నాఁడు. తనసంసారికజీవిత మత్యంత సౌఖ్యప్రదముగానున్నదని ఆమెకు తెలియఁజేయవలయునని ఆతఁడూహించుచున్నాడు.

హఠాత్తుగా వాని హృదయములో నాత్రి ముదయించినది. అంతవఱకు మెదడులోగల ప్రశాంతత నశించినది ఆతనికి ప్రస్తుతజీవనమును, ప్రస్తుతపరిస్థితులను, లజ్జాహేతువులయినవి ఆతడేమిచేయ గలడు? ఆలోచనమును విరమించి, పడకగది లోనికి నిద్రించుటకు పోయినాఁడు.

మరియొక సంవత్సరము గడచిపోయినది. అప్పటికివివాహమై రెండు సంవత్సరములు గడచినవి. ఖుదీరామ్ మెహతా యదార్థమును క్రమక్రమముగా గ్రహించుచున్నాఁడు—ఆతఁడును, భార్యయును—సంసారనౌకను చక్కఁగానీడ్చుచున్నారు; వివాదములుగాని అయిష్టతగాని, అసంతృప్తిగాని, అశాంతిగాని—వారిగృహములో లేదు—అట్లయ్యు మెహతాకొక లోపము కనబడుచున్నది. ఆతనికేదియో లిలభార్యలోతక్కువగా కనుపించుచున్నది—సంపూర్ణమగు సంతృప్తివానిహృదయములో లేదు—అందులకుకారణము!

అతనికి జీవితము తీవ్రముగనున్నది—అసంతృప్తినే మొత్తము మీాద కలిగించుచున్నది.

ఆతనికి—వర్తకములోఁగూడ నంతగా సంతోషము కలుగుట లేదు—ఆతని తండ్రివలననే, ఆరంభములలోనోడ వర్తకముస్థాపింపబడినది. తనతండ్రివలన నున్నత దశలోనికి తీసికొనిరాబడిన భాగస్థులు తన్ననహ్యాముగా చూచుచున్నారని ఆతడు తెలిసికొని, మనస్సులో అలజడినిపొందెను.

ఆతనికి గౌరవమునకు కొదువలేదు—ఇంటిలో భార్య అమితగౌరవమునుజూపుచున్నది—ఇఁక సంతోషకరములగు నాటకములను, సినిమాలను దర్శించుటకు యిష్టములేదు—వెల్లింగ్డన్ టాకీస్‌కొత్తగా వచ్చిన ఫిలిమేదయిన నాతడుచూడకమానఁడు. అప్పుడప్పుడు హార్సురేసెస్‌కు వెళ్ళుచుండును, గోహార్‌తో కలసి, వారమున కొకపర్యాయము భుజించుచుండును. ఆమెతో బాతాఖానీ వేయుచుండును. సాధారణముగా క్లబ్బులకు వెళ్లుచుండును.

ఇన్ని చేయుచున్నను—ఆతనికిసంతృప్తి లేదు—సౌఖ్యముఁ కనబడుటలేదు జీవితమంతయదార్థముగానుండరాదని తలంచి, ఆతఁడప్పుడప్పుడు తనలోతానేభయపడుచుండును—గులాబ్ మరల నాతనికంట బడలేదు—ఒకవేళనాతని యసంతృప్తికి ఆమెహేతువైయుండఁ నేమో!

ఖుదీరామ్‌మెహతాకు—ఆకస్మికముగా వింతయాలోచనలు పొడసూపుచున్నవి. తానొకవేళ, రేపుచనిపోవచ్చును—చనిపోయెననియే నిశ్చయించుకొన్న యెడల నేమగును! ఈప్రపంచములో తన మరణమునుగురించి, విచారించువారెవ్వరున్నారు! గోహారు......ఆమెమాత్రమేమిచేయును? కన్నీరుఁగార్చును. ఎంతకాలము? కొన్ని దినములు; లేక......కొన్ని నెలలు......పిమ్మట? వేరొకని బెండ్లాడును. ఎవ్వరినోజననేల? తనకు ముగ్గురు స్నేహితులున్నారు...వారిలో నొకని

పెండ్లాడును—తనమరణమునకయిదు సంవత్సరములు గడచినపిమ్మట ఆమె కంటనీరయిన పెట్టవలసిన అవసరములేదు—నిట్టూర్పయిన విడు వనక్కరలేదు......

ఇంకందన భాగస్థులా! వారికేమి? చదరంగమున రాజుకట్టువడు టతోనే ఆటకట్టువడినది—గెలిచినవాడు సంతోషించును.

అదేవిధముగా వర్తకమునుండి తానుపోయినంతనే—తనభాగ స్థులు సంతోషింతురు—శనివదలిపోయినట్లు తలంతురు? .... వారు తన్నుగురించి ఎందులకు విచారింతురు?

ఇంక దానినుందినము పోవుచున్న క్లబ్బులా? క్లబ్బురిజిష్టరులో తనపేరు కొట్టివేయంబడును.... మొత్తముమీంద నేవిధముగాచూ చినను, తనమరణమును గురించి విచారించువారులేరు—తనఅనంతర మందు జ్ఞాపకచిహ్నమును నిలుపువారులేరు—తనజీవితము ప్రపంచ మునకు నిరుపయోగముగను నిరర్థకముగను ఉండుటచేతనే—ఒకవేళ రేపుతాను మరణించినను, తనమరణముగూడ ప్రపంచమునకు నష్టము గా పరిగణింపబడదు.........

తనజీవితము ప్రపంచచరిత్రలో ప్రాముఖ్యము వహింపవలయు నన్నను—తనపేరు ప్రతివారికి చిరపరిచితముగా నుండవలయునన్నను- తనమరణము దేశమునకు తీరనికొరంతనై యుండవలయునన్నను-తాను ప్రపంచమునకు, దేశమునకు—ప్రాణికోటికి నుపయోగపడవలయును అట్లుండుట కేమిచేయ వలయును?

అదియే ఆతనికుదయించిన ప్రశ్న! అదియే ఆతని ఆలోచనా సారము! అనంగా—ఆతనిలో నున్న ఆశయములు పొడసూపు చున్నవి!

నిరర్థకముగా—నిరుపయోగముగా--బ్రతుకుటయన్నను, చని పోవుటన్నను, ఆతనికి భయమును గలిగించుచున్నది. ఆభయమునకు

కారణమున్నది. ఖుదీరామ్ మెహతా—పెండ్లికి తొలినాటిరాత్రి—గులాబ్‌తో కలసియున్నపుడొక క్రొత్తవిషయమును గనిపెట్టినాఁడు.

అతఁడేదియో యొకకార్యము చేయవలయునని అనుకొనుచున్నాఁడు. లోకములో నేదోవిధముగా ప్రాముఖ్యమును వహించుటకాతఁడువువ్విళ్లూరుచున్నాడు.

ఆనాటి సాయంకాల మస్పష్టముగా గోహారుతో, మెహతా, తనమనోగతాభిప్రాయములను చెప్పినాఁడు. ఆమెనవ్వినది.

"ఓయిభగవంతుడా! మీరేమిచేయగలరు?" అన్నది.

ఆప్రశ్న—లేక—ఆధోరణి మెహతాకించుక కోపమును కలిగించినది. ఆమెతన్నుగురించి ఆవిధముగా తలంచుచున్నదా యని ఆతడనుకొనెను.

అప్పుడుగోహార్—మెల్లగానాతని హస్తమును బట్టుకొని అదుముచు—"మీరిప్పుడు చేయుచున్నదిచాలదా? ఇంతకంటె నేమిచేయవలయును? జీవితమును సుఖప్రదముగా చేసికొనుటకు వలసిన వస్తువులను కొనుటకు మనకు తగినంత ధనమున్నది—మనకు—మోహన మెహతాయున్నాడు. మనతో గలసిమెలసి సంచరించుటకు స్నేహితులనేకులున్నారు—మీరుజాగ్రత్తగానిర్వహించుటకు వ్యాపారమున్నది ఇంతకంటె మనకేమి కావలయును? మీరేమిచేయగలరు!" అని ప్రశ్నించినది.

ఆమాటలను ఖుదీరామ్ మెహతా సంతోషపడలేదు—ఆమె "ఇంతకంటె మీరేమి చేయగలరు! అని సవాలుచేసినట్లు ఆతని ప్రశ్నించినది...ఆప్రశ్నలకు తగిన ప్రత్యుత్తర మాతడాలోచింపవలయును...అదియేవాని సంకల్పము.

అతఁడామరునాఁడా సమస్యను పూర్తిగా మరచిపోయినాడు. ఆసాయంకాల మాఫీసులో డైరెక్టర్ల మీటింగుచే నాతడక్కడను

వెళ్ళెను. రాత్రి యేడుగంటలవరకు నాతఁడక్కడే యుండెను. టెలిఫోనులో గోపాలును బిలిచి—వర్తకసంబంధములగు విషయముల నొంటరిగా కూరుచుండి ఆలోచింపవలసియుండుటచే నాపూట క్లబ్బునకు భోజనముకొరకు వెళ్ళుచున్నాననియు, క్షమింపుమనియుఁ జెప్పినాఁడు.

"మీయిష్టము—అటులనే కానిండు—" అని ఆమెబదులు చెప్పినది. అతఁడు రిసీవరును క్రిందఁబడవైచినాఁడు. అతఁడు అమెరికా వెళ్ళుచున్నానని చెప్పినను, ఆమెతప్పక ఆవిధముగనే సమాధానమిచ్చునని తలంచెను.

ఖుదీరామ్ మెహతా మేడయొక్క పైయంతస్తునుండి, లిఫ్టుద్వారా క్రిందకుదిగినాఁడు—పిమ్మట తనకొరకు వీథిలోనిలువఁబడియున్న కారు దగ్గరకు తొందరగా నడచిపోవుచున్నాడు. వసారాలో జనముక్రిక్కిరిసి యుండుటచేత నాతఁడు వారినిదప్పించుకొని ముందుకుసాగిపోవుచు, హఠాత్తుగా నొకయువతితో డీకొనెను.

తోడనే ఆతఁడు తనతప్పిదమునెరిగి. వెనుకకుతగ్గి క్షమింపవేడుచు "ప్రమాదము—క్షమింపుఁడు—" అని పలికినాఁడు. ఆయువతియుక్తవయస్సులోనున్నది—సాయంతనము సామాన్యముగా స్త్రీలుధరించు దుస్తులను ధరించినది. ఆమెచిరునవ్వుతో—'పరవాలేదని చెప్పునట్లొక పరిమోమెత్తి ఆతని బరికించినది. ఆసమయమున ఖుదీరామామెను జూచినాఁడు; అప్రియత్నముగా నాతనినోటినుండి సంతోష సూచకమగు కేక వెలువడినది; ఆతనికి నాకస్మికోద్రేకము కలిగినది. ఆతఁడాత్రముతో నామెచేతిని బట్టుకొని ముందుకు లాగినాఁడు—

"గులాబ్!"

అగును—ఆమె మిస్‌గులాబ్! తొల్లిటికంటె మిక్కిలి అందముగాఁ గన్పట్టుచున్నది-ఆమెయొక్క చిరునవ్వునుజూచినను, ఆమెశరీరమును చేతితో స్పృశించినను-ఆతనిజీవితములో నదిక్రొత్తపరిణామము లుద

యించునేమో అన్నట్లాతఁడూహించుచుండెను. ఆమెలో గలిగిన తొట్రుపాటును గుఱుతించి ఆతఁడు బిగ్గరగా నవ్వుచు—ఆమెను తన కారు దగ్గరకుఁ దీసికొని పోయినాఁడు.

"ఏమి? గులాబ్! నీవిక్కడేమిచేయుచున్నావు?" అని ఆత డుబిగ్గరగా ప్రశ్నించెను. ఆమెతన వెడఁదకన్నులతో నాతని నొకపరి వీక్షించినది—ఆమె పెదవులపైనఁ జిరునవ్వు మొలకలెత్తినది.

"నేనా......" ఆమెనోటినుండి ప్రత్యుత్తరము నడిగాపెలువడలేదు. ఇంచుకసేపామె ఆతురతపొందినది.—"నేనా?......ఇప్పుడే ఆఫీసునుఁడి వచ్చుచున్నాను......క్యావలెట్ హోటలుసకు బయలుదేరితిని—"

"భోజనమునకా! చిత్రము! అట్లయిన నీవిప్పుడుకూడ అక్కడేభోజనము చేయుచుంటివన్నమాట!"

ఆమెతలనించుక వంచి—ఆడించినది......ఆమె, ప్రతిదినమును—సాయంకాలమప్పుడు—వాని ఆఫీసుగుండానే పోవుచుంటిననియు—ఆతనికొంటకేగదిలో దీపము వెలుగుచున్నదో-లేదో—చూచుట కూడఁదనకు తెలియుననియు చెప్పుటకు దనకు సాహసములేదని ధైరిగెను అంతేకాదు. క్యావలెట్ హోటలులోని సమాగమము వంటి సమాగమము కొరకే తానెదురుచూచుచు—ఆకారణముచేతనే అక్కడను భోజనముచేయుచున్నానని చెప్పుటకుగూడ నామె ప్రయత్నింపలేదు.

"అయిన......ఈ రాత్రి!......మనమిరువురము కలసి, అక్కడభుజింతము—. రమ్ము. లోనికిగమ్ము—" అనిపలుకుచు నాతఁడాత్రముతో నామె నొకపరి పరికించినాఁడు......ఆమెయించుకంత సందేహించుచున్నట్లు గమనించి, ఆతడు మరల... "నేనునీకు...పనిపాడుచేయుచుండుట లేదుకద?" అనిఅడిగెను.

"పనిపాటు చేయుటలేదు.....కాని..."

"అటులయిన—రమ్ము-" అనుచు నాతడామెను కారులోనికి తోడ్కొని అందుకూరుచుండ జేసినాడు—కారునడచి పోవుచున్నపుడా మె నాతడు వేయిప్రశ్నలువైచినాడు. ఆమె వెనుకటి కంటెకొంచెము వయస్సులో పెద్దదయినది. ఆమెయిప్పుడుయౌవన దశలోనున్నది. ముం దుకంటెనామెలో నిప్పుడందమెక్కుడుగా పొడసూపుచున్నది. సామా న్యముగాజవ్వనముపైబడిన స్త్రీలందరిలోను కనుపింపని ఆకర్షణ శక్తి ఆమెలో కనబడుచున్నది. ఆమెకిప్పు డిరువదియయిదు సంవత్సరముల కంటె ప్రాయ మెక్కువలేదు.

రెండు సంవత్సరములు! రెండు సంవత్సరములకు పూర్వము ఖుదీరామ్ మెహతా మిస్ గులాబ్‌ను జూచినాడు—కాని ఆతనికారెం డును వత్సరములును, రెండుయుగముల వలెనున్నది. ఆమె—హోట లులో నాతని మ్రోలనిలువబడియున్నది. మౌనమవలంబించినది.

ఆనాడాయిరువురు గూరుచుండిన మేజాబల్లయే. అదృష్టవశా త్తు నేడుకూడ ఖాళీగానున్నది. ఆగదిలో వెనుకటివిధముగనే మిగతా వస్తువులన్నియు గనిపించుచున్నవి. మార్పేదియు గనబడుటలేదు. ఒ కరికొకరెదురుగా నాయిరువురునుగూరుచుండిరి. గులాబ్ తనచేతులను ముందుకుచాచుకొని, బల్లనానుకొని కూరుచుండి, కాంతి పుంజము లను వెదజల్లు తనవిశాల నేత్రములనాతని దెసగురిచేయుచున్నది.

"బాగు—బాగు! ఆకస్మికముగా నీపూటగలసికొంటిమి" అని ఆతడు పట్టరాని సంతోషముతో ననెను.

"ఖుదీ......... నీవు.........నన్ను ....మరచిపో లేదా?"

ఆతడు తలను ద్రిప్పినాడు.

"లేదు—ఎన్నటికినిమరచిపోలేను. నిన్నుమాత్రమేకాదు. మన

మిరువురము కలసి గడపిన ఆసాయంకాలమునైనను నేనుమరువ లేను......కాని—సంసారికజీవనమున్నదే......"

"నీవుసౌఖ్యముగనుంటివా!"

"ఆ—చాలవరకు..." ఆప్రత్యుత్తరమాతనికే అపహాస్యమును గలుగఁజేసినది; ఆమె మరలఁ గొన్నివిషయములను తర్కించి అడిగినప్పుడు—ఆతఁడించుక మనసు కుదుట పరచుకొనెను.

"ఓ—పెండ్లికి పూర్వము గోహార్ ప్రత్యేకించిన యింటిలోనే మేమిరువురము నివసించుచున్నాము—రెండుసంవత్సరము లయినది—అంతే!" మాకొకపిల్లవాఁడు—వానిపేరు మోహనమెహతా!"

ఖుదీరామ్ మెహతా చాలసేపటివరకు, ఆమెతో—తన గృహవిషయములను గురించి ముచ్చటించును—ఆతఁడును గోహారును గలసి వెళ్ళుచుండు ప్రదేశములను, వారిరువురు దర్శించు సినీమాలను నాటకములనుగుఱ్ఱపు పందెములను-ఆమెవానినోటినుండి ఆలకించినది. ఆతడామెకన్నివిషయములను జెప్పినాడు-తనకథను పూర్తిగాముగించువఱకును, ఆదుసారము శూన్యమనుమాట నాతడు గ్రహింపలేదు.

సంభాషణానంతరము—ఖుదీరామ్ మెహతా 'ఆర్కెష్ట్రా' కండక్టరునకు వెయిటరుద్వారా ఒకకార్డునుపంపెను. తదుపరిట్యూనులననుసరించి, ఆతఁడామెతోఁ గలసి, డ్యాన్సుచేయుట కారంభించెను. డ్యాన్సుచేయుచున్నంతసేపును—ఆమెకరగిన చూడ్కులనాతనిపైఁ బ్రసరించుచునే యున్నది. ఆతఁడుమాత్రమామె నేత్రములలో గోచరించుచున్నదైన్యమును గమనింపలేదు—ఆమెలో వ్యక్తమగుచున్న సౌందర్యమును జూచి మెచ్చుకొనుచుండెను. చంటిపిల్లవానివలె నామెబాహువులలో-నాతడాశ్చర్యకరమగు సౌఖ్యమును నాసమయమునందనుభవించుచుండెను. అట్టిసౌఖ్యమువెనుక, రెండుసంవత్సరములను పూర్వ

మామెతో నున్నప్పుడే ఆతఁడు పొందఁగలిగెను. —మరల నాఁటికి నేఁడు!

డ్యాన్సుముగియుటతోనే, ఇరువురును మేజాబల్లకడకు వచ్చిరి. —తేనీరు త్రాగుచునాతఁడు-"హానీమూను క్లబ్బునకు పోవుదమా?" అనిఆమెను బ్రశ్నించెను—

"ఆక్లబ్బు మూయఁబడియున్నది."—ఆమె అప్పుడు తన తీర్పునకువ్యతిరిక్తముగా నోరు విప్పిచెప్పఁ దలంచెను-రెండుసంవత్సరముల జీవములో నారాత్రియే ఆమెకు ప్రాణమున్నది—ఆరాత్రియే ఆమెకు సుఖప్రదమయినది—ఆతనితో నొంటరిగా మాటలాడుటకామె కుతూహాలపడుచున్నది. ఆతనిఁ దానమితముగఁ గోరుచుంటినని తెలుపుటకు వేగిర పడుచున్నది.

"మామేడమీఁదికి పోవుదము—ఖుదీ! అక్కడనీవు—నాకుఅన్నివిషయములను జక్కఁగా చెప్పవచ్చును; నిన్నుగురించిఎక్కుడుగా తెలిసికొనుటకు నేనుత్సహించు చున్నాను—"

ఆమె యాహ్వాన మాతనికమిత సంతోషమును గలిగించినది ఆమెతోఁగూడ హోటలునువిడిచి—ఆమెనివసించుచున్న మేడ మీఁదికి పోయి గదిలో ప్రవేశించినాఁడు.

తాను రెండుసంవత్సరములకు పూర్వము చూచినరీతినే— ఆగదియు నందలి సామానులును నేడుకూడ నున్నవి. నాఁటిప్రశాంతతయే నేఁడుకూడఁ గనఁబడుచున్నది—తన్నాగది ఆహ్వానించుచు— తనరాకకొరక కెదురుసూచు చున్నట్లున్నదని ఆతఁడూహించెను-

ఆయిరువురును సోఫామీఁదఁ గూరుచుండిరి. విధివిరామములు లేకుండ నాతఁడు మాటలాడుచునే యుండెను. ఆమె వానిఁ గోరఁజేసిరి కట్టలేదు—వంచింపఁబడలేదు. రెండు సంవత్సరములక్రింద—ఆనాఁటి రాత్రియే ఆమెఆతనికి సత్యమెరిఁగించినది.

ఆమె—అతనిఁబ్రేమించినది—త్రికరణశుద్ధిగా ప్రేమించినది—ఆనాఁటిరాత్రి ఆమెను హృదయములో నుదయించిన ప్రేమయే నేఁటి వరకామెను పాలించినది—ఇకముందుఁగూఁడ పాలింపనున్నది. ఆమె జీవితమంతయు ప్రేమమయము—ఆప్రేమ ప్రతిఫలమును గోరలేదు-అందుకొఱకు పన్నుగడలను పన్నుటలేదు. ఆప్రేమయే ఆమెను—స్నేహితులనుండియు—లోకమునుండియు వేరుచేసినది—ఆమెనేకాఁకి గావించినది. ఆమె నొంటరిగా సుఖముండునట్లు చేయుచున్నది.

ఆతఁడు—తన్నుగురించి—ఆమెకుఁ దెలియనివిషయము లేవియు చెప్పుటలేదు. ఆమె ఆతనిమాటల నాలకించినది—అందలియుదాగ్ధమును ప్రేమించినది. ఆమె—దూరమునుండి ఆతని నెల్లప్పుడును బ్రిశంసించుచునే యున్నది. ఆతని నీడనుబ్రేమించుచునే యున్నది. అనుదినము—ఆఫీసున కాతఁడెప్పుడు వచ్చుచున్నాడో-ఆఫీసునుండి ఎప్పుడు తిరిగి వెళ్ళిపోవుచున్నాడో—ఆమె యెఱుఁగును—ప్రతిసాయంతనము ఆఫీసులో పనిముగియుటతోనే—ఆమె ఆతని ఆఫీసుప్రక్కనుండియే పోవుచుండును—పోవుచున్నపుడు—ఆతనిగదివంక తనచూడ్కులను బ్రసరించుచునే యుండును-గదిలోనాతని చాయను దూరమునుండి చూచినంతమాత్రముననే, ఆమెసంతోషించుచుండును—ఆతని ననేక పర్యాయములామె దూరమునుండి చూచినది-కానినేటి సమాగమ మాకస్మికమయినదగుటచే ఆమె యింతసేపటివరకును భయపడుచునే యున్నది.

ఇప్పుడామె—మరలనాతనిదర్శించి—ఆతనిచెంతఁ గూరుచుండ గలిగినందుల కాశ్చర్యమందినది—అమితముగా సంతోషము పొందినది

ఖుదీరామ్—తాను సుఖముగా జీవించుచున్నానని చెప్పినాఁడు అంతలోనే ఆతఁడు—తనకు సంసారసంబంధమగు సౌఖ్యమునకు కొరంత గోరంతయు లేదనియు.........కాని తనజీవితములో సంతృప్తి—సౌఖ్యము అనునవి రెండుమాత్రము గోచరించుట లేదనియుఁజెప్పినాఁడు

ఆమెకథ అట్లుకాదు—ఆమె జీవితము పరిపూర్ణముగా నున్నది-ఆమె యొంటరిగా—ఏకాకిగా—నివసించుచున్నను, సౌఖ్యమును, సంతృప్తి ని అనుభవించుచున్నది. కాని ఆతఁడట్లుకాదు—అతని జీవితము నిస్సారమయినది.

ఆతఁడామె నుత్సాహముతోను, ప్రశంసాభావముతోను పరికించుచుఁ దనమనోగతాభిప్రాయము నామెకు వెలిబుచ్చెను. "గులాబ్! లోకులు మేము సర్వవిధములఁ చేతను ధన్యులమనియు, మాకేవిధమగు కొరంతయు లేదనియు చెప్పుచుందురు—కాని...... నేను, వాస్తవము చెప్పవలసి వచ్చినచో—సుఖపడు చుండుటలేదు. నాకీవిధమగు జీవితము నిరర్థకమువలెఁ గన్పట్టుచున్నది—ఈబ్రతుకు నిస్సారమువలెఁ దోఁచుచున్నది—"

"కాని—ఖుదీ! నీభార్యనిన్నుఁ బ్రేమించుచున్నది"—అని ఆమె నుడివెను.

ఆతఁడామాట కదిరిపడెను—నిరుత్సాహముతో—అశాంతితో అసౌఖ్యముగా నాతఁడు తనదృష్టిని ప్రక్కకు మరల్చెను.

"అగును—నేనామెను ప్రేమించినట్లే—ఆమె నన్నును బ్రేమించుచున్నది. ఆప్రేమయొకదాసిని బాధుచేయదు; వేరొకదానిని గోరదు అందుచేతనే—గులాబ్! ఆప్రేమనాకు, సంతోషకరముగాలేదు-ప్రేమయను వస్తువుకతమున కొన్నివస్తువులు పాడుగావలయును. నిరుపయోగమునకుఁగాని—ప్రశంసకుఁగాని నేను అదేపనిగా గురికాఁగూడదు. కొన్నికార్యములను నేనుచేయవలయును—కొంతమార్పుతో నేను బ్రతుకవలయును—అదియేనా ఆశయము.

ఆమె ఆతనిమాటల నాలకించినది—అందలి యదార్థమును గుర్తించినది. ఆతఁడిట్టి యాశయములతో నున్నాఁడని, ఆమె రెండు సం వత్సరములకు పూర్వమే తెలుసుకొన్నది—అందుచేతనే—ఆతఁడు సా

ఖ్యమునే కోరినయెడల దన్ను మరల దర్శింపకుండ నుండవలయునని ఆమె అప్పుడే అనుకొన్నది.

ఆమె తనహృదయములో గలిగిన ఆందోళనమును గప్పిపుచ్చుటకై—మందహాస మొకపరి కావించినది.

“అయిన నీవేకార్యమయిన నెందులకు చేయవు?” అను ప్రశ్న మామెనోటినుండి వెలువడినది.

అతఁడు తెల్లబోయి-ఆమెముఖమును బరికించుచుండెను-గులాబ్ నోటినుండి వెలువడిన ఆప్రశ్న సహజమై, ఆతనికి సిగ్గునుగలిగించినది.

“కాని—ఏమిచేయవలయును?” అని ఆతఁడు మెల్లఁగా నడిగెను—మరల నాతనిదృష్టి ప్రక్కకు మరల్పఁబడినది.

“తెలియదు—గులాబ్! ఏమిచేయుటకును నాకు తెలియదు—నామెదడు పాడయినది; నాకుబద్ధక మెక్కుడయినది......కాని... కార్పొరేషన్ వంక నాబుద్ధి పరుగిడుచున్నది- ఈరోజులలో నభిప్రాయములతో గూడినయువకులు దేశమున కవసరము—కార్పొరేషన్ లో గాని—లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీలోఁగాని......” ఆతఁడు తనమాటను ముగింపలేదు—ఆమె ప్రేమపురస్సరముగా నాతనిచేతిని దనచేతితో నదుమసాఁగెను—

“ఏమి? ఖుదీ! నీకభిప్రాయములున్నవా! ఈనాఁడు దేశమున కుపకరించు క్లిష్టసమస్యలను పరిష్కరించుట కభిప్రాయములున్నవా? నిరుద్యోగ సమస్య మొదలగునవి అనేకములున్నవికదా!...” ఆమె కుత్సాహముదయించినది—ఆతఁడు తీవ్రముగా నామెవంకఁ జూడసాఁగెను; ఆతనికన్నులలో నాకస్మికముగా నొకజ్యోతి ఉదయించినది—ఆతఁడామె నుద్దేశించి, మాటలాడుటకు ప్రయత్నించెను. అతని హృదయమునుండి ఉత్సాహము—ఉద్రేకముకూడ పైకిపొంగి పొరలుచున్నవి.

"అగును—అదియొక ప్రధానవిషయమే! నేను—నావంటివనికి మాలినవాఁడు లేఁడని భావింపకుండినచో..." ఆమె అతనిచేయి పట్టుకొన్నది.

"చెప్పు"-ఖుదీ! చెప్పు—వినుటకు నాకు కుతూహల మధికమగుచున్నది—" అని ఆమె ప్రార్థనా పూర్వకముగా నాతని బ్రశ్నించినది; ప్రోత్సహించినది.

"విను—గులాబ్! నీవు పేర్కొన్న సమస్య—అనఁగా నిరుద్యోగ సమస్య—ఈనాఁడు పరిష్కరించుటకు బహుక్లిష్టముగా నున్నది. ప్రతిదేశమందును, ప్రతిఖండమందును—నిరుద్యోగ పిశాచము ప్రబలుచున్నది—దానినరికట్టు సాధనము రాజకీయ వేత్తలకుఁ గనబడుటలేదు—ప్రత్యేకముగా, మనదేశములో—విశేషించి మనరాష్ట్రములో—నిరుద్యోగపిశాచము జనుల నెక్కుడుగా పీడించుచున్నది—ప్రభుత్వమువారు దీనిని చక్కబెట్టుటకు సరియయిన పద్ధతుల నవలంబించుటలేదు—ఒక్కపర్యాయ మమాంతముగా, నిరుద్యోగమును రూపుమాపవలయునని ప్రయత్నించినను, లాభములేదు—అట్లెన్నటికిని జరుగదు—అపని యెవ్వరికిని సాధ్యముకాదు—నిరుద్యోగమును కొంచెము కొంచెముగా తొలఁగించుచుండవలయును.

"గులాబ్! నేనొకప్పుడు హిందూదేశమంతయు, దిరిగివచ్చితిని ఒక రేవునుండి వేరొకరేవునకు పోయి—ప్రజలతో స్వయముగా, వారి కష్టసుఖములను గురించి—ప్రస్తావించితిని....

సింగరేణీ బొగ్గుగనుల నొక ఉద్యోగస్థుఁడు పరీక్ష చేయుచుండెను. అతఁడొకవారములో ప్రత్యేకముగా మూడుగనులను పరీక్షచేసి, వానినిమూయించినాడు. ఆగనులను మూయుటవలన నారాష్ట్రములో వారమున కయిదు వందలమంది కూలీలకు వ్యర్థముగా కూలి యివ్వవలసి వచ్చినది. కాని—డైరెక్టర్లు—ఆకూలీలకు పనిలేకున్నను; వారిని

మానిపించుట కంగీకరింపక—కూలిపూర్తిగా నిచ్చుటకు సమ్మతించిరి! పరిస్థితులు దేశములో నీవిధముగా నున్నవి! అక్కడక్కడ కూలీలకు చేయుటకు పనిలేదు—దేశమునందు నిరుద్యోగము ప్రబలినది......! ఆతడొకపరి నవ్వినాడు-మరలఁదన ధోరణిని సాగించినాఁడు. "గులాబ్! ఏమందువు? దేశము నానాఁటికి దారిద్ర్యమున మునిఁగిపోవుచున్నది. పట్టెడన్నము—కట్టుగుడ్డయులేక—ప్రజలు వాపోవుచున్నారు. సముద్రతీరములందున్న కొన్ని రేవు పట్టణములలో చేపలవర్తకము కూడ క్షీణించిపోవుచున్నది. ప్రజలసోమరి తనమునకు సహాయము పడవలు చిన్నవి. అవి సముద్రజలముల మీఁద దూరప్రయాణమునకు పనికిరావు—చేఁపల వర్తకము వలన వేలకొలఁది ప్రజలు బ్రతుకవచ్చును—చేఁపల పరిశ్రమనభివృద్ధి పొందించుటకు ఇప్పుడున్న పడవలనుదీసివేసి, వానిస్థానమున పెద్దపెద్ద పడవలను నిర్మింపవలెను—కొన్నివేల రూపాయిల పెట్టుబడి అందులకు చాలును—కాని ఆపరిశ్రమ నిరుద్యోగము నంగొంతవరకు బహిష్కరింపఁగలదు. ప్రభుత్వమువారిప్పట్ల శ్రద్ధతీసికొన్నచో........"

"అగును—చెప్పుము—ఖుదీ! ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధతీసికొన్నచో......" ఆమెయుత్సాహముతో, పట్టరాని సంతోషముతో నాతని నవలోకించుచున్నది.

"ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధతీసికొన్నచో—పెద్దపెద్ద పడవలు నిర్మింపఁబడఁగలవు—ప్రజలకు పని కలుగజేసి, వారిదారిద్ర్యమునకు గంటుఁజేసి, వారిని ధనవంతులుగా జేయుటకవకాశము లనేకములున్నవి.'

ఆతఁడు చెప్పువిషయములనామె ఆత్రముతో నాలకించినది. ఆతని ఉపన్యాస ధోరణి మిక్కిలి గంభీరముగ నున్నది—అందు వ్యక్తిత్వము వ్యక్తమగుచున్నది. ఆతఁడామాటలను జెప్పునపుడు లేచి, నిలువబడి—తాను వేలకొలంది జనులమధ్య నుపన్యాసవేదిక నధిష్ఠించి గంభీ

కముగా నుపన్యసించుచున్నట్లు—చిహ్నములను బ్రకటించినాఁడు. అతని మాటల తెన్నులో గాంభీర్యమున్నది—ఉత్సాహమున్నది—ఉద్రేక మున్నది!

అతఁడు తనమాటలను ముగించినపిమ్మట నా మెవైపు—ఒక తూరి తెల్లఁబోయిచూచెను. అతని కట్టెనుట నాసమయమున, మిస్. గులాబ్ కాక—వేరొక స్త్రీ యెవ్వతెయయిన నిలువఁబడి ఆలకించుచున్న చో—ఆతఁడు దిగులువడియుండెడివాఁడే! నిరుత్సాహముతో వెనుకం జవేసెడివాఁడే!

కాని—గులాబ్ నింబవఁబడియున్నది—ఆమెబుగ్గలెఱ్ఱఁబారినవి నేత్రములు వికసించినవి.

"ఖుదీ! నీవుచెప్పిన విషయములు బాగున్నవి—అవివాస్తవము లు నీవు శాసనసభలోని కెందులకు ప్రవేశింపవు? శాసన సభాసభ్యుల మెదడులలోనికీ పన్నుగడల నెందుకు ప్రవేశపెట్టవు? నీవట్లుచేసినవాఁడు- దేశసేవ చేసినవాఁడవగుదువు—శాసన సభాసభ్యులకును, తన్మూలము న ప్రభుత్వమునకును—ప్రజలకునుగూడ విశేషమగు సహాయమాచ రించిన వాఁడవగుదువు—ప్రస్తుతము నీమనసులో నున్న పన్నుగడలు— క్రియారూపమును దాల్పవలయును. అందులకు నీవేల ప్రయత్నింపవు?"
అతఁడు తనచూపుల నామెపై నిలుకడఁజేసినాఁడు. ఆసమయ మున వానిహృదయమునందు వింత వింత భావములు పొడసూపు చున్నవి—

"నీవు......నన్నా?......అడుగుచున్నావు? .....కానివారు వినరు...వారావిధముగా నెన్నటికిని చేయరు."

ఆమె అతని హస్తమును బట్టుకొని తనవక్షము మీఁదనుంచ జేసినది—

“ఖుదీ! ఇట్టి ఊహలను శాసనసభలో చెప్పువాఁడు సామాన్య యువకుఁడుకాఁడు—చెప్పినచో—ప్రభుత్వమునకును, దేశమునకును ఉపకరించునిట్టి విషయముల నెందులకు వినరు? ఎందుల కాచరింపరు? నీవు ముందునకుదూకి, నడుముఁగట్టి—కార్యారంభమున కేలప్రయత్నింపవు నీవీపని చేయఁగలవు...ఖుదీ! నీలోనట్టి శక్తి కలదు—”

ఇరువురును గూరుచుండి చాలసేపు మాటలాడుకొనిరి. ఆమాట వరుసవలన ఖుదీరామ్‌మెహతాలో—ఉత్సాహము కొలఁదిగానున్నది_ సాహసముమాట సందేహము—ఆత్మవిశ్వాసము మచ్చునకు మాత్రము కనఁబడుచున్నది—

గులాబ్ సర్వవిధములచేత —ఉద్రేక పూరితములగు మాటలతో నాతకి హెచ్చరికను గలుగఁ జేసినది—ఉత్సాహమును నెలకొల్పినది—సాహసమొసంగినది—పరిపూర్ణమగు ఆత్మవిశ్వాసమును గుదుటఁబరచినది. ఇంతయేల! ఆతనిలోఁ దాను ప్రవేశించినది. ఆతనిలోలేని ధైర్యసాహసోత్సాహముల నామె ఒసంగినది!

అందుచేతనే—ఆతని జీవితాధ్యాయములో నారాత్రిజరిగిన కథ మిక్కిలి రసవంతము!—మిక్కిలి ప్రాముఖ్యమయినది. ఖుదీరామ్‌మెహతా ఆమె నభిలషించుచున్నాఁడు. ఆమెలో నాతని కనుపమానమగు శక్తి వ్యక్తపడుచున్నది—ఆశక్తియే తనకూతకర్రియని ఆతఁడు దృఢముగ విశ్వసించెను—ఆతని హృదయములో నారాత్రి—ఆమెకతమున—నూతన పరిణామ ముదయించినది. ఆతఁడు వెనుకటి ఖుదీరామ్‌మెహతాకాఁడు—ఇప్పుడు పూర్తిగా మారిపోయినాఁడు!

ఆమె సందేశమే తనకంగరక్షయనియు—ఆమె వచనమే తనకు తారకమంత్రమనియు నాతఁడు భావించినాఁడు.

ఈకార్యములన్నియు నాతఁడు తప్పక, చేయఁగలఁడని ఆమె వానికి నిరూపించినది. అంతేకాదు-వానిని నిర్వహించుట కాతఁడొక్కఁడే

తగిన యుపకుఁడనియు—భరతమాత ఆతని సహాయముకొరకు నిరీక్షిం చుచున్నదనియు—ప్రజాలాతనిమీఁదనే ఆధారపడి యుండిరనియు హెచ్చరించినది.

శాసన సభాప్రవేశమాతనికి కష్టమయిన మాటకాదు-మిక్కిలి సులభమే! ఆతఁడు విశేషధనవంతుడు! ప్రాముఖ్యము వహించిన వర్తకుఁడు!

"చేసెదను—నీవుచెప్పినట్లు చేసెదను—గులాబ్!" అనుమాట లప్రియత్నముగా ఆతని నోటినుండి వెలువడినవి. ఆతఁడు పట్టరాని ఉత్సాహమందినాఁడు—ఆవేశముతో నామెతనను బాహువులమధ్య బంధించినాఁడు.

ఆసమయమున-గులాబ్ తనబిగికౌఁగిటలోనున్న ఆసమయమున-ఖుదీరామ్‌మెహతా-బాహ్యప్రపంచమును పూర్తిగా మఱచిపోయినాఁడు. ఆతనికి మెదడులోను, హృదయములోనుగూడ ఆమెయొక్క తెయే నిలిచియున్నది. ఆమెనుగూర్చిన తలంపులెక్క నన్యముల కెప్పట్లనాతని మనస్సులో తావులేదు—ఆమె గులాబ్!—తనగులాబ్! తానామెను కోరుచున్నాఁడు—లోకములో నామెకంటె ప్రధానముగువస్తువు-ప్రియముగువస్తువు తనకు వేరొండులేదని ఆతఁడు గ్రహించినాఁడు. మరల నాఁటికినేఁడు! రెండుసంవత్సరములకుపూర్వ మానాఁటిరాత్రి—ఆమె తనకౌఁగిట నున్నది-మరల నేఁడున్నది! ఆరాత్రి తన హృదయములో విప్లవమును ప్రవేశపెట్టినది—మరలనేఁడు—మహత్తరమగు హెచ్చరిక వలనఁ దనజీవితమును సఫలము గావించినది. తనలో నింతవరకుఁగల నిరుపయోగతను నిరర్థకతను రూపుమాపినది—తనకామె కంటెనేమి కావలయును?—అని ఆతఁడాలోచించుచుండెను. ఆమెయే తనలో నున్న తాశయములను—సదభిప్రాయములను ప్రవేశపెట్టి దీపింపఁజేసినదని ఆతని తలంపు!

ఆమె అతని బాహువులలోఁ దన్నుఁదాను మరచియున్నది— తేజోవంతములగు ఆకన్నులను—ప్రేమరసార్ద్రిమగు వక్షమును, దొండ పండువలె నెర్రగనుండి తనలో మోహాతిరేకముం గలిగించిన పెదవుల ను—అతఁడు గాఢముగఁ దిలకించుచుండెను.

ఆకీఁడా సమయమున—నిజమయినయువకుఁడు—గులాబ్ నిజ మయినయువతి.........అతని యువతి! ఇతరములగు ఆలోచనములు వానిని బాధపెట్టుటలేదు.

అతఁడామెను గాఢముగఁ బ్రేమించినాఁడు—తనంతతానే, అత డేమియు చేయలేఁడు—ఏమిచేసినను గులాబ్ యొక్క సహాయముతో- ఆమెకోరకు మాత్రమేయని అతఁడు తెలిసికొనెను.

అతఁడు తన మోహోద్రేకము నించుకంత అరికట్టుటకు ప్రయ త్నించినాఁడు—హృదయాంతర్భాగమునుండి పైకి ఉబుకుచున్న తన సందేశమునామె చెవులలో జొప్పించుట కుపక్రమించినాఁడు—

"గులాబ్! నీలో అనుపమానము—అద్వితీయమునగు మహా త్తరశక్తియున్నది. నేనునిన్ను ప్రేమించితిని—తొల్లిటికంటె నెక్కు డుగా నిప్పుడు ప్రేమించితిని. నీతోడిదే నాకీలోకము నీకంటె వాంఛ నీయమగు వస్తువు నాకొండులేదు......నీవు నాదృక్పథమును, నాజీవి తమునుగూడ మార్చితివి-ఆనాఁడు రెండు సంవత్సరములకు పూర్వము- ఆరాత్రి—నాలోనీవు ప్రవేశించితివి! నేఁడునన్ను పూర్తిగా సంస్కరిం చితివి ....నీవిన్ని దినములనుండియు, నాకొఱకు కనిపెట్టుకొని యున్నట్లు నేనూహించుచున్నాను. కర్మయే మరల మనసమావేశమున కు కారణభూతము."

అతఁడు క్షణకాలమూఁగెను. పిమ్మట మరల గొంతుసవరించు కొని యిట్లనెను—

"గులాబ్! ఇదికర్మము—మనమిరువురము మరల నీరాత్రి ఈ విధముగాఁ గలసికొనుట యనునది విధివిధానము. నేను నీకు బుద్ధిహీనుఁడనై—వేరుగా నెఱిఁగింపనక్కరలేదు......గ్రహించితివా? గులాబ్! నీవు మరల నాకుకావలసియున్నది— నీకంటె ప్రియతమమగు పదార్థమేదియునేను; కోరను. నీవు—నాకు సహాయమొనరించినయెడల నేనెట్టి కార్యమయిన సాధింపఁగలను—కావలయు. గులాబ్! నీసహాయము నాకు కావలయును. నేను......"

ఆమె మెల్లఁగా నాతని కౌఁగిలినుండి బయటకువచ్చినది-ఆమె నేత్రములలో ప్రతిఫలించుచున్న భావమును, లేక, సమాధానమును-అతఁడు గ్రహింపలేదు.

"ఖుదీ? సమయము మించిపోయినది"— అను మాటలామె నోటినుండి వెలువడినవి. ఆతఁడొకవేళ నెప్పుడయినఁ దన్నభిలషించినచో తాను—అనకోరకు గాకున్నను, ఆతని కోరకయిన ధైర్యమును, ఆత్మ విశ్వాసమును ప్రకటింపవలయును.

ఆమె—ఆతనిచేతికర్రను—సంచిని—మేజాబల్లమీఁద నుండి-బయటకు తీసి చేతఁబట్టుకొన్నది.

"ఖుదీ! నిన్ను-జూచితిని—నేను పరమానంద మనుభవించుచున్నాను—నీవునాకు సౌఖ్యమునుకలుగఁజేసితివి—నీకు సహాయ మొనరింపఁగలిగినందులకు నేను గర్వించుచున్నాను. ఖుదీ! నీవుమహత్తరములగు కార్యములను సాధింతువు......ఏమి సాధింపఁ బ్రయత్నింపవా?"

ఆతఁడామె చేతిలోనిసంచిని చేతికర్రను లాగుకొని క్రిందఁబడ వేసినాఁడు—మహోత్సాహముతో—ఇంతింతనరాని ఉద్రేకముతో ఆమెను దన బిగికౌఁగిటం జేర్చుకొనెను—చెక్కిళ్ళను—కన్నులను—కనురెప్పలను—కంఠమును—నాసికను-పెదవులను—వేయి పర్యాయములు-లక్షపర్యాయములు—కోటిపర్యాయములు—ముద్దిడుకొనెను

ఆతరుణమున నాతఁడామెపై గురిపించుచున్న ముద్దులవర్షమునకంతు లేదు!

"గులాబ్! నేనెట్టి దుర్ఘటకార్యములనయిన సాధింపఁగలను—కాని యొంటరిగాకాదు—నీవులేనిదే నేనేమియుచేయలేను; నీసహాయమున్నపుడే నేనెట్టికార్యములనయిన నిర్వహింతును—ఆరాత్రినిన్ను విడిచిపెట్టుట నాతెలివితక్కువ— నాబుద్ధిమాంద్యము—నాపొరపాటు మనయిరువురిలో నుదయించిన ప్రేమకు ధైర్యసాహసము లవసరములు. ఆనాఁటిరాత్రి నాకుధైర్యసాహసములు లేకపోయినవి; నేనప్పుడు పిరికి పందను—

"కానియిప్పుడుకాదు—" అని ఆతఁడు మరలపలికెను.

"కాని—ఖుదీ! ఖుదీ!......దయచేసి......జ్ఞప్తియందుంచుకొనుము—నీవు వివాహితుండవయితివి--నీయింటిని...నీకుమారుని...నీభార్యను......"

"నాకునీవు కావలయును—" అని ఆతఁడుగట్టిగా అఱచెను. క్షణములో నాతఁడు తానామెనేమి కోరుచున్నాఁడో తెలిసికొనెను—త్రికరణశుద్ధిగా—వర్ణనాతీతముగా—నిశ్చలముగా తన్ను ప్రేమించుచున్న ఆయువతియొక్క సర్వస్వమును దాను గోరుచున్నాననియుఁ—గోరుటయేకాని, ఆమెకు తిరిగి తానేమియు నిచ్చుటలేదనియు—ఆతఁడు గ్రహించెను. ఒకమాటలో చెప్పవలసివచ్చినచో—ఆతఁడామెను, ఆత్మత్యాగము చేయుమని కోరుచున్నాఁడు!

ఖుదీరామ్‌మెహతా—వెనుకకు తగ్గి ఆమెరెండుచేతులను బట్టుకొని, దీనముగ నొకపరి నామెదెసఁ దిలకించినాఁడు—ఆతఁడు తన అసహాయతను వెలిబుచ్చుచు తలనుంగించుచున్నాఁడు.

"కాని నేనామాట నడుగలేను—ఆవస్తువు నడుగుటకు నాకు హక్కులేదు-" అని ఆతఁడు నుడివెను—ఆపలుకులు మిస్. గులాబ్

చెవులకు ములుకులయినవి—ఆమాట నామె సహింపలేదు. ఆమె ఆతనికొఱకు బ్రతుకుచున్నది—ఆతఁడు లేకున్న నామెకు మనుగడ లేదు—సుఖము లేదు—సంతోషము లేదు. సర్వనాశనము! కనుక నా యదార్థమెరిగింపవలయును ఆతనికి యదార్థము నేఁడుగాకున్న రేపయిన —లేకమఱొకప్పుడయిన నాతడాలకింపవలసినదే!

"ఖుదీ! నీకుహక్కున్నది—నన్నుగురించిన యావత్తు అధికారము నీకుచెందియున్నది. నేనునీదానను—నిన్నుప్రేమించితిని. ఆనాటి రాత్రి మనమిరువురము గలసికొంటిమి—ఆక్షణమునుండియు నిన్ను ప్రేమించుచునేయున్నాను—ఖుదీ! ప్రతిదినము—ప్రతినిముషము—నీరూపము—నిన్నుగురించినప్రేమ—నాహృదయములో పొడఁగట్టుచున్నది. నాప్రేమయెట్టిదో నీవెరుగవు......—కాని—ఖుదీ! నాలో—నాజీవితములో—నా ప్రాణములో—నేనొక్కతెనే యుంటినని నీవు భావించుచున్నావా? కాదు—అట్లుకాదు—నాలో నీవుంటివి—నేను నీవు—నీవు నేను—కాని......ఖుదీ! నీభార్య......నీబిడ్డఁడు ....వారు నీవారు—వారినిప్రేమించుట నీధర్మము"

ఆమెయిఁక మాటాడలేదు—ఆతడుద్రేకముతో మరల నామెను దనకౌగిటిలోనికి జేర్చుకొనెను—పారవశ్యముతో నొకరినొకరు కౌగిలించుకొనుచుండిరి......చుంబించుచుండిరి......ఆసమయమున నిశ్చలప్రేమపాశబద్ధులగు నాయువతీయువకులనుభవించుచున్న ఆనందమునకు మేర లేదు—ఆమె తనప్రియుని బాహువులలోజిక్కువడి—తాను స్వర్గసుఖమనుభవించుచున్నట్లు తలంచినది. తుదకు—కొంత సేపయినపిమ్మట—ఆమెధైర్యమును దెచ్చుకొని, వినయపూర్వకముగ నాతనిని వారించుచు—దూరముగనిలువబడినది.

"ఖుదీ! నీవువెళ్ళిపోవలయును" అనుమాటలనామె అతికష్టము

మీాద నీరసముగా మందస్వరమునపలికినది. ఆతఁడామెను గాఢముగా ప్రేమించినాడు—అమెచెప్పినచొప్పున చేయుటయే ఆతనకిసమ్మతము.

వేడినిట్టూర్పులతోను—ఉద్రేకముతోను—ఆమె ఆతని విడుచుట కంగీకరించినది—ఖుదీరామ్‌మహాతా తనసంచిని, చేతికఱ్ఱను, క్రిందకువంగి అందుకొని—పోవుట కుద్యుక్తుఁడై మరల నామెహస్తము నదిమినాడు.

"గులాబ్! నీమాటను నేనాదరించుచున్నాను—ఇప్పుడునిన్ను విడిచి నేనువెళ్లిపోవుచున్నాను. కాని మరలవచ్చెదను—తప్పకవచ్చెదను—నీయొద్దకు రావలసియున్నది......కారణము నీవెరుగుదువు ......ఈరాత్రి మొదలుకొని నేనీమేడమీాదికి వచ్చుచునేయుండెదను. నన్నడ్డుపరచువారుగాని—మనప్రేమవాహిని నరికట్టువారుగాని ఎవ్వరును లేరని నీవువిశ్వసింపుము"

ఆమె తనముఖమును వంచుకొన్నది—ఆమెహస్తము ఎందుచేతనో కంపించినది—ఆతడు తెల్లబోయి నల్వంకల నొకపరితనదృక్కులను ప్రసరించెను—ఆతనిమెదడులోనికొక ఆలోచన ఆసమయమున జ్ఞప్తికివచ్చినది.

"గులాబ్! రేపుశుక్రవారము......శనివారాదివారములలో "నెరల్" వెళ్ళుటకు నేను నిశ్చయించుకొంటిని—నీవు నాతో రావలయును. రేపుసాయంకాలమే నేను కారుతోసిద్ధముగా నీయొద్దకు వచ్చెదను—మనమిరువురము బయలుదేరవలయును—"

ఆమె—ఆవేదనాసూచకములగు చూపులనాతనిపై నిగుడించినది—కాని, పెదవులను గదల్పలేదు.

"నేను—రేపుసాయంకాలము సరిగా ఏడుగంటలకు ప్రయాణమునకు సిద్ధముగానుందును—అప్పుడు టెలిఫోనులోనిన్ను పిలిచెదను—"

ఆమె అప్పుడుకూడ మారువలుకలేదు—ఆతఁడు నిష్క్రమించెను. ఆతఁడు గదినివిడిచిపెట్టినపిమ్మట, తలుపుదెస కొంతసేపు పరికించినది—తరువాత సోఫాపయిన కూలబడినది.

రేపురాత్రి......ఖుదీరామునకామె కాలయును......ఆమె ఆతనికేదోవిధముగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చి యుండవలసినదని అనుకొన్నది. భయంకరమగు విషమావస్థ ఆమెకిప్పుడు సంప్రాప్తమయినది.

"ఖుదీరామ్—తన్నుఁ బెండ్లాడడు—పెండ్లాడలేడు. ఎన్నటికిని ఆపని జరుగదు. అయినను తన్నాతఁడు కోరుచున్నాడు. తానాతని గోరుచున్నది—తనజీవితమును, తనప్రాణమును, తుదకు తన సర్వస్వమును ఆతఁడు కోరుచున్నాడు"—అని ఆమె ఊహించినది.

రేపురాత్రి...............

ఆమె 'రేపురాత్రి'నిగురించి ఆలోచించుటకయిన నిష్టపడలేదు. కాని ప్రత్యుత్తరమప్పుడే హృదయములో నామెకు స్ఫురించినది. ఆ ప్రత్యుత్తరమప్పుడేకాదు—ఆమెకు మొదటినుండియు హృదయములో నున్నది. ఆయిరువురు సమావేశమైనప్పటినుండియు నాప్రత్యుత్తర మక్కడ ఉన్నది—అది జీవితాంతములకువరకు నక్కడుండును.

రేపురాత్రి............

ఆమె విసుగుదలతో విద్యుద్దీపముల నార్పివైచి—దుస్తులను మార్చి నిద్రించుటకు పడకగదిలోనికి పోయినది.

విషాదమునిమములు—ఆశ్చర్య కరములునగు స్వప్నములలో నామె గాఢనిద్రాముద్రను వహించినది.

నాలుగవ ప్రకరణము.

మరుచటిదినము సాయంకాల మారుగంటల ముప్పదినిముషములకు—ఖుదీరామ్‌మెహతాయొక్కబండి, మిస్. గులాబ్ వసించుచున్న మేడముంగటనిలచినది. ఆతఁడు, బండిలోనుండి క్రిందకుదిగి, బండివానికద్దెనిచ్చిపంపివేసి, ఎలక్ట్రిక్ లిఫ్టుద్వారా మూఁడవ అంతస్తుఁజేరినాఁడు. ఆమెయొక్కగదితలుపు నుద్రేకముతోఁ గ్రుద్దినాఁడు. అతఁడు రెండవపర్యాయము తలుపునుగట్టిగాగుద్దకముందే, మిస్. గులాబ్ తలుపునుదెరచి అతనిమ్రోలఁ బ్రత్యక్షమయినది. ఆమెను దర్శించుటతోనే అతని ముఖము వికసించినది.

ఖుదీరామ్‌మెహతా మిస్. గులాబ్‌గదిలోఁ బ్రవేశించినవెనుక—తలుపుగదియమూసి—ఆమెపై తన దృక్కులను నిగుడించెను.

"గులాబ్! గులాబ్!...........నీవేల మాఱుచెప్పలేదు? నేను సరిగా నాలుగంటలకు టెలిఫోనులో నిన్నుపిలిచితినిగదా? ఆఫీసును విడుచువరకు—ప్రతిమూఁడు నిముషములకు నిన్నుపిలుచుచునే యుంటినిగదా?" అనుప్రశ్న మాతనినోటినుండి వెలువడినది ఆమె తలయూచినది. ఆతనిచూపులలో తన చూపునుకలిపి, క్షణకాలమట్లె నిలువఁబడినది.

"అగును—నీవునిన్నుపిలిచితివని నేనెఱుంగుదును......రాను! నేనిక్కడేయుంటిని"

"ఇక్కడేయుంటివా?........అటులయిననాకేల ప్రత్యుత్తర మీయలేదు? గులాబ్! నామనసులోనాలోచనములనేకము లుత్పత్తిల్లినవి. సందేహములనేకములు పొడసూపినవి. ఎందుచేత నీవు ప్రత్యుత్తరమీయలేదు?" అని పలుకుచు నాతడామెను సమీపించినాఁడు. ఆసమయమున నాతనిమీఁదనున్న యుత్తరీయము క్రిందికిజారగుట ఆమె కనిపెట్టినది.

"నీవు సిద్ధముగనుంటివా?........మనముబయలు దేరవచ్చునా?" అని ప్రశ్నించుచు నాతఁడామెచెక్కిళ్ళను ముద్దుపెట్టుకొనెను. ఆమెనేత్రములు కాంతిమంతములయి ప్రకాశించినవి.

"నేను టెలిఫోనులో నీకు ప్రత్యుత్తర మీయలేకపోతిని— నిన్ను నేను నమ్మకపోవుటయే అందులకు కారణము......ఖుదీ! నీ విక్కడకు రావలయుననియే నాతలంపు! గ్రహించితివా? అందుచేతనే నానిశ్చయమునునీకు..............."

"ఓహో! ఆలాగునా?" అనిపలుకుచు ఖుదీరామ్‌మెహతా— ఆమెను తనకౌఁగిటఁ జేర్చుకొని, విధివిరామము లేకుండ నామెముఖముపై ముద్దులవర్షమును గురిపించెను. ఇంచుకసేపయినపిమ్మట నామె ఆతని నాకార్యమునుండి వారించుచు—నవ్వుచు—దూరముగ పోయి నిలువఁబడినది.

"కారు వీథిలోసిద్ధముగనున్నదా?" అని ఆమె ప్రశ్నించినది. ఆతఁడు మందహాసమొనరించుచుఁ దలనాడించినాఁడు.

"ఈపాటికి నాకారు వచ్చియుండును; నేనుమాత్రమిక్కడికి బండిలో వచ్చితిని—" అని పలుకుచు నాతఁడు వసారాలోనికి వచ్చి చూచినాఁడు. చూచునరికి క్రిందనొక మోటారుకారున్నది. "గులాబ్ కారువచ్చినది; సిద్ధముగనున్నది. రాత్రిపూఁట ప్రయాణము చేయుట నీకు సమ్మతమేనా?"

"నాకు సమ్మతమే! దయచేసి, నీవునాసూటుకేసును పట్టుకొనుము." ఆతఁడామె సూటుకేసును బట్టుకొనెను—ఇరువురును బయటకు వచ్చిరి. గులాబ్ తాళమువేయుటకుముందు—తనగదిని, మరలఁ నేనెప్పుడిందులో ప్రవేశింతునోయన్న ఆలోచనముతో పరికించినది.

ఇరువురును గారణములేకుండఁగనే—తమలోఁదామునవ్వుకొనుచు నెలక్ట్రిక్ లిఫ్టు ద్వారా క్రిందకుదిగిరి. ప్రక్కనున్న సోడోపావులో

రెండుతైమ్జ్యూన్ బాటిల్సుతాగిరి. కారులోఁ గూరుచుండి గ్రేటు వెస్టురోడ్డుగుండా ఆకారు ప్రయాణమును సాగించుచున్నది.

ఆకసమున చంద్రుఁడు ప్రశాంతుఁడై ప్రకాశించుచున్నాఁడు. పిండి ఆరఁబోసినట్లు దిక్కులన్నియు వెన్నెలవలన తెల్లగానున్నది. ఆరాత్రి సమయము నట్టివెన్నెలలో—ఖుదీరామ్మెహతా ప్రయాణము సేయుటకారంభించి, వర్ణనాతీతమగు సంతోషము ననుభవించుచున్నాఁడు.

మంచుగాని, జడిగాలిగాని, సోకకుండుటకై యొకపట్టుశాలువా నిరువురును గప్పుకొనియుండిరి—మనసులోని యుత్సాహమధికముగ నున్నట్లే వారికారు స్పీడుకూడ నధికముగనే యున్నది.

అర్ధరాత్రి యయినది—కారు "నెరల్" చేరుకొన్నది. మిస్. గులాబ్ గాఢనిద్రలో మునిగియున్నది.

ఖుదీరామ్మెహతా ఆమెను మేల్కొలిపినాఁడు — ఆమె తన వెడదగన్నులను విప్పి, ఒకపరి యాతనిని వీక్షించినది. అప్పట్లదానె క్కడనున్నదియు నామె యెరుఁగదు; కాని ఆచూపులలో నున్న భావమును మాత్రము మెహతా, తనజీవితాంతము వరకునుమరచిపోలేఁడు!

నెరల్ ప్రవేశించుటతోనే—మెహతా తన కారునాపుచేయలేదు. అక్కడకు 60 మైళ్ళదూరములోనున్న "బోలీపురము" సముద్రసమీపముననుండుటచేత నక్కడకు పోవలయునన్న కుతూహలమాయమె కెఱిఁగించినాఁడు. ఆమె ఆతని యభిప్రాయముతో నేకీభవించినది. నేత్రపర్వమొనరించు అపూర్వదృశ్యములను దిలకించుచు వారు—కారుతో సాఁగిపోవుచున్నారు.

ఉదయమయినది. బాలభానుని లేతకిరణములప్పుడప్పుడే భూస్థలికి దిగుచున్నవి. పక్షులు తమకూండ్లను విడచి, పొట్టకొరకు యాత్ర నపడవలసి యుండుటచేత బయలుదేరుచున్నవి. కారుపోవుచున్న ప్రదేశము పర్వతమయము—అట్లని దుర్గమముకాదు— కంటకావృతము-

కాదు—మనోహరమయినది—రమణీయమైనది! ముఖప్రక్షాళనమొన రింప వలసిన సమయమాసన్నమగుటచేత, ఖుదీరామ్ మెహాతా—బాట కు ప్రక్కగానున్న యొకజలాశయమునొద్ద కారు నాపినాఁడు. గులాబ్! ఈగుంటలోనినీరు పరిశుభ్రముగానున్నది. మనము చుట్టుప్రక్కలందు న్న వింతల నెల్లఁ గనుఁగొనుచుపోవుసరికి—సాయంకాలమగును. అప్ప టికిగాని— బోలీపురమును జేరలేము. కారులోమనకు ఫ్లాస్కులో తేనీరున్నది; ఫలహారమున్నది. నీవు ముందుగా నిందులోదిగి, స్నానము చేసిరమ్ము-రాత్రియంతయు కారులోనుండుటచేతఁ గలిగిన వేడి కొంత యుపశమించును; ప్రయాణపు బడలిక కొంత తీరును. అనియాతఁడామె తోపలికెను.

గులాబ్ ప్రథమమునఁ గొంతసేపు సంకోచించినది. తరువాత నాతఁడు చెప్పినచొప్పున, కారులోనుండిదిగి-ప్రక్కగానున్న గుంటలోని కిదిగినది. ఆతఁడు కారునాపుచేసి—చక్రమును బట్టుకొని కూరుచుండి, సిగరెట్టు కాల్చుకొనుచు పొగను మెల్లమెల్లగా పైకివదలుచుండెను. అయిదు నిముషములు గడచెను.

ఆమె తడిబట్టలతో కొంచెము చలిచేత వడకుచు, బయటకు వచ్చినది ఖుదీరామ్ మెహాతా— ఆమెసూటుకేసును దెరచి, నూతన వస్త్రముల నామెకందించినాఁడు. ఆమె వానిని ధరించినది. మరల కారులో గూరుచున్నది.

కారుమెల్లగా సాగిపోవుయున్నది; చుట్టుప్రక్కలనున్న పలువిధ వృక్షలతాదులతోను—కొండలోయలతోను—వానిమధ్య మెలికలు తిరిగి ప్రవహించు సెలయేళ్ళతోను—ప్రకృతియంతయునుత్సాహకర ముగానున్నది.

అప్పటికప్పుడే—సూర్యుఁడు తన ప్రచండ పరిపాలనమునకు స్వస్తి చెప్పి-ప్రశాంత స్వరూపుడై-పశ్చిమాద్రి నలంకరించుచున్నాఁడు-

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయము వారు
వేటపాలెం

సాంధ్యరాగము గగనతలంబున నల్లడల నలముకొనియుంటచే వస్తువులన్నియు నెఱ్ఱబారినట్లు కన్పట్టుచున్నవి.

కారు—బోరీపురము ప్రవేశించినది—ఆగ్రామములో నొక చిన్నహోటలున్నది. హోటలుతాలూకు మోటారుషెడ్డులలో ఖుదీరామ్‌మెహతా—తనకారును నిలిపి—మిస్. గులాబ్‌తోగూడ లోనకు బ్రవేశించినాడు. హాలులో మేజాబల్ల నానుకొనియొక స్త్రీమూర్తి—(హోటలుగుమాస్తా) కునికిపాట్లు వడుచున్నది. ఖుదీరామ్ మెహతా కాలింగ్‌బెల్ట్ నొక్కుటతోనే ఆమె ఉలికిపడిలేచినది.

"అయ్యా! బసకావలయునా? మీ భార్యాభర్తలుండుటకు బస కావలయునా?" యని ఆమెప్రశ్నించినది.

మిస్. గులాబ్ ఆమాటనాలకించి, మారుపలుకలేదు. ఆమెకు పెదవులమీద మందహాస మంకురించినది.

ఖుదీరామ్‌మెహతా తలయూచినాడు. అతఁడు హోటలు గుమాస్తా నవలోకించి—

"ముందుగానీమేడలో నేయేగదులెక్కడెక్కడ ఖాళీగానున్నవో పట్టిచేసి నాకెఱిగింపుడు—" అనెను.

గుమాస్తా పట్టీని పరిశీలించి—

"అయ్యా! రెండవ యంతస్తున రెండు సింగల్ రూములున్నవి. మొదటి యంతస్తుమీద నొకడబుల్ రూమున్నది-" అనిమారుపలికెను.

ఖుదీరామ్‌మెహతా—ఒకపరి గులాబ్ ముఖమువంక తనదృక్కులను ప్రసరించినాఁడు. ఆమెలో నాశ్చర్యముగాని, విస్మయముగాని, ఆతృముగాని, వ్యాకులముగాని—లేక మరెట్టిభావమును అతనికి గోచరింపలేదు. ఆమె ముఖమున ప్రశాంతత తాండవించుచున్నది. ఆమె అస్పష్టమగు మందహాసముతో నాతనిపైఁ దనచూపులను నిగుడించి, తలయూచినది. ఖుదీరామ్‌మెహతా, డబుల్ రూమును

బుచ్చుకొనెను. తరువాత నామెనొకపరి పరికించినాఁడు—

"నీవు సాయంకాలము దుస్తులతోనే యున్నావు—నేనుమీదికి పోయి—దుస్తులను మార్చుకొని వత్తును; తరువాత బీచికి షైరుపోవచ్చును......నీసూటుకేసులో నిప్పుడు నీకు కావలసిన వస్తువులేవయి ననున్నవా?" అని ఆమె ఆతనిం బ్రశ్నించినది.

ఆతఁడు తలద్రిప్పినాఁడు. తోడనే యామె హోటలునొఖరునెత్తి మీద సామానులనుపెట్టి—బసను జేరుకొనుటకు మేడమెట్లనెక్కుచుండుట ఆతఁడు చూచుచున్నాఁడు. ఆహా! మిస్ గులాబాక ఆటవస్తువనంటిదికదా? ఆమెలో గించిత్తయిన అత్రిములేదు! కాని అదియే ఆవిధముగా నుభయులు గలసియుండుటకు మొదటిపర్యాయము!

ఆమె మేడనుండి దిగివచ్చినది—"మనమింక పోవచ్చునా? కొంచెము తేనీటిని త్రాగుదువా?" అని ప్రశ్నించినది.

"నిజమయిన యాడుది—స్త్రీత్వము సమగ్రముగా నీమెలోనున్నది—వింతయయిన యాటవస్తువవలెనున్నది—" అనిఖుదీరామ్ తనలోఁ దాననుకొని, ఆమెప్రశ్నకుఁ దలయూచినాఁడు.

ఇరువురును ఆప్రశాంత సమయములో-ఆసాంధ్యరాగములో-ఆమందానిలములో—సముద్రతీరమునకు షికారు బయలుదేరిరి. సముద్రతీరమునం దొకచోట గొందరు జాలరులు చేఁపలనుబట్టుచుండఁగా—ఆశ్చర్యోత్సాహములతో ఖుదీరామ్‌మెహతా నిలువఁబడి పరికించుచుండెను.

పరిసరమునందిసుక తిన్నెపై మిస్. గులాబ్ ఆసీనయైయున్నది. ఆమెసూడ్కులు—ప్రియుఁడగు ఖుదీరామ్‌మెహతాపై నిగుడింపఁబడియున్నవి. ఆమె హృదియము మాటిమాటికిని ఆతనివంకకే పరుగెత్తుచున్నవి. ఆతనిగురించిన యాలోచనములకు తప్ప—ఇతర విషయముల కప్పట్లనామె మెదడులో తావులేదు. తాన తనినెంత గాఢముగ బ్రే

మించితినోయని యామె యనుకొనుచున్నది. ఆముహూర్తమునందాన నుభవించుచున్న యానందము—మందాకినీ పరిసరసైకతశ్రేణుల యందు విహరించు దేవకన్యకలయిన ననుభవించి యుండరని ఆమె విశ్వసించుచున్నది. అగాధము—అనంతము—అపూర్వము, అనుపమానమునగు ప్రేమతో నామె యాతనిం బ్రేమించుచుండుటచేత—ఆతని తోడిదే లోకమన్నట్లున్నది!

యదార్థముగ చెప్పవలసి వచ్చిన—సౌఖ్యమనగా నట్టిదేయని యు జీవితములో నట్టిసౌఖ్యమునే తానభిలషించుచు, దానికొరకే యెదురు సూచుచున్నాననియు నామె యనుకొనుచున్నది!

ఆరాత్రి చాలసేపయిన పిమ్మట నాయిరువురును హోటలునకు తిరిగివచ్చి, భోజనమాచరించిరి. తరువాత నాతఁడు సిగరెట్టు కాల్చుకొనుచు, మెల్లమెల్లగా పొగనూదుచు నామెనవలోకించి—"గులాబ్! మరల మనమీ వెన్నెలలో షైరుపోవుదమా?" అని ప్రశ్నించినాఁడు.

ఆమె మందహాస మొనరించినది.

"నీకుఁకూడ చేపలను బట్టవలయునన్న యుత్సాహమున్నదా?" అనియామె అడిగినది

"నేను......నీవేమిచెప్పిన నదిచేయఁగలను"

"నీవు చేపలనుపట్టుము—నీవు ఎరనువేసి, ఆమెరకు సాలనన్ చేప దొరకనప్పుడు—మొగమెట్లు పెట్టెదవో చూడవలయునని యున్నది."

అతఁడు నవ్వుచు దలను ద్రిప్పినాఁడు; హఠాత్తుగా నామెచేతిని బట్టుకొని ప్రేమపూర్వకముగా నదుమ నారంభించినాఁడు.

"గులాబ్! నేను నిన్నెంతగా ప్రేమించితినోకదా" అనుమాటలప్పట్ల అప్రియత్నముగా నాతనినోటినుండి వెలువడినవి.

అట్టిమాటలను వినుటకే ఆమె కుతూహలపడుచున్నది.

“ఖుదీ! నీవునన్ను ప్రేమించుచున్నావా? ఎన్నటికిని—ఏమిసంభవించినను నన్ను ప్రేమించుచునేయుందువా?”అని ప్రశ్నించినది.

“ఎప్పటికిని—ఎన్నటికిని ప్రేమించుచునే యుందును.”

ఆమె యొకనిట్టూర్పు పుచ్చినది అనిట్టూర్పుతో హృదయభారము కొంతతగ్గినట్లయినది. ఆమెకిప్పుడు విస్పష్టమగు పథమనుసరించుటకు దొరకినట్లయినది. ఆపథమున మాయలేదు —మోసములేదు!

ఆపథము త్యాగము నుద్బోధించును.

“ఖుదీ! రమ్ము—మనమిరువురము బీచికిపోవుదము—చేపలను పట్టుటలో నీకు నైపుణ్యమున్నదో లేదో పరికింతును—” అని ఆమె ఆతనినావెన్నెలలో మరలఁ దీసికొనిపోయినది.

కొంతసేపు బీచి యిరువురును గలసితిరిగిరి. ఖుదీరామ్ మెహతా చేపలను బట్టుట కుత్సాహమును జూపించినాఁడు. కాని, కృతకృత్యుఁడు కాలేదు. అక్కడనుండి బోరీపురములోని పల్లెలను, అక్కడి ప్రజలను జూడవలయునన్న వాంఛ యాతనికి పొడమినది.

“గులాబ్! నేనుపోయి గ్రామమంతయు నొకపర్యాయముచూచి త్వరలోనే వచ్చెదను. నీవు మనబసలోనికిపొమ్ము—” అని ఆతఁడామెతోననెను.

“నేనుకూడ వచ్చెదను—పల్లెటూరిజీవన మెట్లుండునో చూచుటయన్న నాకు సంతోషమధికము—” అన్నదామె.

“వలదు—ఇక్కడి ప్రజలు మోటువారు. వారికి మర్యాదగాని, గౌరవముగాని తెలియవు. బాటలు పరిశుభ్రముగానుండవు.”

ఆమె పరిహాస సూచకముగా నొకపరి నవ్వినది.

‘ఖుదీ! ఎల్లప్పుడును నీవెంటనుండుటయే నాకు సమ్మతము—నీవెక్కడకు వెళ్ళిన నక్కడకు వచ్చుటయే నాయభిమతము.”

ఆతఁడింకేమని ప్రత్యుత్తరమీయఁగలడు? ఇరువురును—ఆచంద్రికాంతిలో—చల్లని పిల్లగాలి వీచుచుండగా—ఒకరిచేయి యింకొకరుపట్టుకొని—మందగమనములతో గ్రామములో ప్రవేశించిరి.

ఖుదీరామ్‌మెహతా తలఁచిన ప్రకారము గ్రామస్థులు మోటువారుకారు—తమవైపు ఒక చక్కనియువతి వచ్చుచున్నదనుటతోనే-సగౌరవముగ కొందరులేచి నిలువఁబడిరి. కొందరు కూరుచుండుటకు పీటలను దెచ్చివేసిరి. మరికొందరు—నవ్వుచు నామెతో కాలక్షేపము నకుపక్రమించిరి. ఎన్ని సంవత్సరములనుండియో తనకువారితో పరిచయమున్నట్లుగా—గులాబ్ ఆగ్రామస్థులతో ముచ్చటించినది. ఆమెలో గల కలుపుగోలుతనమునకు ఖుదీరామ్‌మెహతా ఆశ్చర్యపడినాఁడు. ఆశ్చర్యపడుట మాత్రమేకాదు. మధమధ్య నామెనధికముగా ప్రశంసించినాఁడు.

అప్పటికి రాత్రి పదిగంటలయినది. గ్రామపరిశీలనమును ముగించి యిరువురును మగిడి హొటలులోనికి వచ్చిరి. మేడమీఁద హాలులో నొకపెద్దమనుష్యుఁడు కూరుచుండియుండెను. ఆతఁడు ఖుదీ రామ్‌మెహతాయొక్క దుస్తులను రెప్పవేయకుండ పరికించి—

"ఓహో! మీరు సరదాకు చేపలను బట్టబోయియుండిరా? అని ప్రశ్నించినాడు.

గులాబ్ ఆతని చేతిని విడిచిపెట్టినది— "ఒకగ్లాసు తేనీరుత్రాగుము—కావలసిన రెండుగ్లాసులు త్రాగుము—" అని పలుకుచు, సెర్వెంటునకు తేనీటి కొరకాజ్ఞాపించి—ఆమె పడిగాతన గదిలోనికిపోయి దుస్తులనుమార్చి, మరల నీవలకువచ్చి—ఆతని ప్రక్కనున్న యొక కుర్చీలో కూలఁబడినది.

"అయ్యా! అదృష్టమేమియులేదు—చేపలేవియు దొరకలేదు-ఊఁటకే సంతోషమునకు పోయితిని-" అని అప్పుడుఖుదీరామ్‌మెహతా

ఆపెద్దమనుష్యునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చినాడు. ఆతఁడు, సెర్వరు తెచ్చి తనమ్రోలపెట్టిన తేనీటిని కొంచెముకొంచెముగా త్రాగుచు—

"అయ్యా! మీరో?" అని ప్రశ్నించినాఁడు.

"నేనిదివరలో చేపలనుబట్టుసరదాతోపోయెడివాఁడను కాని యిరువదిసంవత్సరములనుండి సంతోషమును విరమించుకొంటిని—ఇతరులు స్నేహితులువచ్చువరకు నాగి, ఆపాటులన్నియు నెవ్వరుపడుదురు?" అనుమాటలాపెద్దమనుష్యుని నోటినుండి వెలువడి ప్రత్యుత్తరరూపమును దాల్చినవి.

ఖుదీరామ్‌మెహతా నవ్వినాడు—ఆతఁడు తనగదిలో నున్నగడియారముదెస అసహనముతో తనదృక్కులను బుత్తెంచినాడు. సరిగా నాసమయమున, గులాబ్ కుర్చీనుండిలేచి గదిలోనికిపోయినది.

ఎంతత్వరలో గదిలోనికిపోయి ఆమెఁగలసికొందునాయని అతఁడాలోచించుచుండెను. ఆకస్మికముగా నాతనిహృదయములో గోహారు ప్రవేశించినది. ఆరాత్రివంటి మరియొకరాత్రి (హనీమూను—రాత్రి) యాతనిమదిలో గన్పట్టినది.

ఆదియంతయు వేరొకప్రపంచమువలె వానికిదోచినది. ఆతడిక గులాబ్ నెన్నడును గలసికొనలేదు—సరికదా! ఎన్నటికిని గోహారును విడువలేఁడు. గోహారు ఆతనిభార్య కాని—గులాబ్? ఆమెయు నాతనిభార్యయే! ఒక్కభార్యమాత్రమేకాదు. ఆతనిప్రేమ—ఉద్రేకము—ఉత్సాహము—సంతోషము—సర్వమునామెయే! ఆమెతోడిదే యాతనికి జీవితము.

కొన్నినిముషములుగడచినవి. ఖుదీరామ్‌మెహతా లేచినిలువఁబడినాడు—మరల నొకగ్లాసు తేనీటిని త్రాగినాడు.

"అయ్యా సెలవిప్పింపుడు—పోయినిద్రింతును—గతరాత్రి

యంతయు మాకునిద్రియే లేదు——" అని ఆతడు పెద్దమనుష్యునితో
ననెను.

అప్పటికే కునికిపాట్లుపడుచున్న యాపెద్దమనుష్యుడు లేచి నిలువ బడి 'చిత్త' మనిపలికినాడు.

ఖుదీరామ్ మెహతా——ముంగిలి హాలులోని కొకపర్యాయము వచ్చినాడు. దూరమునందు ఘోషించుచున్న సముద్రమువైపు నొకపరి తనచూడ్కులను నిగుడించినాడు——ఆపరిపూర్ణచంద్రికలో సముద్రము వినీలజలములతోను——వెండిముద్దలనుపోలిన నురగలతోను——చూచుట కత్యంత మనోహరముగానున్నవి. ఆతడు తనగదినిసమీపించి తలుపును దెరచి లోనప్రవేశించినాడు. ఆసమయమున నాతనిహృదయములో లజ్జగాని——భయముగాని గోచరించుట లేదు. నూతనోత్తేజమెందు వానింగప్పిపుచ్చుచున్నది. ఆదివరకెన్నడును గనివిని మెరుంగని యుద్రేకము——మోహము——వానిలో వ్యక్తపడుచున్నది. అందుచేతనే——ఆగదిలో ప్రవేశించుట కాతనికి సంకోచము కలుగలేదు.

ఆతఁడు లోనఁబ్రవేశించి, తనవెనుక గదితలుపునుమూసి గడియబిగించినాడు. శయ్యయందాతని చూడ్కులు గురికాబడినవి. ఆమెలేచి నిలువబడినది. చిరునవ్వుతో గవాక్షమునుండి కాంతిశోభితుడగు చందురుడు వారింగాంచి నవ్వుచున్నట్లుండెను.

గులాబ్ గవాక్షమును సమీపించినది——దానిని గప్పియున్న తెరనుమూయుటకై యామెయొకచేయి పైకెత్తినది. ఆమెముఖమున జంద్రకాంతి విస్పష్టముగా ప్రతిఫలించుచున్నది.

ఖుదీరామ్ మెహతా క్షణకాలమువరకు చైతన్యములేని ప్రతిమవలె నిలువబడియుండెను. అప్పట్లనామెలో వ్యక్తపడుచున్న సోయగ మాతనిహృదయమును పూర్తిగహరించినది. ఆసమయమున నాతని శరీరమంతయు నుష్ణీభూతమయినది. ముఖమునందు చెమ్మటలు మెండు

గాకప్రిమ్మినవి. చెప్పుటకుశక్యముకాని నూతనావస్థ ఆతనిలోఁ బ్రవేశించినది. కామము—మోహము—ఉద్రేకము తొంగిచూచుచున్నవి.

"గులాబ్"? అని ఆతడామెను సంబోధించినాడు—గులాబ్ ఆశ్చర్యమునుగాని—విస్మయమునుగాని వెలిపుచ్చలేదు. ఆమెలోగల గొప్పతనమదియే. ఎట్టివిషమావస్థయందయిన నామె ధైర్యమును విడువదు—మనశ్శాంతిని గోల్పోవదు. ఆమె—తనమృదుహస్తము నాతని కందించుచు సమీపించినది.

ఆతఁడామెమెడ నొకచేతితో జుట్టినాడు. ఆమెయొకచేతితో నాతని మెడజుట్టినది. కిటికీతెరమూయుబడకుండుటచే నాయిరువురను బకింపుటకు శీతానిలున కెవ్విధమయిన యాటంకములేదు—గులాబ్ కంపించినది.

"నీవు—ప్రేయసీ! కంపింపవలదు" అనుమాటలు ఖుదీరామ్ మెహతానోటినుండి వెలువడినవి.

"ఖుదీ! ఇదినరకెన్నడునుబొందని—లేక యింకముందెన్నడును పొందజాలని అనిర్వచనీయానందమిప్పుడే ననుభవించుచున్నాను. నేను నిద్రించుటకు ముందీ రాత్రినేయెల్లప్పుడు జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుచుందును. జీవితాంతమువరకు నాహృదయములో నీరాత్రియొక్కటే స్థిరనివాస మేర్పరచుకొని యుండగలదు..."

ఆమె ఆతనిచూపులలోఁ దనుచూపులంగలిపినది. ఆమెశరీర మింకుకంతనాతనిదెసవ్రాలినది. ఆతఁడు ఋన్నకుండలేదు. రెండుచేతులతో నామెను కౌఁగిలించుకొనెను.

"ఖుదీ! ఈరాత్రియే ఈసంఘటనము జ్ఞప్తియందుండునని నీవు పొరబడవలదు—"

"ప్రేయసీ! ఎల్లప్పుడునుంచుకొనవలయును—నేనునిన్ను ప్రేమించుచున్నానని నీవెరుంగుదువా?"

ఆతడింక సహింపలేడు—మిన్నకుండలేడు. ఆమెనుదగ్గరగానది మిపెట్టి—తనపెదవులతో నామెపెదవులనుగలిపి, ముద్దిడుకొనెను—ఆతడువిధి విరామములు లేకుండ—ముద్దులవర్షమును గురిపించుచు న్నప్పుడును—బిగికౌగిటనుజేర్చినొక్కుచున్నప్పుడును—ఆమెసౌఖ్యాతిరేకమువలన మత్తుగొన్నది.

ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసముల నరికట్టి—చిట్టచివర కాతఁడూఱకుండెను—ఆతనిచేతులు వదులయినవి, కానియామెను మాత్రమతని విడువలేదు. తీవ్రముగను—ఆశాపూర్వముగను—ఆమె దెసఁబరికించు చున్నాఁడు.

ఆతఁడామెతో నెల్లవేళల యందును ముచ్చటించుటకు కుతూహల పడుచుండును—ఆముచ్చటలోఁ గలమార్దవమును మధురత్వమును గ్రహించుటకామె యువ్విళులూరుచుండును.

ఆమె—మిక్కిలి వెచ్చగానున్న యాతనిహస్తమును బట్టొని దానితో తనచెక్కిళ్ళను స్పృశింపజేసి—పిమ్మట ముద్దుగొన్నది.

తరువాత నామెపర్యంకము మీఁదికి పోయినది......ఆతఁడామె ననుసరించినాఁడు.........

ఐదవప్రకరణము.

సూర్యకాంతి కొంచెము కొంచెముగా మరునాఁటి ప్రాతఃకాలమున నాయిరువురు నిద్రించుచున్నగదిలోనికి ప్రసరించుచున్నది. గులాబ్ అదరిపడి నిద్రనుండి మేల్కాంచినది, బక్షకమింకను ఆమెనువిడువలేదు. అప్పటి కాతఁడింకను దనప్రక్క నిద్రించుచునే యున్నాఁడు—అమె తనహస్తముతో నాతనిముఖమును స్పృశించినది.

రాత్రియంతయు నామె—ఖుదీరామ్ మెహతానే కలలోఁ జూచుచున్నది. ఆతనిగురించిన స్వప్నములనే కాంచినది. ఆవిషయ మొక పరిస్ఫురణకు వచ్చినాతనే—సుఖకరము. ఆనందమయమునకు మందహాసమామె పెదవులపైని దాండవించినది.

ప్రశాంతచిత్తముతో నామె యాతనిప్రక్క నిలువబడినది ఒకపర్యాయము వంగి ఆతని పెదవులతో. దన పెదవులను కలిపినది—తరువాత పర్యంకమును విడిచిపెట్టినది.

ఆమె తన దుస్తులను మార్చి—పాదములను స్లిప్పర్సులో ప్రవేశపెట్టి, మెల్లగా సమీపించి— తలుపును దెఱచినది. హోటలు సెర్వరు "టీ-ట్రే"తో నామె మోడ్రిల ద్వారముకడఁ బ్రత్యక్షమైనాఁడు ఆమె యాట్రేనుండి యొకకప్పు తేనీటి నందుకొని కొంచెము కొంచెముగా త్రాగినది తరువాత సెర్వరునకు—నిద్రించుచున్న ఖుదీరామ్ మెహతాను చూపించుచు—

"పది నిముషములాగుము—లేచిన్న గొంత సేపయినతరువాత తేనీటితో మరలరమ్ము. ఏమి?......నాకు బాతుహోమును జూపింతువా?" అని, అడిగినది.

ఖుదీరామ్ మెహతా—కంగారుతో—తనబుజముల నెవ్వరో తట్టుటచేత నులికిపడి లేచినాఁడు. ఆతనిబుజముల నెవ్వరుతట్టిరి?...... మిస్. గులాబ్! చేతులతో తేనీటి కప్పులను పట్టుకొని—మందహాసముతో నామె యాతని కన్నులకు గన్పట్టినది.

"ఎనిమిది గంటలయినది.........తేసిరక్కరలేదా? స్వప్నములో నింకను సముద్రతీరమున చేపలనే పట్టుచున్నావా?" అని పరిహాసించుచు నామె ప్రశ్నించినది.

ఖుదీరామ్ మెహతా పెదవిగదల్చలేదు. ప్రత్యుత్తరమునకు బదులుగా మందహాస మొనరించినాఁడు. ప్రశంసాన్వితములగు దృక్కులనిం

చుకంతసేపు—ఆమె దేనిసౌఁ బుత్తెంచినాఁడు. తరువాతఁ దనకాము తేనీటికప్పు నందీయగా పుచ్చుకొన్నాఁడు.

“గులాబ్! నాప్రాణమా! స్వర్గమునందలి దేవకన్యకలు మేల్కొలిపినట్లు—నీవు నన్ను మేల్కొలిపితివి.”

ఆమె యీమాటల కొకమందహాస మొనరించినది. అతనిహస్తమును ప్రేమపూర్వకముగా నదుమసాఁగినది.

“ప్రేయసీ! ఇదేవిధముగా నీవెల్లప్పుడును నన్ను మేల్కొల్పుచుండవలయును-ఈరోజున మాత్రమే కాదు! ఈరోజు మొదలుకొని యిఁకమీఁద...వేరొక విధముగా నయినయెడల నేను సహింపలేను.”

“సరేలెమ్ము—ముందు తేనీటిఁ ద్రాగుము—” అనుచునామె సంతోషోత్సాహములతో బిగ్గరగా నవ్వినది. అతని కూరుచుండఁబెట్టి తేనీటిగ్లాసుల నందించినది.

ఆయిరువురును తేనీటిని ద్రాగుచు-మధ్యమధ్యనవ్వుచు-చేఁపల వేఁటనుగురించి మాటలాడుచు-కొన్నినిముషముల కాలమును బుచ్చిరి. ప్రాతఃకాలమున గగనతలమున సాధారణకాంతితోఁ గ్రాలుచున్న బాలభానుఁడు ఖుదీరామ్ మొహతా కమితోత్సాహమును ఘటించుచున్నాఁడు—“ఈసమయమున నాపని బాగుండును—” అనుమాటలాతని నోటినుండి వెలువడినవి.

“ఏమనీ? చేఁపలను బట్టుటయా? చేఁపలచేతఁ బట్టుపడుటయా?” అని నవ్వుచు గులాబ్ ప్రశ్నించినది.

ఆమె తేనీటిగ్లాసుల నందుకొని, మేజాబల్లమీఁద పెట్టుచుండెను నాతఁడు మాటాడలేదు. తరువాత—

“గులాబ్! ఏవిషయమునుగురించియైన వేళాకోళ మొనరింపకుము” అని వినయపూర్వకముగాఁ జిరునవ్వుతో మనవి జేసికొనెను.

ఆమె—ఆసమయమున నాతనికౌఁగిలిలో వ్రాలినది. ప్రేమరసార్ద్రములగు దృక్కుల నాతనిమీఁదికిఁ బ్రసరింపఁ జేసినది; రెండుచేతులతో నాతని మెడను బెనవైచి—పెదవులతో పెదవులనుదాకి ముద్దుపెట్టుకొనుచుఁ దన మానసోద్రేకమును బ్రకటించినది.

“ఖుదీ! ఖుదీ! నేనునీతో మాటలాడవలయునని కోరుచున్నాను నిన్నుగురించియు, నన్నుగురించియుఁ గొన్నివిషయములను మాటలాడుకొని భవితవ్యము నిశ్చయింప గోరుచున్నాను—”అను మాటలుద్రేక పూరితమగు నామెకంఠమునుండి వెలువడినవి.

అతఁడులికిపడినాఁడు. వర్ణనాతీతమగు విస్మయమాతని ముఖమున విస్పష్టమయినది. ఆవిస్మయమునకు కారణమామె గ్రహించినది

“ఖుదీ! నీవితరవిషయము లేవియు జ్ఞప్తియందుంచుకొనరాదు—నీమెదడులో నీవును—నేనుఁదప్ప నితరవిషయములు జ్ఞప్తికిరాఁగూడదు. ఈదినము మొదలుకొని—లేక—రేపటి లగాయితు నేనేమి చేయవలయునో, నీవు నాకెఱిగింపవలసి యున్నది. మనము బొంబాయి చేరినపిమ్మట నాకర్తవ్యమును నీవు నిర్ధేశింపవలయును.”

అతఁడు దిగులుపడెను—ప్రత్యుత్తరమాతనికిఁ దోఁచలేదు—మౌనమువహించినాఁడు. వింతవింతచూపులతో మాత్రమామెనుజూచుచున్నాఁడు. అయిదు నిముషములు గడచినవి. తరువాతనాతని నోటినుండి యీక్రిందిమాటలు వెలువడినవి.

“గులాబ్! ప్రేయసీ! కర్తవ్యమునకేమున్నది? సర్వకాల సర్వావస్థలయందును నీవు నాకవసరము—నిన్ను నేనభిలషించుచున్నాను. నిన్నటిదినమునఁగూడ నాహృదయములో నిట్టి యుద్రేకములేదు. నేను నిన్నెంతగా ప్రేమించితినో—ప్రేమించుచున్నానో—చెప్పఁజాలను.”

ఆమాటల నాలకించుచున్నంతసేపు—అగాధము—అనంతమునగు సౌఖ్యమునామె యనుభవించుచున్నది. ఈవిశ్వమానవ ప్రపంచ

ముంగోఁ దనవలెఁ దమప్రియులనోటినుండి యిట్టి పూర్వోక్త వచనముల నాలకించు నదృష్టవతు లెందరుండిరో—తమప్రియురాండ్ర నావిధిగా సంబోధించు యువకు లెందరుండిరో-అన్న సందేహ మామెకుదయించినది.

ఆమాటలామె కత్యంతమగు ధైర్యమును బురికొల్పినది. అంతే కాదు—ఖుదీరామ్ మెహతా—తనచర్యకు భయపడలేదన్న విషయ మా వచనముల మూలముననే రూఢియగుచున్నది. ఇంకనామెకు మాత్రము భయమేల?

ఆమె చిటికెన వ్రేలిని నోటఁబెట్టుకొని, మెల్లగా చప్పరించు చున్నది.

ఖుదీ! నేను నీదానను—అగును—పూర్తిగానీకు స్వాధీనురాల ను. నేను నిన్నటిదినమున ఆఫీసులో నాయుద్యోగమునకు రాజీనామా యిచ్చితిని, ఇకముందునీతో………”

“అహో! గులాబ్! ప్రేయసీ!”

అతని మానసికోద్రేకమును—ఆమెతల ద్రిప్పుచు, వారించి నది. మాటలాడక, మిన్నకుండుమని సంజ్ఞచేసినది. ఆమెకు చెప్పుట కెన్నో మాటలులేవు ఒకటిరెండు మాత్రమున్నవి. వానినిగూడ వెలి బుచ్చవలయుననుకొన్నది.

“ఖుదీ! ఈదినము మొదలుకొని నేను నీదానను—నీకొరకే బ్రతుకుచున్నాను. జీవితాంతమువరకు నీకుపయోగపడుటయే నాలక్ష్యము”

అతఁడు మౌనముద్రను దాల్పలేకపోయెను—ఆమె వలదంచినట్లే-అతఁడు మహోద్రేకముతో మాటలాడినాఁడు. బొంబాయినగరములో నొక సుందరమందిరము—పరిసర గ్రామములోనొకయిల్లు-అప్పుడప్పు డిరువురును గలసి షైరులు—ఈవిధముగా నాతఁడు మాటలాడినాఁడు! గులాబ్ తలనూఁకించినది.

"ఖుదీ! నీకు నాలాడ్జి నచ్చినదా?" అనుప్రశ్నతో నామె ఆతని ధోరణి నరికట్టినది.

"నేను......నేను ప్రేమించితిని. గులాబ్! ఈప్రపంచములో నీలాడ్జివలె హితకరమగు ప్రదేశము వేరొండు నాకు లేదు."

"అయిన మనము దానినట్లే యుంచుకొందము. ఖుదీ! నీవును-నేనును మాత్రమే అందుండవచ్చును—నాకెక్కువగా ధనమక్కరలేదు-లేనిపోని షోకులను నేను గోరను. మితిమీరిన ధనవ్యయమును నేనంగీకరింపను. నీవు నాకేమయిన నీయగోరినయెడల—దానినాశించి—దాని కొరకై నేనునిన్ను ప్రేమింపను—నీకిచ్చుదానికిని—నీకుపయోగపడుటకునుమాత్రమే నేనాలోచింతును."

"అంతే! నేను మామూలువలె నాలాడ్జిలోనే నివసించెదను. నేను దానిని పరిశుభ్రముగా నుంచుకొని, మహదానంద మనుభవింప గలను—నీవక్కడకు వచ్చినప్పుడు—లేక—నీకొరకు వలయు సదుపాయములను జేయుటయే నాకు సంతోషము. బాహ్యప్రపంచమునుండి—నిన్ను నాలాడ్జికాకర్షించుటకు సర్వవిధములచేతను బ్రయత్నించెదను.........నేనెప్పుడు నక్కడే యుండెదను.......నీకునేను గావలసివచ్చినప్పుడు......నీవక్కడకు రావలయును. నీకొరకెదురుసూచుచునుండెదను."

ఆమె కొంచెముసేపు మౌనమునవహించినది ప్రేమరసార్ద్రముల గు చూడ్కుల నాతనిపైం బరపుచు మరల నిట్లు నుడివినది.

"ఖుదీ! నీవేమియు బదులుచెప్పరాదు—నేనేమియునిన్ను గోరను. కేవలము నీవే నాకుంగావలయును: నీప్రేమయే నాకవసరము. నేను మాత్రము ఫలాపేక్షలేని ప్రేమతో నిన్ను ప్రేమించుచున్నాను"

"కాని యొక్కటిమాత్రము నాకుంగావలసియున్నది!......"

ఆమె ఆతని హస్తములలో వ్రాలియున్నది ఆతని ముఖమును

బరికించు చున్నది. తనకుఁ గావలసిన దానినిమాత్రమామె అతనికి వెలి పుచ్చలేదు. పెదవులవరకువచ్చిన మాటనే ఆమె మరలలోనికిదిగమ్రింగి నది. అందులకు కారణమామె ప్రేమయే! ఆమెకుఁగల ధైర్యమే

ప్రపంచము నెల్లరు జూచుచుండఁగా—ఖుదీరామ్‌మెహతా యొక్క-భార్య కావలయునని ఆమె కోరుచున్నది!

ఆమె యొక్క-మందహాసమంతలోనే అడఁగిపోయినది. బాధా కరమగు నిట్టూర్పుఁబుచ్చినది.

"ఖుదీ! నన్ను ముద్దుపెట్టుకొనుము........ఒక్క-పర్యాయ ము ముద్దుపెట్టుకొనుము"

ఆమెతన నేత్రములను మూసి అతని హస్తములలో వ్రాలినది ప్రపంచమును, తుదకుఁ దన్నుఁగూడ నప్పట్లనామె మరచిపోయినది.

ఆసమయమున హోటలులో గంట మ్రోగినది. ఛోటాహాజ్రీకి వేళయయినదని ఆగంటవలన నెల్లరు గ్రహింపగలరు. అఘంటానాద మాలకించి—ఆకస్మికముగా గులాబ్ తన ప్రియునిహస్తములనుండి జారినది. బెదరిన కురులను—సడలిన పైటను—కందినబుగ్గలను సవ రించుకొన్నది.

"లెమ్ము—త్వరగాపోయి స్నాన మాచరింపుము—ఎక్కువ ఆలస్యము చేయకుము. నీళ్ళు వేఁడిగానున్నవి. నేనుపదినిముషములలో స్నానము చేసితిని." అని నవ్వుచు నామె ఖుదీరామ్‌మెహతాతో పలికినది.

ఆమె—స్నానమునకు వలయుదుస్తుల నాతనికొసంగి, బాతు రూమునకు దారిచూపించి అతఁడందులో ప్రవేశించినవెనుక, తలుపు మూసినది.

తరువాత తనగదిలోనికివచ్చి—తాను దుస్తులను మార్చినది. ఇంచుకసేపు—"జపాక్-బుల్-బుల్" వాయించినది.

స్నానానంతరము—ఖుదీరామ్ మెహతా వచ్చుసరికి గులాబ్ హోలులోఁగూరుచుండి, వార్తాపత్రికను జదువుచున్నది. ఇరువురు గలసి పోయి, ఛోటాహాజ్రి నారగించిరి. అప్పటికింకను సూర్యుఁడు ప్రచండ రూపమును గైకొనకుంటచేత నిరువురును, మరల సముద్రతీరమునకు వెళ్ళిరి.

ఆఱవ ప్రకరణము.

నలుబది సంవత్సరములనఁగా నెంత!

ఉత్సాహముతోను, స్వాతిశయముతోను, ఖుదీరామ్ మెహతా యొకదర్జీవాని షాపులోనున్న నిలువుటద్దము ముందల నిలువఁబడి యుండెను.

సగముతయారయిన యొకజాకెట్టున క్రిందసమనుష్యులు బొత్తములు గుట్టుచున్నారు. విశాలములు, కాంతిమంతములునగు నేత్రములతోను—గుండ్రని ముఖముతోను ఉన్నయొక యువకుని ఖుదీరామ్ మెహతా పరికించినాడు—అతఁడాయిగ్గిపురిలో నొకఁడు.

"నేను దగ్గరగా నలుబదిసంవత్సరములవయస్సు గలవాఁడను" అని మెహతా యాతని నవలోకించుచుఁబలికెను.

"సర్. మెహతాగారూ! మీయారోగ్యమత్యుత్తమమయినది. మీరు మల్లునివలె గనబడుచున్నారు" అని సీనియరుఫిట్టరయిన యా యువకుడు నుడివెను. మెహతాముఖమున మందహాస మంకురించినది

"నే నుక్కుగుండువలెనున్నాను—ప్రాతఃకాలమంగనుదినము వ్యాయామము మొనరించుచుండుదును. గతపఁద్రెండుసంవత్సరములనుండి

యీ నట్లొనరించుచున్నాను. అని ఖుదీరామ్‌పలికెను. తరువాత వాని కంఠమాగిపోయినది.

పండ్రెండుసంవత్సరములనుండియు........ ....!
అనఁగా గులాబ్‌తోఁగూడ మొట్టమొదట బోరీపురమునకు వెళ్ళినప్పటినుండియు అన్నమాట గులాబే పండ్రెండు సంవత్సరములకుపూర్వ మాతని నట్టిపనికి ప్రేరేపించినది. ఆమెయే......... .....!

సీనియర్‌ఫిట్టరు తానుతయారుచేసిన కోటును ఖుదీరామ్ మెహతాకు తొడిగినాఁడు.

“రెండవది వచ్చేవారములో. బూర్తియగునా? అగుటతోనే పంపివేయుము—తొందరలేదులెమ్ము” అనిపలుకుచు నుత్సాహముతో మెహతా—ఆషాపునువిడిచి వీధిలోప్రవేశించినాఁడు. అతనికొరకక్కడ కారునిలిచియున్నది.

అతడు నడచుచుండగా—రెప్పవేయకుండ నుత్సాహముతో దర్జీవాండ్రిరువురును బరికించిరి.

“సర్. ఖుదీరామ్‌మెహతా చాలమంచివాఁడు. మిక్కిలి పెద్దమనుష్యుఁడు” అనుమాటలు సీనియరుఫిట్టరు నోటినుండి వెలువడినవి.

“అగును—పెద్దమనుష్యుఁడు గాకపోవుటయేమి? ప్రస్తుతము నేరుప్రతిష్టలు వహించిన రాజకీయవేత్తలలోనాతఁడగ్రగణ్యుఁడుగదా! పాప మన్నవస్త్రములులేక, బాధపడుచు, నిరుద్యోగపిశాచగ్రస్తులైన యువకులకు వేలకొలంది పనుల నాతఁడేకదా కడచినకొద్ది మాసములలోఁ గల్పించినాఁడు! నిజముచెప్పవలసి వచ్చినయెడల ఖుదీరామ్ మెహతాతన “సర్” బిరుదమున కర్హుఁడు.” అని రెండవమనుష్యుఁడనెను.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

ఖుదీరా మెహతా తనకారులో బ్యాక్‌సీటునందు హాయిగాఁ గూరుచుండెను. ఆభరణములనమ్ము షాపునకుఁ గొనిపోవలసినదిగా

నాతఁడుద్రైవరున కాజ్ఞాపించినాఁడు. తరువాతనాతని మెదడులో నూహా సందోహము లనేకము లుత్పన్నము లయినవి.

పండ్రెండు సంవత్సరములకు పూర్వము గులాబ్ ఆతనికిఁ బ్రాణాధికము. అప్పుడాతఁడు చపలచిత్తుఁడు పనిపాటులేని బద్ధకస్తుఁడు.—

కాని—నేఁడో! "సర్" ఖుదీరామ్ మెహతా! శాసనసభాసభ్యుఁడు గొప్ప రాజకీయవేత్త, ప్రాముఖ్యమువహించిన నౌకావ్యాపారసంఘాధిపతులలో నొకఁడు! విశేషించి యాతఁడు శాసనసభలో బ్రవేశపెట్టినప్రజోపకారములగు రెండు బిల్లులమూలముననే మూఁడులక్షలమందికుద్యోగములను, దన్మూలమున సన్నవస్త్రములును లభించినవి. ఆతఁడు—ఉక్కుగుండువలె నున్నాఁడు—అనఁగా నారోగ్యవంతుఁడు అదివరలో కంటె సర్వవిధములచేతను ఆతఁడిప్పుడు బలవంతుఁడు—యౌవనవంతుడు—ఉత్సాహవంతుడు! అతడిప్పుడు నిజముగా బ్రతుకుచున్నాడు. ఆతని నేత్రములొక్కమ్మడిగా నొక యాలోచనముతో బ్రకాశించినవి.

గులాబ్! భగవంతుఁడామెను సాకుగాత! ఆమెవలననే తనకట్టి పేరు ప్రఖ్యాతులలవడినవి. ఆమెవలననే "సర్" బిరుదమొచ్చినది—శాసనసభాప్రవేశముకలిగినది—శరీరారోగ్యము కుదిరినది—సౌఖ్యము సంతరిల్లినది—నిజమయిన జీవితభాగ్య మలవడినది. ఆమెయే తనలోని యుత్సాహమునకును బ్రేరేపకశక్తికిని గారణభూతురాలు—ఆమెసందేశమే ఆనాడు తన చెవినిబడనియెడల—ఆమెసలహాయే యెప్పుడు తనకు వినబడనియెడల దానిపాటి కదోగతిపాలై యుండెడివాఁడే! తన యున్నతిస్థితియంతయు నామెకు జెందవలసియున్నది.

కారు వజ్రములవర్తకుని షాపునొద్దనాగినది. సర్ ఖుదీరామ్ మెహతా యందుండిదిగుటతోడనే—షాపు యజమాని అత్యంత గౌరవముతో నాతనికెదురేగి లోనికిదోడ్కొనివచ్చి యుచితప్రదేశ

మున కూరుచుండజేసెను. తరువాత యజమానుడే స్వయముగా నొక చిన్న పెట్టెను దెచ్చి ఖుదీరామ్ మెహతా మ్రోలబెట్టి—

"సర్. ఖుదీరామ్ మెహతా బాబూ! యిదిగో నజ్రీ హారము వచ్చినది, దయచేసి చూడుడు" అనెను. అమూల్యము—అత్యంత మనోహరమునగు నాహారమును మెహతా అందుకొని పరీక్షించెను. కాని యాతడదివరకట్టి తరగతికి జెందినవాని నెన్నిటినో యాతడు చూచి యుండుటవలన నంతగా నాశ్చర్యమందలేదు.

"బాగున్నది—ఇట్టిదే కావలయునని నేను చెప్పితిని. ఇది యామెకు సంతోషమును గలిగింపగలదు—దీనిని దీసికొనిపోవుదును" అని ఖుదీరామ్ మెహతా యనెను. తరువాత వెంటనే యాహారముతో గూడ నాతడు షాపునువిడచి, వీధిలోనికి—కారునిలిచియున్న స్థలముకడకు బోవుచుండెను. ఆతనిచర్య యజమానునకత్యంతాశ్చర్యమును గలిగించినది. ఆతడు మర్యాదపూర్వకముగ మెహతాను వెనుకకు బిలిచినాడు.

"సర్ మెహతా బాబూ! ఆ హారముయొక్క వెలయెంతయో మీరు తెలిసికొనకనే యథవా నన్నడుగకయే" అని యాతడనెను.

"హెన్లా! ఈవస్తువెంతవిలువగలదియయి యుండవచ్చును నేను ధనమునకాశించి వెనుకంజవేయువాడను గాను. దీనివెలకును దీనికిని సంబంధములేదు" అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చి ఖుదీరామ్ మెహతా వడిగా దన కారులోనికిబోయి కూరుచుండెను.

"లతీఫ్! బేకర్ స్ట్రీట్!"

డ్రయివరు లతీఫ్ విశ్వాసపాత్రుడు—ఆతడు తనయజమానుని మాటనుగ్రహించినాడు. కారుసాగిపోవుచున్నది. మరల ఖుదీరామ్ మెహతా ఉత్సాహసందోహమునకు దనహృదయమునదావిచ్చినాడు.

"పండ్రెండు సంవత్సరములు! ఆహా ఆకాలము స్వర్ణయుగమునను జెందినది. గులాబ్ తనయొక్క హృదయములో బ్రవేశించి తనచరి

శ్రీమున నూతనశకమారంభింపజేసి, తనయున్నతికనేకవిధముల గారణ భూతురాలయినది.

ఆకస్మికముగా నాతనికనుబొమలు ముడిపాటువడ్డవి. అదివరలో నొకప్పుడు దారుణమగు భయమునకాతడు గురియగుచుండెవాడు. గులాబ్ గోహరులలో నెవ్వతనుజేకొని యెవ్వతెను బరిత్యజించుటా యన్న వితర్కమాతనిమనసులో తొల్లి యనేకపర్యాయములు పొడ సూపినది.

ఆతడిప్పుడెరుగును. అథవా సర్వమెరుగగలిగినట్లు నమ్ముచు న్నాడు. అందులనుగూర్చి సందేహమానంతయు లేదు. గులాబ్ ఆతని ప్రేమ—ప్రాణము జీవితము! ఆమెనుగురించి యాలోచించుటకారం భించిన తనే వానిహృదయమతి తీవ్రముగ గొట్టుకొనసాగెను.

కాని యసందర్భమేదియు ప్రాప్తింపలేదు. కాని గోహరు తొ ల్లిటివలె చేడుగూడ మనోహరమగు శీలమును—అనుపమానములగు వినయవిధేయతలను—భక్తిశ్రద్ధలను గనబరచుచునే యున్నది. ఆమె చక్కగా సంసారమును దిద్దుకొనుచున్నది. ఆమెలో లోపము గోచ రించుటలేదు. ఆమె యాతనినవమానించుటలేదు. ఆతనియొద్దనుండి యేమియుగోరుటలేదు. కాని యొకకొరతగన్పట్టుచున్నది. అదేపెద్దది. దానివలననే ఖుదీరామ్‌మెహతాకు సంతృప్తిగాని, సంతోషముగాని కలుగలేదు. ఆమెలో మహోన్నతాశయములు పొడసూపలేదు— ఆమె దృక్పథము ప్రశంసనీయమయినదికాదు! ఆమెలో ఆమెకు గావ లసినవన్నియునున్నమాటనిజమే—కాని యాతనికి గావలసినదేదియు లేదు. అయినప్పటికిని.........గొన్ని సంవత్సరములయినదికదా! ఆమెయాతనియొద్దనుండి ప్రతిఫలమాశింపలేదు. అనియేవానియాశ్చ ర్యమునకు గారణము! ఆమెకు స్నేహితులనేకులుగలరు—ఉత్తమగుణ సంపన్నలగువారితో నామెకు పరిచయము మెండుగానున్నది. పార్క్

లేన్‌లోనున్న యాతని భవనమునకుఁదఱచుగా నామెతో బాతాఖానీ వేయుటకు — రమేశచంద్రుఁడును — మోహనచంద్రుఁడును వచ్చుచునే యుండెడివారు, వారిలో రమేశచంద్రుఁడు యౌవనమధ్యమునయున్నాఁడు. గోహార్‌తో బ్రసంగించునప్పుడెల్ల వాని నేత్రములలో వింతభావము లు వ్యక్తపడుచుండెడివి.

గోహార్ ఆపరిచితులవలననుత్సాహమనుభవించుచుండెడిది — ఆమె రమేశచంద్రుని వింతభావములకును — వింత ప్రవర్తనమునకును నవ్వుచుండెడిది. ఆతఁడేకారణము చేతనయిన ద్వరలో మతిభ్రమణము నొందగలడనియు నూహించుచుండెడిది.

మొత్తముమీద........గోహార్ అనుకూలవతియగు భార్య

ఆమెతన సంసారమును దక్షుమాగుని — కృష్ణచంద్రమెహతా-చక్కగా సాకుచున్నది. కుమారుడనుటతోనే, ఖుదీరామ్ మెహతాయొక్క హృదయముచలించినది......కుమారుడగుకృష్ణచంద్రమెహతాకు ప్రేయముపై బడినది. ఆతఁడు స్కూలులో జదువుచున్నాఁడు.౦ సరిగా నేటిరాత్రి — సెలవులగుటవలన — ఇంటికిదిరిగి వచ్చుచున్నాఁడు. భోజనసమయమున కందువలన దానిఁటికి పోవలసియున్నది ......మెహతాయీవిధముగా నాలోచించెను — ఆతఁకి గుమారుడగు కృష్ణచంద్ర మెహతా ఉన్నతాశయములుగలవాఁడు గావలెనని కోరికగలదు.

ఆతని నోటినుండి అప్రియత్నముగా నవ్వువెలువడినది. ఆతని హృదయమున నొకభయముతోచినది- అదియంతరాత్మయొక్క-భయము

అదివరలో నొకప్పుడు తాను చేయుచున్న చర్యలకు — లేక తానుగడుపుచున్న బ్రతుకు తెరవునకు తీరని వ్యాకుల మనుభవించియుండెను. ఆవ్యాకులత గులాబ్ గోహారులవలన గలిగినదే! తన ప్రవర్తన మాయిరువురికును అన్యాయదాయకము — అమర్యాదకరముునయినదే.

కాని యాతని హృదయమందిప్పుడు పరివర్తనము గలిగినది. ఆతని ప్రవర్తనలో నిప్పుడు దోషములేదని యాతఁడు గ్రహించినాఁడు.

గ్రహించుటమాత్రమే కాదు—విశ్వసించినాడు. అనుభవమువలనను—కార్యములందుగోచరించు జయమువలనను ఆతని కా మెలకువగలిగినది. ఆవిశ్వాసముకుదిరినది. ఆతను గులాబ్ నువిడిచినయెడల బనికిరాడు—ప్రయోజనపడడు...అంతే కాదు మానవమాత్రుడే కాడు! ఇకగోహార్! ఆమె కేమి! ఆమెవిధాన మూ మెయువలంబించియే యున్నది.

ఖుదీరామ్ మెహతా యొకపర్యాయము తన రిష్టువాచీని బరికించినాడు. కారు సాగిపోవుచునేయున్నది. జేకబ్ స్ట్రీటులోనున్న గులాబింటికి కారుచేరుకొనుటకింకను అరగంటపట్టును—దురదృష్టము! ఆయరగంటకూడా నామెదగ్గరనున్నయెడల నెంత ప్రయోజనకరముగా నుండునో!

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

ఖుదీరామ్ మెహతా మేడమెట్లు నెక్కినాడు. ఎలక్ట్రిక్ బెల్ మ్రోయించినాడు. గులాబ్ వాని మ్రోల ప్రత్యక్షమయినది— వానిని దనగదిలో ప్రవేశపెట్టినది—ఆమె యాతనికౌగిళ బంధింపబడినది. ఇరువురును సిటింగ్—రూమ్ చేరినవెనుక నిలువబడియే యుండిరి. క్షణకాలమునర కొకరిమొగమొకరు చూచుకొనుచు—మౌనముతో నిలువబడియుండిరి.

అనేకము సంవత్సరములకు బూర్వము—మెహతాయే, ఆమె ఆమేడమీదికే ఆగదిలోనికే తీసికొని వచ్చినది. అప్పటివస్తువులే యిప్పుడును బరిసరములందును, గదియందును గన్పట్టుచున్నవి—కాని యొకమార్పు మాత్రమున్నది మెహతా మిక్కిలిగా యిష్టపడుపట్టు కుసామానులుమాత్రము క్రొత్తగా గదిలోని సామానులకు జేర్పబడినవి. వారి కట్టెదుటనున్న మేజాబల్లమీద పలురకములగు పుష్పము లున్నవి—ఫ్లాస్కులో టీయున్నది.

మెహతా నామెను ద్రేకముతో నద్దుకొనెను— ఆకస్మిక

ముగా ఆతనినోటినుండి నవ్వు వెలువడినది.

"గులాబ్! ప్రేయసీ! నేను—ఇప్పుడు—ఈక్షణమందు—ఇక్కడకు వత్తునని నీవెట్లు తెలిసికొంటివి?"

ఆప్రశ్నకు గులాబ్ చిరునవ్వు నవ్వినది.

"నేను నీకారునుమారమునుండి చూచితిని—చూచుటతోనే యెలక్ట్రిక్ కెటిల్‌తో టీపెట్టి, నీవు మేడమెట్లనెక్కుచుండగా నప్పటివి తె ఫ్లాస్కులో పోసితిని."

"ఆహా! ఏమి నాభాగ్యము!"

మరల నిరువురి పెదవులును పోరాడసాగినవి. ఆమె నేత్రములాతని నేత్రములకు స్వాగతమిచ్చినవి. అతని చూపులామెనుగలంచలేదు కాని యామెచూపులు మాత్రమాతనిమీదనే గురియైయున్నవి ఆమె కాతడు తరచుగా వచ్చుటలేనట్లును, వచ్చి యెంతసేపున్నను అప్పుడే వెళ్ళిపోయినట్లును అనుకొనుచున్నది.

ఆతడామెను మెల్లగా విడిచినాడు.

"డియర్! గులాబ్; ఈదినము నీజన్మదినము—నేను మరచిపోలేదు! నేను ప్రత్యేకముగు నొకవస్తువు కొరకార్డరిచ్చి తెప్పించితిని—నిజముగా నది నీకంఠము నలంకరించినయెడల మిక్కిలి సొగసుగా నుండును...సందేహము లేదు—"

ఆతడొక చిన్నపెట్టెను దెరచినాడు—అందులో బాలసూర్య ప్రభాభాసితము—అమూల్యము—అనుపమానమునగు వజ్రహారమున్నది. దానింజూచుటతోనే యామెకన్నులు మిరుమిట్లు గొల్పినవి అంతేకాదు—ఆమె కింతింతనరాని యాశ్చర్యము—దానితో బాటు భయముగూడ గలిగినవి.

"ఖుదీ—ఖుదీ! నాకాశ్చర్యమగుచున్నది.........ఎందులకది? వెలయెంత?............నిజముగా కొన్నివేలరూపాయల..."

ఖుదీరామ్ మెహతా మందహాసమొనరించినాడు తలపుంకించినాడు. ఆవజ్రహారమును పెట్టెనుండి బయటకుదీసి యామె కంఠములో వేసినాడు—

"నేను వెలనడుగలేదు...గులాబ్! నాకు వెలతోనిమిత్తము లేదు—నీకుకోట్లకొలదిరూపాయిల విలువజేయు వజ్రములయినను సరిపడవు నీప్రేమకు దగినమూల్యమీ లోకములోలేదు—నేనీయలేను—ఇట్టి జన్మదినములు—ఆనందదాయకములగు జన్మదినములు మరల మరలవచ్చుగాక!"

ఆమె యాతనిని మరలముద్దిడుకొన్నది. ఆమెనేత్రములశ్రుపూరితములయినవి. ఆహా! ఆతనినోటినుండి యట్టివాక్యములను—హృదయాంతర్భాగమునుండి వెలువడిన ప్రేమరసప్రూపములగునట్టి వాక్యములను వినుటకంటె నామెకింకేమి కావలయును!

"ఖుదీ! టీ సిద్ధముగనున్నది......ఇంక భోజనము......!"
ఆతడు తలనాడించినాడు. ఆప్రశ్న కాతని నేత్రములు కాంతిరహితములయినవి.

"ప్రియసీ! నేనీరాత్రి యింటికిభోజనమునకు వెళ్ళవలయును—వెళ్ళకతప్పదు"

"ఈరాత్రియా? ఆమె త్రుళ్ళిపడినది.

"కృష్ణచంద్రుడీరాత్రి సెలవులగుటచేత నింటికివచ్చుచున్నాడు. నేను తప్పకవచ్చెదినని బాసచేసితిని—అందువలన......"

"అగును—ఖుదీ! నీవువెళ్ళక తప్పదు—భోజన మింటికడనే చేయవలయును—" అని యామె యుద్రేకపరిపూరితమగుకంఠముతో నుడివినది. ఆమెమరలనాతనివయిపు తనదృష్టిని గేంద్రీకరింపజేసినది.

"ఖుదీ ఆతండెట్లున్నను"

ఖుదీరామ్ మెహతా—తనకోటునువిప్పి బల్లమీదపెట్టి తాను

మామూలుగాకూరుచుండుకుర్చీలోగూలబడి యామెయిచ్చిన కొంతెరు తిని తేనీటిసిద్రాగ నారంభించినాడు—

"గులాబ్ కృష్ణచంద్రుడు మిక్కిలి తెలివితేటలుగలవాడు— నీవు వానింజూడవలయుననుకొందును"

ఆమె యాతని నవలోకించినది.

"నీవు నీకుమారునిగురించిగర్వించుచుంటివన్నమాట!"

"నేను వానినాదరింతును—కాని నాయాదరమువాని గ్రహింపరాదు"అని పలుకుచు మెహతా నవ్వినాడు.

ఆమె క్షణమువరకు మాటాడలేదు—అపుడు డెబ్బదిసంవత్సరములలోదప్పనిసరిగా ప్రాప్తించిన సంఘటనములనుగురించి గూరామె యాలోచించినది.

ఖుదీరామ్ మెహతాకొరకు దనకు పిల్లలు పుట్టరాదని గులాబ్ సంకల్పించుకొన్నది. సంతానమునకుగాను తమ యిరువురకు పెండ్లికాగూడదని యామె యభిప్రాయము. ఇంతకును దమకు పెండ్లియగునవకాశమేలేదని యామె మరల గ్రహించినది. ఆగ్రహింపు హృదయాంతర్గతమున నొక విధమగు బాధను గలుగఁ జేసినదనుటకు సందేహము లేదు.

కాని యామె యెన్నడును ఆబాధను వెలిబుచ్చదు... వెలిబుచ్చలేదు— ఇకముందయిన వెలిబుచ్చబోదు. ఆమె యుత్సాహముతో దన ప్రియునవలోకించి—

"ఖుదీ ఈదినమున నీవు శాసనసభలోగావించిన యుపన్యాసమునుగురించి వివరింపుము—అది యసంగతముగా నాగిపోయినదా. నీవు ఉపపాదించిన బిల్లు మూడవ పర్యాయము చదువబడినదా" అని యడిగెను.

ఆతడౌననినట్లు తలయూచినాడు — ఆకస్మికముగా నాతని

హృదయము గులాబ్ గోహారులలోఁగల తారతమ్యము మిక్కిలిదేయని తలంచినది. తన శాసనసభా కార్యక్రమమునుగూర్చిగాని, యితరపనులనుగురించికాని గోహారెన్నఁడును అట్లు ప్రశ్నింపలేదు. అందులకాతనికి విచారములేదు. ఆమె ప్రశ్నకుండుటయే యాతనికి సంతోషము! ఏందుచేత? ఆప్రశ్నలు—తన్నట్టిమహోన్నతస్థితికి గొనివచ్చినయువతి నోటినుండియే వెలువడవలయునని యాతని యభిప్రాయము.—

"ఉపన్యాసము బాగుగనే సాగినది.....దాని సారాంశము త్వరలోనే పత్రికలలో ప్రకటింపఁబడును.....గులాబ్! దీనికంతకును నీవుగదా కారణభూతరాలవు! సహాయముచేత—నీప్రోత్సాహముచేత—నీసలహాలచేత నేనిట్టి యున్నతస్థితి నందగలిగితినిగదా!"

గులాబ్ అదరిపడినది.—

"మూఁడవపర్యాయమాబిల్లు విమర్శింపఁబడెనా?" అని ప్రశ్నించినది.

"ఆ—విమర్శింపఁబడినది. గులాబ్! ఇంకొకవిశేషము—ఇంగ్లాండు దేశములోని పారిశ్రామికాభివృద్ధిని బరిశీలించుట కిక్కడనుండి కొన్నివారములలోనే కొందరు ప్రముఖులు సంఘముగా నేర్పడి—అనధికారరీత్యా పోవనున్నారు. నేనాసంఘమున కధ్యక్షుండను. కనుక నేనుగూడ నాంగ్లదేశమునకు పోవలసియున్నది......గులాబ్!"

ఆతఁడింక మాటలాడలేదు—చేతులోనున్న తేనీటికప్పును మేజాబల్లమీఁదఁబెట్టినాఁడు. ఆతని నేత్రములలో కాంతిపుంజములు ప్రతిఫలించుచున్నవి. ఆతఁడామెను దన బాహువులమధ్య నిమిడ్చుకొనఁగలిగెను.

"గులాబ్; ఈప్రయాణము యొక్క అర్థమును నీవు గ్రహించితివా? మనమిరువురమును గొప్పఅవకాశమేర్పడినది.—మనమిరువురము వేలువేలుగా ప్రయాణములొనరించినను, ఆంగ్లదేశమునందును, తదితర పాశ్చాత్యపట్టణములందును తెక్కెనిగ్గాయములలోఁదొరలమెప్పి

సి కొనఁగలము—మనమిరువురము సంతోషముగఁ గడుపగలము. పశ్చాత్యదేశములను జూచుటకు నీవు కుతూహలమును గలిగియున్నా వనియు నేనెఱుంగుదును ఇదియే తరుణమని నేనంగీకరింపవలసి యున్నది. ”

గులాబ్ ఆమాటలనాలకించి దీర్ఘముగ నొక నిట్టూర్పు విడిచి నది. ఆమాటలు క్రియారూపము వహించినయెడల వానియందు ప్రాముఖ్యమెంతయో యుండునని ఆమె గ్రహించినది—ఆంగ్లదేశము నకు ఖుసీరామ్‌మెహతాతో ప్రయాణమా?.........కొలదిసంవత్సర ములనుండియు స్వప్నములో ననుకొనుచున్నదియదార్థముకానున్నదా? రహస్యముగా తాను ఖుసీమెహతా సవిధముగాఁ గలసికొననక్కఱ లేదు.........ప్రజలయొక్క అనుమానమునకును, హిందూదేశము నకును దూరముగఁ బోవచ్చును—తాను ప్రత్యేకముగ—నిర్భయము గా—నిస్సంకోచముగా—కొన్నిదినములవఱకు తన ప్రియునితో నుం డవచ్చును—ఆమె యిట్లాలోచించినది.

నిజమునకామె హృదయము ప్రయాణమన్నంతనే, చలించిన దని చెప్పవచ్చును. ఆమె తన మోమెత్తి యొకతూరి మెహతా నవలో కించినది.

“ఖుసీ! ఈప్రయాణమందు నాకిచ్చగలదు. కాని యీపరిస్థితు లలో మాత్రము నీవు దీని నంగీకరింపరాదు—”

“ఏమిచేత?”

“రాజకీయ వ్యవహారములలో నీకు బ్రతికూలురగు వారిని మిష మూనవిన్న బరదేశములకు బంపనున్నారనుకొందును. కాని రానున్న నూతనరాజ్యాంగములో ప్రధానామాత్యపదవికి నీవు పోటీ చేయవలసి యున్నది. అందులకు నీవర్హుడవు—దాని బడయుటకు నీకవకాశము

లెక్కువగా నున్నవి. ఇట్టి తరుణములో నీవు పాశ్చాత్యదేశముల కేగిన యెడల నీకీ ఛాన్సు లభింపదుగదా”

ఆమె క్షణకాలమూగినది—ఆలోచన మగ్నమయించినది—మగ లకృతనిశ్చయురాలై నట్లు నిస్పృటించినది.

“ఖుదీ! వద్దు! నీవు వెళ్ళవద్దు—నీవిక్కడనే యుండి రాబోవువెన్ని కలలో మహోన్నతమగు నాపదవికి పోటీచేయవలయును.”

ఒకవిధముగా నాతడు నిరాశనే పొందెను, ఆతడామెచేతులను దన పెదవులయొద్దకు దీసికొని, ప్రేమపూర్వకముగా చుంబించినాడు, ఆమె యొసగిన సలహాయందలి యభిప్రాయమును గ్రహించినాడు

“ప్రేయసీ! గులాబ్! నీవెల్లప్పుడును నన్ను గురించియే ఆలోచించుచుందువా?”

“ఖుదీ! నేను నిన్ను గురించితక్క—అన్యులను గురించి ఆలోచింపజాలను. నాసర్వస్వమును నీవేకదా!”

“ప్రేయసీ! రమ్ము—క్షణకాలము నీపరిష్వంగ సౌఖ్యమను భవింపనిమ్ము. నీజన్మదినముగదా! నేను మరల పోవలసియున్నది”

ఇరువురును బిగ్గరగా నొండొరుల గౌగిలించుకొనిరి. ఒకరినొకరు ముద్దిడుకొనిరి—ఆ సర్వైకర్థమేమి? అగాధము—అనంతము—అపూర్వమునగు ప్రేమయేయని వారి యభిప్రాయము.

“పందొమ్మిదు సంవత్సరములు!......నేను నమ్మలేకున్నాను ......ఖుదీ! మనము వృద్ధులమగుచున్నాము—” అన్నదామె.

ఆమెమాటలాతని చెవిలో బ్రవేశింపనేలేదు. ఆమె తన్ను గురించియాలోచించుకొనుచున్నది స్త్రీలు—ప్రత్యేకముగా దన జీవితము వంటి జీవితముం గడపు స్త్రీలు—అచిరకాలములోనే వృద్ధలగుదురు-ఎందుచేతనగా తమను ఐగడ తమకొరకుగాక మరియొకనికొరకు అంతే కాదు! ఒంటరిగ నింకొకనికొరకు మాత్రమే బ్రతుకుచుండ. దీనినిమనో

వ్యాధికి గురియగుచు నున్నయెడల వయసుమీరకున్నను, వృద్ధాప్యము పైబడినట్లే యుండునుగదా!

గడియారము టంగుటంగుమని కొట్టినది. తొలుదొల్ల బిగి కౌగిటనుండి గులాబే తప్పించుకొని నిలువఁబడినది. మ్యాంటల్ పీసు మీఁదనున్న యెలక్ట్రిక్ స్విచ్ నొక్కినది—ఆతనిదుస్తుల నందిచ్చినది. ఆతఁడు వానిని వెంటనే యందుకొనలేదు; కొన్ని నిముషములవఱకు నిర్జీవప్రతిమచందమున నిలువఁబడి యామెను బరికించినాఁడు.

"గులాబ్! నీవందకత్తెవు......వయస్సు పెరుగుచు నానాఁటికి నీసౌందర్యమునుగూడ పెంచుచున్నది."— అని నుడివి యాతఁడు నవ్వెను.

"ఓయి భగవంతుఁడా!......భ్రమరములఁ బోలిన యాముంగురులు......కాంతివంతములగు ఆనేత్రములు......ఎఱ్ఱని యాపెదవులు......పట్టువలెనున్న యాచర్మము......ఆహా! అవి యన్నియు నిన్ను నిరంతరము కన్యగనేయుంచును......గులాబ్! ఓ గులాబ్! నీవు వృద్ధురాలవగుదువుగాక! శతవృద్ధవగుదువుగాక! ఎప్పటికిని, ఎల్లున్నను నీవు నాదానవే! మనమిరువురమెప్పుడు నిట్లేయుండవలయును—" అనిఖుదీరామ్‌మెహతా ఉద్రేకముతో నామెను గాఢముగఁ గౌఁగిలించుకొని. ముద్దుగొని—తరువాతఁ దన దుస్తులనందికొని, వడిగా వీధిలోనికిఁబోయినాఁడు—

ఆతఁడు నిష్క్రమించినతరువాత—గులాబుకేదియో ప్రాపించినట్లయినది. ఒక వృద్ధురాలాగదిలోఁ బ్రవేశించి యామెయెదుటఁ గూరుచుండి, వక్షమునఁ దళతళమెఱయుచున్న వజ్రహారమును బరికించుచున్నది.

ఖుదీరామ్‌మెహతా చెప్పిన మాటలలో అసత్యమేదియు లేదు- ఆతఁడామెను శ్లాఘింపలేదు. యదార్థమును మాత్రమే నుడివినాఁడు.

ఆమెతన కట్టెదుటనున్న అద్దములో నొకపర్యాయము తన్నుదాను దిలకించుకొన్నది. ఆమెలో బండ్రెండు సంవత్సరములకు బూర్వమున్న సౌందర్యమునేమ తగ్గలేదు! అప్పటియాకర్షణశక్తి నేటికది ద్విగుణీకృతమయినదనికూడ చెప్పవచ్చును.

కాని యామెనేత్రములలో మాత్రమిప్పుడప్పుడు మార్పుపొడసూపుచుండును—ఆనేత్రములు ఖుదీరామ్ మొహతా కట్టెదుటనున్నప్పుడు కాంతివంతములు! అతడులేనిపట్ల గాంతిహీనములు!......

వజ్రహారము!...............అత్యంత రమణీయముగనున్నది. ఆమెడలో దానియమూల్యమునకు సరిపడిన వస్తువు మరియొకటిలేదు ఆభవనముయొక్క వెలకంటెను బదిరెట్లధికముగా వెలయే దానికీయవలసియుండును. కాని—ప్రపంచమునిష్పాక్షికబుద్ధితో నాలోచనమొనరించినయెడల—పండ్రెండు సంవత్సరముల పరిమితిలో—ఆస్వర్ణయుగములో—ఆమెయాతనికి సమర్పించిన దానికా వజ్రహారము సరియయిన ప్రతిఫలమగునా?

ఆమెకిప్పుడున్న భాగ్యమమూల్యమయినది—దానికి వెలకట్టుట కెవరికి శక్యముగాదు. అదెట్టిది? అది ఖుదీరామ్ మొహతాయొక్క నిష్కళంక ప్రేమ!

ఆదినమామె జన్మదినము—ఆమెతన గతజీవితవిధానమును గురించితనలో దానాలోచించుకొనుచు గంటలకొలది కూరుచున్నది. కాని, విచారమును మాత్రము వ్యక్తపరచుటలేదు. హృదయమందు బ్రజ్వరిల్లుచున్న కారుచిచ్చును బైకిరానీయుటలేదు. అయ్యయ్యా......

ఆమెసౌఖ్యము పరిపూర్ణముగా లేదు—కాజాలదు. ఆసౌఖ్యము విచారకరమయినది, ఒంటరియైనది. ఆవిధముగా రహస్యముగా ప్రేమించుట లోకుల యపనిందకు బాలుపడుటకే—లజ్జాభరమున కుంగిపోవుటకే! సంతాన భాగ్యముకొరకొకమూల హృదయమాత్ర

పడుచున్నది కానియేమిలాభము, సంతానముగనుటకు వీలులేదు. ఆమెతన సర్వస్వమును దనప్రియునకర్పించినది—అర్పించుచున్నది—అర్పింపనున్నది. కాని తన ప్రేమను గాని, తనప్రియుని గాని లోకమెరుగరాదు! ఆమె యొక యుంపుడుకత్తె!

ఇట్టివిధములగు విచారములున్నను, గులాబ్ ప్రేమయొక్క పరిపూర్ణత్వమును దెలిసికొన్నది. సంతృప్తిపడ్డది ఆమెయొక నిట్టూర్పుబుచ్చి, ప్రియునిచేత నొసగబడిన యూనవజ్రహారమును ముద్దిడుకొన్నది—సంతుష్టిపడినది—సంతోషమునందినది—

అప్పటికే మిక్కిలి యలసియుండుటవలన గులాబ్ శయ్యంజేరి నిద్రించినది ఖుదీరామ్ మెహతా మరలవచ్చి యామెను గలియువరకు నామెలో మార్పుండదు!

ఖుదీరామ్ మెహతా కారులో గూర్చుచుండి తనగృహమునకుం బోవుచున్నాడు... దారిలో దానొసగిన వజ్రహారమును జూచి గులాబ్ ఆశ్చర్యపడిన విధమును మాటిమాటికి జ్ఞప్తికిదెచ్చుకొనుచుండెను.

“ధనమా! ....అతడు నవ్వినాడు. ఆమెయెప్పుడును దానేదియో యెక్కువగా నీయనున్నట్లుతలంచి భయపడుచునే యుండును. ఇంతకు దానిచ్చినదేమున్నది. ఆవజ్రహారము కారువెలకంటె నెక్కువ యుండదుగదా! ఛీ! ఛీ! సిగ్గు సిగ్గు! గులాబ్ యొక్క ప్రేమ కాహారముచాలదు. తానింకను అధికముగనిచ్చియుండవలసినది అయ్యో! ఎంతపొరబాటయినది!” అతడిట్లుతలంచి, తలయూచినాడు. ముందెన్ని యోకష్టములు కలుగనున్నవని భ్రమించినాడు. కాని గులాబ్ తన సంతృప్తిని విడువనంతకాలము విషమపరిస్థితులేర్పడవని గ్రహించినాడు..........

అతడొక వార్తాపత్రికను కరములోనుండియేకొని, ఉబుసుపోవనివానివలె కేవలము హెడ్డింగులను మాత్రమే చూచుచున్నాడు.

ఆ హెడ్డింగులలో—'ఆత్మహత్య! యువజనసంఘ కార్యదర్శియొక్క ఆత్మహత్య!' అని వ్రాసినదతడు చూచినాడు. తోడనే అదరిపడినాడు—ఆత్రముతోను—ఆశ్చర్యముతోను— అందలి విషయమును బరికించినాడు

“యువజనసంఘ కార్యదర్శియు, విద్యాధికుడును, ధనికుడును అగు రమేశచంద్రుడు తన మేడమీదిగదిలో నాత్మహత్య చేసికొనెను—ఆతనిప్రక్క నేపిస్టోలున్నది. ఆతడు తనచర్యకు గారణమేమియు దెలుపలేదు—కాని యాగదిసమీపముననే సగముచించబడిన నలుపబడిన యొకయుత్తరమున్నది. అందలిదస్తూరీనిబట్టిచూడగా నదియొకయువతి చేత వ్రాయబడినదనుట విస్పష్టము—”

వార్తాపత్రికలోనున్న పైయంశములను జదువుటతోనే, ఖుసీరామ్ మెహతా వ్యాకులమనస్కుడాయెను. రమేశచంద్రుడు తరచుగా తనగృహమునకు వచ్చుటయు నత్యంతప్రీతితో తనభార్యతో మాటలాడుచుండుటయుగలదు—ఆతని యాత్మహత్యకు గారణమేమి?

మెహతాకు వార్తాపత్రికయందలి యితరవిషయములను జదువుటకు మనస్కరింపలేదు—ఆతడు దానిని విషాదముతోను, ఆతురతతోను బ్రక్కను బారవేసినాడు—కొంతసేపటికి కారు—పార్కు లేనులో నున్న భవనమునొద్దకు బోయినది.

మెహతా కారునుండిదిగి హాలులో బ్రవేశించుసరికి కొంచెము సన్నముగను, పొడవుగను ఉన్న యువకుడు—(లేక బాలుడు) మందస్మిత సుందరవదనారవిందముతో నెదురుగా చనుదెంచినాడు—ఆతడే కృష్ణచందు మెహతా!—ఖుసీరామ్ మెహతాకుమారుడు సర్వవిధముల దండ్రినిబోలినవాడు—ఆబాలుడు తనతండ్రితోగూడ మెట్లనెక్కి మేడమీదిగదికేగినాడు—

“బాబా! నీవు భోజనసమయమునకు సరిగా వచ్చితివి. నీరాక

కొరకు నేనెదురుచూచుచున్నాను...'' అని కుమారుడు తండ్రితో ననెను—ఇరువురును గదిలోనున్న బల్లనానుకొని చెంతనున్న కుర్చీలలో గూరుచుండిరి. మరికొంతసేపటికి మెల్లగను, [illegible] గోహారా ప్రదేశమునకువచ్చినది—ఆమె వారికి దూరముగనున్న యొకబల్లయొద్ద గూరుచున్నది. ఎందుచేతనో యామె కన్నులు, కాంతిరహితములై యున్నవి ముఖము వివర్ణమై, విషాదమేఘములకు నిలయమై యున్నది. కాని, కృష్ణచంద్రమెహతాయును—ఖుదీరామ్ మెహతాయును—తండ్రికొడుకులవలెగాక—మిత్రులవలె మిక్కిలి చనవుతోను—స్నేహముతోను—సంతోషముతోను ప్రసంగించుకొనుచుండిరి — వారిచర్యలామెకు మధ్యమధ్య నానందమును కలిగించుచున్నవి.

"గోహార్! నీవొంటిగా నక్కడ కూరుచుంటివేమి? రమ్ము... ఆఁ—చెప్పమరచితిని—నీవు వార్తాపత్రికను జూచితివా? అని ఖుదీరామ్ మెహతా ఆమెను ప్రశ్నించినాడు—

"లేదు—" అని గోహార్ హీనస్వరముతో ప్రత్యుత్తరమిచ్చినది.

"పాపము! రమేశచంద్రబాబు—పిస్తోలుతో గాల్చుకొనిఆత్మహత్య చేసికొన్నాడట—ఆతనిప్రక్క నొకయువతిచేత వ్రాయబడిన లేఖమాత్ర మున్నదట! ....అని ఖుదీరామ్ మెహతా యింకను ఏమేమో చెప్పబోవుచుండెను —

ఆఁ—ఆఁ రమేశచంద్రబాబు—పిస్తోలుతో—కాల్చుకొని—ఆత్మహత్య చేసికొనెనా?" అని గోహార్ మహోద్రేకముతో ప్రశ్నించినది. ఆమె యుద్రేకమును గుర్తించి, మెహతా చటాలున దనకుర్చీనుండిలేచి యామెయొద్దకు రా ప్రయత్నించుచుండెను. కాని యంతలోనే ఆమె స్పృహదప్పి, కుర్చీనుండి నేల కొరగినది.

ఏడవ ప్రకరణము.

రాత్రి పదిగంటలయినది!

ఖుదీరామ్ మెహతా—హాలులో నిటునటుపచారు చేయుచున్నాడు—అతనిలో శాంతములేదు—ముఖమున సంతోషము లేదు—వ్యాకులపాటధికముగా నున్నది— కృష్ణచంద్రు మెహతా నిద్రింపబోయినాడు. స్పృహదప్పిపడియున్న గోహారును............గృహమందున్న చెలికత్తెవచ్చి వేరొకగదిలోనికి దీసికొనిపోయినది. అక్కడనామెకు పచారములు సల్పినది. కొన్నినిముషములలోనే, గోహార్ స్పృహకు వచ్చినది. కాని యామెదనభర్తను జూచుటకు గాని, ఆతనితో మాటలాడుటకుగాని, అంగీకరించుటలేదు— గదితలుపు మూయబడియే యున్నది

ఖుదీరామ్ మెహతా గదికీవల నిలువబడియున్నాడు—గదిలోమ ధ్వనిస్య గర్భనిర్భేకముగా వినబడుచున్న తనభార్యయొక్క అసందిగ్ధ-అసందర్భాలాపముల నాలకించినాడు. తోడనే అతని హృదయములో లెక్కకు మిక్కిలియయిన యాలోచనము లుదయించినవి—తానుజెప్పిన యావార్తనాలించుటతోనే ఆమెముఖము నందంతటిభయోద్రేకమేలగలుగ వలయును? ఆమె మోదులకు స్పృహదప్పి పడవలయును. అయ్యరువురకును గలసంబంధ మెట్టిది? ఆగుణవంతుడు—మూర్ఖుడు. ఆత్మహత్య గావించుకొనినాడు—తరచుగా దనభవనమునకువచ్చియామెయెడల వింతవింతభావములను, వింతసూపులను వెలిబుచ్చుచుండెడివాడు—అంతమాత్రమున నాతనికిని ఆమెకు సంబంధమేమున్నది? ... .ఏసంబంధములేనయెడల నామెయాతని హత్యావిషయమాలకించుటతోనే, మొదలునరికిన తరుపువలె నేలకెందుల కొరగినది?

సేవదేరినపిమ్మటగూడ దన్ను జూచుటకెందుకు అంగీకరించకున్నది? ఒకవేళ నాతనియాత్మహత్యనుగురించిన రహస్యనామెకు దెలియునా? అని యాతడిట్లు పరిపరివిధముల నాలోచింపసాగెను. ఆతనిహృదయము లోయదార్థము మాత్రము స్ఫురణకువచ్చుటలేదు. అంతకంతకు వ్యాకుల మధికమగుచున్నది. ఆకారణముచేతను దనభార్యకావిధ మగు మనోవ్యాధిని గలుగజేయుటచేతను ఖుదీరామ్ మెహతా—ఆత్మహత్య గావించుకొన్న యువకుని దూషించినాడు! ఆతనిలో నొకక్రొత్తసందేహముదయించినది. 'రమేశచంద్రుడు గోహారును ప్రేమించుచున్నాడా?............అవును. అయియుండవచ్చును......ఆతడు ప్రణయలేఖల నామెకు వ్రాసియుండవచ్చును.....ఆమె యంగీకరించకపోవచ్చును. ఆకారణముచేత నాతడుచ్చను ఆత్మహత్య గావించుకొనియుండవచ్చును—' అని యాతడనుకొనినాడు—అనుకొనుటమాత్రమేకాదు. చివరకు యదార్థమని విశ్వసించినాడు— గోహారుయొక్క అంష్ఠకమితముగా విచారించినాడు— ఆమెతన్నుజూచుటకు నిరాకరించియుండక, తన్ను బిలిచి, తనలో సత్యము వచించియుండవలసినదని తలంచినాడు—కాని ఆమె యట్లులెందులకు చేయవలయును? తనవిశ్వాసమామె చూరగొనలేదు—ఆమె విశ్వాసమును దాను చూరగొనలేదుకదా?

కొన్ని నిముషములలో గదితలుపును దెరచుకొని, చెలికత్తెయావలకు వచ్చినది—

'బాబూ! అమ్మగారు—మిమ్ములను రావచ్చునని చెప్పిరి" అన్నదామె! ఆమాట ఖుదీరామ్ మెహతా కించుకమనశ్శాంతిని గలుగజేసినది. ఆతడు తలమీది బరువుకొంచెము తీసివేయబడినట్లుగ నిట్టూర్పుబుచ్చినాడు— గదితలుపుం దెరచుకొని లోపలప్రవేశించి మరల దలుపుమూసినాడు—అప్పటికి గోహారుమంచముపైన మధ్యగాలేచి

కూరు నుండియున్నది. ఆమెముఖము వివర్ణతను దాల్చియేయున్నది. అందు విషాదము ఘనీభవించియున్నది—

ఖుదీరామ్ మెహతా ఆమెకెదురుగా నించుకంతదూరములోనట గలయొక కుర్చీని లాగుకొని అందుకూలబడినాడు—అతడు తనపెద వులమీగ లేనిచిరునవ్వును దెచ్చిపెట్టుకొనినాడు—

"ప్రియసీ! గోహార్! పాపము! నీకమితవిచారమును గలిగించువార్తను జెప్పితిని—" అని యాతడనెను—ఆమె స్థలనుండియించుకంతయైనను కదలక భయముట్టిపడుచుండ నాతనిముఖమును జూచుచున్నది. మరల మెహతా యిట్లనుడివెను—

"ఆతని యాత్మహత్య నీకింత బాధాకరమగుటకు గల కారణమేమనినేను పరిపరివిధముల నాలోచింప నారంభించితిని—కాని తుదకొక్క విశ్వాసము మాత్రము తోచుచున్నది........."

అట్లయినయెడల మీరు.........?" అనియామెయేమేమో అనబోయినది. కాని యాడగ్గుత్తికనుండి మాటవెలువడలేదు. ఆమెభయపాతిశయించినది—

ఖుదీరామ్ మెహతా తలయూపుచు నామెకు దగ్గరగాబోయి యామెచేతిని బట్టుకొని—

"రమేశచంద్రబాబు—నీయెడల బరమసీమనితెలె ప్రార్థించినాడు. ఏమందువు? నీవుమాత్రము హృదయమును నిడనాడక—వానికోరికనుదిరస్కరించితివి."

అనినాడు—ఆతడు లేనియుత్సాహమును దెచ్చిపెట్టుకొనినాడు—"గోహార్! ఆతనునిన్ను ప్రేమించినాడు. అతేకాదు—నీపైదనప్రేమనెరిగించుచు మచ్చములైనలేఖలను వ్రాసినాడు ఆప్రణయలేఖలనుజూచినీవు చలింపలేదు—మీదుమిక్కిలి వానికి ప్రత్యుత్తరములుకూడ నీయలేద. యే నానమ్మకము—అతని కోరికను మన్నింపనియెడల

నీమూలముననే దాను ఆత్మహత్య గావించుకొందుననికూడా నాదుర్మా
ర్గుడు చెప్పి, బెదరించియుండవచ్చును............తుదకట్లేజరిగినది.
కానిమ్ము—నీవు భయపడవలసిన అవసరములేదు—విచారమందవల
సినఅగత్యములేదు—అతని మరణమునకు నీవెంతమాత్రము బాధ్యు
రాలవుగావు—" అనుమాటలాతడుచ్చరించినాడు—ఎందుచేతనో—
గోహారునకు దేనికమడంగినదికాదు. "మీరు యదార్థముగ్రహింపలేదు
మీరు చెప్పినదిసరికాదు" అనుమాటలప్రయత్నముగా నామెనోటి
నుండి వెలువడినవి. ఆమె కెవ్వుమని కేకవేసినది. వర్ణనాతీతమగు భ
యముచేత కంపించినది— అతడు రెండుచేతులతో నామెచేతులను
బట్టుకొనినాడు—

"గోహార్! అట్లనవలదు నాయూహసరియయినదే! నేను చెప్పిన
దంతయు యదార్థమే! అతుచ్ఛుడు నిన్ను బేధించినాడు—అతనిచ
ర్యను నేనప్పుడే కనిపెట్టితిని. కాని నీవునీరహస్యమును నామోల
బయటబెట్టలేదు. కించిత్తు నాకెరిగించియున్నయెడల నేనప్పుడే వానిని
మెడమీద జేయివేసి గెంటివేయుండెడివాడను—" అని ఖుదీరామ్ మెహ
తాయింకను ఏమేమో చెప్పబోవుచుండెను. ఆమె—చేతితో వా
రించినది—

"మీరువినుడు—నామాట నాలకింపుడు—మీరూహించి
నది నిజముకాదు—'మేశచంద్రబాబునకును నాకునుగల సంబంధము
ను మీకెరిగింపవలసియున్నది." అనియామె అన్నది. కాని యామెకం
ఠమప్పట్ల మహోద్రిక్తముగను, పోల్చుటకు వీలులేకుండగను ఉన్నది.
ఆమెముఖమున భయవిషాదములు ప్రతిఫలించుచున్నవి. కలలోనయిన
ఖుదీరామ్ మెహతా తలంపని రహస్యము—గర్భవిచ్ఛేదకమగు రహ
స్యము—ఆముఖమున గోచరించుచున్నది ఖుదీరామ్ మెహతా ఆమె
ముఖలక్షణములకు విస్మితుడాయెను—అప్పట్లనాతని హృదయమందలి

వివిధభాగములను దెల్పికొనుట కేకిశోర్యము

"మీరు—ఒకసంవత్సరమునకుపూర్వముకల్యాణపూర్ వెళ్ళి యుండిరిగదా!"........అని గోహారన్నది. అగును—ఖుదీరామ్ మెహతా యొకసంవత్సరమునకుపూర్వము గులాబ్‌తోగల్యాణపురములో రెండుమూడు రాత్రులు గడపినాడు. ఆతడు జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొన్నాడు—

"ఆనాటిరాత్రి—నేను—రమేశచంద్రుని మేడమీదికి పోయితిని—ఆతని పడకటింటిలో—ఆతనిభార్యవలె బ్రవర్తించితిని—ఆమె రాదుకూడ—"గోహారుతనమాటలను ముగింపలేదు. అప్రయత్నముగ నామె భుజముల నానుకొనియున్న ఖుదీరామ్ మెహతాయొక్క చేతులు క్రిందకు వ్రాలినవి. ఆతడు క్షణకాలము మాటలాడలేదు దీర్ఘముగ నిట్టూర్పుబుచ్చి—

"గోహార్? నీమతిచెలించియుండవచ్చును—నీమెదడు స్వస్థస్థితిలోలేదు— నీవుచెప్పినది యదార్థముగాదు—అట్లెన్నటికిని జరిగి యుండదు—"

"అట్లుకాదు—వినుడు—నామాటను బూర్తిగావినుడు—మధ్యనడ్డుతగులకుడు—నామాటచలించినమాట వాస్తవమే! కానినేను చెప్పునదియదార్థము—"—ఆమె మరల క్షణకాలమాగినది. యదార్థమునాతని కెఱిగించుటకామె కుతూహలపడుచున్నది— ఆమె నిరాశను, నిరుత్సాహమును అనుభవించుచున్నను, మొండిధైర్యమును దెచ్చిపెట్టుకొన్నది—తప్పక, జరిగినదంత యు జెప్పితీరవలయుననియే యామె యభిలాషము!

"నేను...........నేను రమేశచంద్రుని ప్రేమింపలేదు. ఆతనిపొందు ననుభవింపవలయునని నాకెన్నటికిని లేదు........ఉండదు నన్ను పూర్తిగా చెప్పనిండు......మీరు ప్రశ్నలువేయకుడు—నేను

ఒకరోజుకాదు—రెండురోజులుకాదు! అయిదుసంవత్సరములు ఏకాకినై జీవితము గడపితిని—మిమ్ములను గాఢముగా ప్రేమించితిని. నాప్రేమకు ప్రతిఫలము మీనుండి నాకు లభింపలేదు—మీరు నన్ను ప్రేమింపలేదు—నన్ను గౌరవించిరి—మన్నించితిరి—నాకు లోపము సంతసములేకుండ జేసితిరి—కాని యేమిలాభము?

ఒకపూటయయిన దుదకొక గంటయయిన మీరు నాతో వినోదముగ కాలము గడుపలేదు—నేనొక స్త్రీనన్న విషయమే మీరెరుగరు! నేనేమిచేయగలను ఎన్నిదినములొంటరిగా నిరుత్సాహముతోను—నిరాశతోను జీవితము గడపగలను?........ రమేశచంద్రుడు నన్నుగాఢముగ ప్రేమించినాడు—మీలో నేను కనుగొనలేని ప్రేమను, నేనాతనిలో గనుగొంటిని—అతడు తన యభిప్రాయమును దొలుత నామొరల వినిపించినాడు నేను మొదటలో నంగీకరింపలేదు—ఆగ్రహమందితిని—అతడు నాపై గినియలేదు— వెనుకంజవేసి మిన్నకుండలేదు. ఆనాటిరాత్రి నన్నుదన బాహువులమధ్యనదిమిపట్టినాడు. నేనేమిచేయగలను? మీరు నాహృదయఫలకమునందాస్థితిలో నాకస్మికముగా బొడగట్టితిరి మీరు నన్నొంటరిగ విడిచిపుచ్చి యదేసమయమున, అదేవిధముగా వేరొకయువతిని బాహువులలో........"ఆమెతన మాటను ముగింపలేదు. ఆతడదరిపడినాడు. ఆమెగ్రహించినది.

"అయ్యో! మీరదిరిపడనక్కరలేదు—మీరు నన్నన్యాయముచేసి, వేరొక స్త్రీపొందననుభవించుచున్నారని నేననుకొనుటలేదు. ఆమాటను నేనునమ్మను—మీరు నాయెడల మాయను బ్రకటింపరు కాని నేనేమిచేయగను? ఒంటరిగనుండి జీవితముంగడపుటవలన నిరాశానిరుత్సాహము లధికము లయినవి—అనాటియుదయమున— అనగా నేటికొక సంవత్సరమునకు పూర్వము రమేశచంద్రుడు నన్నుదనయింటికి డిన్నరు"నకు రావలసినదని పిలిచినాడు. నేనంగీకరించితిని—మేమిరువు

రము సినీమాకు వెళ్ళితిమి—తిరిగి వచ్చినపిమ్మట—నేనాతనిగదిలో-ఆతనిపత్రిక.............. ..ఆమరునాడుగూడబోయి అట్లేగడపితిని విందు—నామాటలను నమ్ముము. నేను తరువాతగృహమునకు దిరిగి వచ్చితిని. కామోద్రేకమువలన నేనొనరించిన తప్పును నేనేగ్రహించితిని—సిగ్గుపడితిని—దుఃఖించితిని—బాధపడితిని—కాని రమేశచంద్రుడు నన్ను విడువలేదు—వానిప్రేమతోబాటు మోహముగూడ ద్విగుణీకృతమయినది—ఆతడు మరునాటి యుదయమున టెలిఫోనులో నన్ను దనమేడమీదికి రమ్మని పిలిచినాడు. నాకసహ్యమనిపించినది—నేను ప్రత్యుత్తరముగూడ నీయక యూరకుంటిని—తరువాత నాకాతడొక ఉత్తరమునువ్రాసినాడు అదినాకు జెప్పఁకలవికానంతకోపమును గలిగించినది—ఆతడు—తానిప్పుడు కావించిన పనిని జేయుమనని నాకాయుత్తరములో వ్రాసినాడు—నేనదానిని కోపముతో ముక్కముక్కలు గావించి మంటలోబడవేసి తగులబెట్టితిని—ఆతడప్పుడు వ్రాసినట్లు ఇప్పుడు చేసినాడు—ఆపిస్తోలును నాచేతులతోనేను వానికంఠమునకు గురిచేసినట్లు భావించుచున్నాను."

గోహారుతనమాటలను ముగించినతోడనే, చంటిబిడ్డవలె దుఃఖింపనారంభించినది. ఆమె యాసమయమున ననుభవించు హృదయావేదన యిట్టిదనిచెప్పుట కెవరికిశక్యము! ఖుదీరామ్ మెహతా నోటమాట లేదు—ఆతడు శిలాప్రతిమవలె నిశ్చేష్టుడైయుండెను.

కొన్నినిమిషములట్లు గడచినవి. గోహారు తనభర్తయొక్క చేతులను రెంటిని బట్టుకొని—"మీరునన్ను ద్వేషింతురా! నేనుమీ క్షమకు బాత్రురాలనుగానా నేనొనరించినదిదోషము మహాపాతకము నేనెరుగుదును. కాని యేమిచేయగలను మిమ్ములనతి దారుణముగా ప్రేమించితిని. అందులకు ఫలితమే యిది మీరునన్ను క్షమింపరా?" అని యతిదీనముగ ప్రార్థించుచు వెక్కివెక్కి యేడ్వనారంభించెను.

అప్పుడు ఖుదీరామ్ మెహతా యేమిచేయగలడు? అతడు క్షణ కాలము దీర్ఘముగ నాలోచించినాడు.—

"గోహార్! నిన్నుక్షమించితిని—నేను నిన్ను త్యజింపను—నీవు దుఃఖింపవలదు"

ఆమాటలామె కాశ్చర్యమును గలిగించినవి. తానొనరించినది గొప్పతప్పు! తనజీవితకాలములో నాతడు తన్ను క్షమింపడనియు దన గతి యధోగతియనియు నామె యుద్దేశము! అట్టియెడ నాతనినోటినుండి యెన్నడు ననుకొనని వాక్యములు వెలువడినవి! ఆమెతొలుత వాని యందలి సత్యమును గురుతింపలేకపోయినది. స్తంభించినట్లు క్షణకాల మూరకున్నది.

"ఏమి? నాథా! మీరునన్ను నిజముగా క్షమించితిరా? నేను మీయిల్లు విడిచిపోనక్కరలేదా?"

"అక్కరలేదు—నేనునిన్ను హృదయపూర్వకముగా క్షమించితిని."

ఆమె తనరెండుచేతులతో నాతనిదగ్గరకు దీసికొన్నది. తనభావోద్రేకమును వెలిబుచ్చినది. అతడు మాటలాడలేడు—ఆమె ప్రయత్నమును నిరోధింపలేడు. కాని యాతనిహృదయమతి తీవ్రముగ పని చేయుచున్నది. అందొకమూల గులాబ్! తన్నుమానవునిగా చేసితన మహోన్నతస్థితికి గారణభూతురాలై నగులాబ్ వేరొకమూలదననుండిక్షమార్పణమును వేడుకొనుచున్న తనభార్య!

గోహారు హీనస్వరమున దనభర్తనవలోకించి యిట్లన్నది. "నాథా! ఆయుత్తరములలో నొకటి పోలీసువారికి దక్కినదిగదా! కర్తవ్యమేమి?" అని ప్రశ్నించినది—ఆమెకు ఆత్మహత్యగావించుకొన్న రమేశచంద్రుడు వ్రాసినలేఖలలోనొకటి వారికిచిక్కినది. అది వెల్లడిలోనికివచ్చినయెడల ముప్పుతప్పదని యామె భయము!

"గోహార్! నీవు రక్షించుము. నీకేవిధమయిన భయమును వలదు. నేనాయుత్తరము బయటకు రాకుండ జేసెదను లెమ్ము. నీవు మనోవ్యధను విడుము" అని ఖుదీరామ్ మొహతా తన భార్యను శమింపజేసినాడు. ఆమాటలు ఆలకించినంతనే ఆమె నాథుని సౌజన్యము వేయి విధముల గొనియాడినది. కాసియంతలో నామె మిన్నకుండలేదు.

"హృదయేశ్వరా! మీరు నన్ను ప్రేమించుచున్నారా? మీప్రేమ నాకవసరము" అన్నది. ఆహా! స్త్రీ యమెట్లున్నది! ఆమెగయ్యాళిగం! స్వార్థచిత్త! తనదోషమును మన్నింపుమని యడుగుట చాలదా? తన్ను ప్రేమింపుమనికూడ గోరుచున్నది! ఖుదీరామ్ మొహతా పరిస్థితి నేమిచెప్పగలను! ఆతడు గోహరుయొక్క మనఃస్థిమితమునకు జాలి పడుచున్నాడు!

ఎనిమిదవ ప్రకరణము.

మరునాటిసాయంకాలము—తేనీరును సిద్ధపరచుకొని త్రాగిన పిమ్మట గులాబ్ ఫోనులో—ఆఫీసునందుపని చేసికొనుచున్న ఖుదీరామ్ మొహతాను బిలిచినది.

"ఖుదీ! రాత్రిభోజనమునకు నీవిక్కడకు వచ్చెదవా?"

ఆతడా యాహ్వానమున కులికిపడినాడు. పదినిముషములవరకు మాటలాడలేదు—తరువాత, వేదనాభరమగు కంఠముతో—

"గులాబ్! నన్ను క్షమింపుము—రాజాలను—" అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చినాడు. ఆపలుకు నాలకించుటతోనే, గులాబునకు మతిపోయినట్లయినది. ఆతడు—ఆవిధముగా బ్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు గారణమేమి? ఆతనికంతయుపూర్తిగా మారిపోయియున్నది—అందుత్సాహము పొడసూపుటలేదు—ఈవిధముగా నామె తలంచుచు—వికలచిత్తయై తన గదిలో నిటునటు పచారుచేయుచున్నది.

ఆసమయమున నామె మెదడులో బొడసూపిన యూహలకును-ఆలోచనలకును లెక్కలేదు. ఖుదీరామ్ మొహతా తన్ను గాఢముగ బ్రేమించినాడుగదా! ఆతనిలో నింతమార్పుల నుదయింపజేయునది? ఇది యేయామె విచారము.

ఆమె యెప్పటియట్లు బూర్కస్ట్రీటులోనున్న విక్టోరియాహోటలునకు బయనమయినది. సాధారణముగా నప్పుడప్పుడాతని నాహోటలులో గలిసికొను నలవాటామెకున్నది. అందుచేతనాతనింజూచి, తీరికగా నొకపర్యాయమాతనితో మాటలాడినయెడల తనమనోవ్యాధి యడంగునని యామెతలపు!

విక్టోరియాహోటలులోని ముంగిలిహాలులోనే యొకప్రక్కగా గులాబ్ కుర్చీలో గూరుచున్నది. వెయిటరామెయొద్దకు వచ్చినాడు. కాని యేపదార్థము దీసికొనరమ్మని వానికి జెప్పవలయునో ఆమెకు తెలియదు—అయిదునిమిషముల కాలమాలోచించి పిమ్మట "లిమన్ క్రష్" అని వానితో జెప్పినది. వెయిటరొకగ్లాసుతో క్రష్ తీసికొని వచ్చి బల్లమీదపెట్టి వెళ్ళిపోయినాడు. తరువాత నామెగ్లాసును పెదవిదగ్గర పెట్టుకొని కొంచెముకొంచెముగా త్రాగుచు ద్వారముదెస దనదృక్కులను జరపుచున్నది.

కొంతసేపటికి ముగ్గురువ్యక్తులాలో బ్రవేశించి యొకమేజాబల్ల చుట్టును గూరుచుండిరి. వారెవ్వరోకారు! ఖుదీరామ్ మొహతా—ఆత

నిజకుమారుడగు కృష్ణచంద్రమెహతా!—ఆతని భార్యయగు గోహార్! ....గోహారును జూచుటతోనే గులాబదిరిపడినది! ఆయదురుపాటునకు గారణములేకపోలేదు. ఖుదీరామ్‌మెహతా తానాహోటలునకు వచ్చినని యెరుంగునుగదా! తన్నక్కడ గలిసికొనునుగదా! అప్పట్లదన భార్యనెందులకు దీసికొనిరావలయును? తనకు జూపించుటకా? లేక, తనయెడల నాతడు మాయనుబన్నుచున్నాడా? ....ఇట్లాలోచించుచునామె తదేకధ్యానముతోదన కన్నులను గోహారుముఖమునాదికి బ్రసరింపజేసినది. అప్పట్ల గోహారుముఖము విషాదమేఘావృతమయ్యు సుందరముగనే యున్నదని ఆమె గ్రహించినది.

ఖుదీరామ్‌మెహతా నెయిటరును బిలుచుచు వెనుకకుదిరిగిచూచినాడు! తోడనే గులాబ్ నాని కన్నులకు గన్పట్టినది!

"గులాబ్! వచ్చితివా?" అనిచెప్పుచు నాతనుతటాలునందానున్న స్థలమును విడిచిపుచ్చి యామెయొద్దకు వచ్చినాడు—ఆతని చర్య గులాబునకు వింతగానున్నది.

"ఖుదీ! నీభార్యయక్కడ........" అని యామెయేదో చెప్పబోవుచున్నది. కాని యామాటలనాతడు వినిపించుకొనకుండగానే

"గులాబ్! నీవుకూడ మాటేబులువొద్దకురమ్ము—గోహారును నీకెరుకపరతును" అనెను. ఆమాట గులాబునకు బాకుపోటు గాకుండునా? కాని యామెయేమనగలదు? మెల్లగాలేచి యాతనిననుసరించినది.

"గోహార్! ఈమెమిస్. గులాబ్ నాస్నేహితురాలు" అని మెహతాగులాబును దనభార్యకెరుకపరచినాడు.

"మిస్. గులాబ్! మీపరిచయభాగ్యము నాకుసంతోషమును గలిగించుచున్నది. రండు—ఈకుర్చీలో కూరుచుండవలె.... ....

అని పలుకుచుగోహారు—ఒకకుర్చీని గులాబునకిచ్చినది. గులాబ్ అందులోనుపవిష్టురాలాయెను.

"మిస్. గులాబ్! నాభర్త—తనకు మీవంటిస్నేహితురాండ్రున్నట్లు నాకెప్పుడును చెప్పలేదు—మీకిరువురకు నెంతకాలమునుండి పరిచయము?"

"మనయిరువురి వివాహమునకుం బూర్వమునుండియు, మాకిరువురకు పరిచయముగలదు"—అనిఖుదీరామ్ మెహతా యదార్థముగ నుడివెను. కానియామాటలందు గోహారునకనుమానముగాం సందేహముగాని కలుగలేదు.

'ఓహో! అలాగునా? అట్టులయిన నిన్నదినముల నుండియు మిమ్ములనొక పర్యాయమయిన మాయాతిథ్యమును స్వీకరించుటకు బిలువకుండుట మాయపరాధమే' అనిగోహారన్నది.

"గోహార్! నాకు మీయింటికి వచ్చుటకెక్కడ కుదురును నేను మీనుండి కొన్నిమైళ్ళదూరములో నివసించుచున్నాను ...మీకు మగడు మిక్కిలి చురుకయినవానివలె గన్పట్టుచున్నాడే! ఇట్టిపురుషుని జేరు ప్రఖ్యాతులార్జించి భర్తనుబడయ గల్గుట మీపుణ్యమేగదా!

"అవును-నిజముగా నేను అందులకుగర్వించుచుందును-నాభర్తను జూచి నేనుమురిసి పడుచుందును. వివాహమయినప్పటినుండి నేనిప్పుడు నాభర్తను గాఢముగ ప్రేమించుచున్నాను. ఆయన శాసనసభలలో ప్రవేశించి—ప్రజోపయోగములగు కృత్యముల నన్నిటినో చేసినారు-నిరుద్యోగసమస్యను బరిష్కరించి, అన్నవస్త్రములులేక, మలమలమాడుచున్న యువకులకు ఉపాధికల్పించినారు. ప్రభుత్వమువారి మన్ననలకు పాత్రులై "సర్" బిరుదమును పొందినారు—మీరెరుగుదురా?" అని గోహారు ప్రశ్నించినది.

గులాబు సమాధానమీయలేదు-తలనూపుచు నామెమాటలను

స్థాయిగాంబుగ. స్వపాతుమా డొక్కడు—ఫలము ననుభవిం ప్రగడ?"—అనునట్లు తన భార్య—చేసిన దేమియు లేకున్నను చి, మహాఘనముగా జెప్పుకొనుచున్నదికదా యని మెహ రువందనాగెను.

ఇట్లు వివిధవిషయములను గురించి, గులాబ్ గోహారు లిరువురు సేపు ముచ్చటించిరి—ఆసంభాషణ సారాంశము గులాబునకు కరమనియే చెప్పవలయును. ఆమె యేదో యొకనెపమును గల్పిం చి, మెహతాయొద్దను, గోహారునొద్దను సెలవుబుచ్చుకొని తన టాదికి పోయినది. వారిపోవుగుంను ఆమెహృదయము పరస్పర ములగు నాలోచనలలో మునిగిపోయినది ఆనాటి నాటకమున మి? మెహత్తా తనభార్యతో దానుసుఖముగ జీవితముంగడపు ననియు నికదనయావసరమక్కరలేదనియు జూపించుటకట్లు చేసి ? ......ఈవిధముగా నాలోచించినది. మొత్తముమీద నామె ములో సంచలన ముదయించినదని చెప్పకతప్పదు?

తొ మ్మి ద వ ప్ర క ర ణ ము.

గులాబ్ యొక్క హృదయమునందింతింతనరాని వ్యాకులభావ దయించినది. ఖుదీరామ్ మెహతా ఆమెయొద్దకు మరునాటి సాయం కాలమున వచ్చినాడు—

"ఖుదీ! నీవు నీభార్యను హోటలునకెందులకు దీసికొనివచ్చితి వి? నాపరిచయమామె కెందులకుగలుగజేసితివి?" అనియామె ప్రశ్నిం చినది. మెహతా కారణమును వచింపలేదు. కాని గతరాత్రి జరిగిన విషయము లను—అనగా తనభార్యయొక్క చరిత్రమును దెలిపినాడు.

"మఱి నీభార్య నిత్యాంతగాఢముగా ప్రేమించుచు మీాయిరువురి జీవితముల మధ్యను చేసెంగల కష్టరావలయును నీ మరచిపోరాదా" అని ప్రశ్నించినది.

"ఏమి గులాబ్ ప్రేయసీ నిన్ను నే మరచిపోవుటా ముకో? ప్రాణములుండవలదా? ప్రాణములనయిన విడువగల. నిన్ను విడువలేను——" అని సమాధానమిచ్చినాడు.

"నీవు పాశ్చాత్యదేశములకు ప్రయాణముచేయుట యే- నది?"

"నిన్ను విడువజాలక——నీముఖమును జూడకుండ నేనుం నేనాప్రయత్నమును విరమించుకొంటిని" అని పలుకుచు మోహ మెను బిగ్గరగా కౌగిలించుకొనినాడు. ఆతను కొంతసేపుతనప్రియతో సరససల్లాపములను గానిచ్చి వెడలిపోవుటకుద్యుక్తుడై యూలోకించి——

'ప్రియసీ గోహారింకొకగంటలో నిక్కడకు వచ్చుచున్నది? నీలాక్షిని జూడవలయుననిఆమె కుతూహలపడుచున్నది" ఆ ఆమెయొద్ద సెలవుబుచ్చుకొని వెళ్ళిపోయెను——అతడాఫీసునకు అక్కడ బనిచూచుకొని స్వగృహమునకరిగి కారులో దనభార్య గోహారును బంపినాడు——

గులాబ్ సగౌరవముగా గోహారును లోనికాహ్వానించి కుర్చీమీద గూర్చుండజేసినది. తాను దేనీటిని సిద్ధముచేసుకొని వచ్చుటకై లోనికరిగినది——ఆమెవచ్చులోపున గోహార్ ఆగదిలోనున్న వస్తువులపై దనదృక్కులం బరపినది. అందొకమూలనున్న మేజాబల్ల మీద దనభర్తయగు మోహతాయొక్క ఫోటో యామెచూచినది. ఆమె మెదడులో లెక్కలేనన్ని సందేహములు బయలుదేరినవి. ఆఫోటో అక్కడనుండుటకు గారణమేమి? గులాబునకును దనభర్తకును ఇంతసంబంధమేమియున్న నున్నదాయని ఆమె యనుమానింపసాగినది. తోడ

ఎదురుగానున్న బుక్ షెల్ఫ్‌లోని పుస్తకములనుదీసి పరిశీలింపనారం భించినది. అందొక పుస్తకముమీద—

"నాహృదయేశ్వరి— నాప్రేమపాత్రి—నాగులాబునకు
ఖుదీరామ్ మెహతా"

అని వ్రాయబడియున్నది. దానింజూచుటతోనే ఆమె యొడ ల్జల్లుమన్నది—కన్నులు గిరుగిర దిరుగనారంభించినవి. ఆప్రదేశ మే జీవచ్ఛవమునవలె నేలపై గూలినది. అంతలోగులాబొక గ్లాసుతో నీరి బట్టుకొనివచ్చినది గోహారుచేతిలోనున్న పుస్తకమును ఆమె లక్షణాలను దీక్షించినది— ఆమె వాళ్ళు గడగడలాడినవి—

"గులాబ్ నన్ను మన్నింపుము—నీపాదములపై బడి నిన్ను నే డీమున ప్రార్థించుచున్నాను. నాప్రశ్నకు సమాధానమిమ్ము— నాభర్త నూ ప్రేమించుచున్నావా? నాభర్త నిన్ను ప్రేమించినాడని నాకు వేగిర జెప్పవలసినది" అని ప్రశ్నించినది—గులాబిచ్చి న గ్లాసు నొకచోట బెట్టినది. గులాబున కేమిచెప్పుటకును దోచి దు—ఏమి చెప్పగలదు?

గోహారు—కన్నీరుమున్నీరుగా, గార్చుచు, రూపొందిన శోక గన్పట్టుచు గులాబ్ పాదములపై బడి—

అమ్మా! నాకు సెలవిమ్ము—నేనుపోవుచున్నాను—నాఅంతి యము నాలకింపుము—నేను నాభర్తను త్రికరణశుద్ధిగా ప్రేమిం చను ఆతడునిమూలముననన్నాదరించుటలేదు—దయచేసి బతిభిక్షబెట్టుము—నాభర్తయు నేను పాశ్చాత్య దేశమునకు తల్లిదండ్రియాజ్ఞననుసరించి—పయనము చేయుచున్నాను. ఆతడు దైన్యమును గురుతించి, నాప్రార్థనమాలకించి తొలుత నాప్రియా మునకంగీకరింపకున్నను .... కప్పుడంగీకరిం పడు. నేనిక్కడకు వచ్చుటకుముందే ఆతని నంగీకరింపజేసితిని. అత డుఫు వచ్చినట్లు నేనుగ్రహించితిని—ఆతని నోటి నుండి కూడ నిన్ను

గురించి వింటిని—నాభర్త నాకు నాస్వాధీనుడు కావలయును—లే
నాప్రాణములుపోవును—నీవు—ఇదిగో గులాబ్ నాప్రార్థనము
ణమునుండి యింకెన్నడును నాభర్తనుజూడనని నాకు బాసచేయ
యును." అన్నది. గులాబ్—ఆమాటలకు విషణ్ణవదన యయిన
ఆశ్చర్యచకితయయినది—ఆమెయో క్షణకాలము నరకైకవ్యధమయిన భ
మును గలుగలేదు. తరువాత నామెకు వాగ్దానమొసంగినది. గోప
ఆత్మసంతృప్తితో గులాబును విడిచి వెళ్ళినది.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

గులాబ్ జీవితము దుఃఖమయమయినది. ఆమెచేసిన మహ
రత్యాగమే ఆమె జీవితము నధోగతి పాలొనరించినది. ఆమె
ఖుదీరామ్ మెహతానుజూడగూడదు. అనగా నెవ్వనికొరకు దానిన్ని
లము బంధుసన్మానమునకును, సౌఖ్యమునకును దూరస్థయయ్యె
తుకుచున్నదో—అట్టిప్రియుని జూడగూడదు! ఎందుచేత గోపా
కామె వాగ్దానము చేసినది.

ఆవాగ్దానమును దాను నెరవేర్చుకొనవలయును.
తానింతవరకు అవ్యాజము—అకలంకమునగు ప్రేమకొరకు ద
స్వమును ధారవోసినదిఇకనిప్పుడో సత్యవాక్పాలనముకొరకే
వలయును? ఆప్రశ్నయామె హృదయములో బ్రవేశించినది
ప్రాణత్యాగము'ను సమాధాన మంతరాత్మయామె చెవిలోవిని

సరి! గులాబ్—ఖుదీరామ్ మెహతా అర్పించిన వజ్ర
నందలి నాల్గువజ్రములను—మ్రింగివేసినది! సమాప్తము! ఆ
గా నానిష్కళంకజ్యోతి నేలగూలినది. ఆపవిత్రమూర్తి యసు
బాసినది.

అహో! ఏమిప్రేమ? ఏమిత్యాగము! ప్రాణత్యాగమునకుగూ
ప్రియుని వజ్రహారమే కావలయునా?

సంపూర్ణము.

Rangachary.
[illegible]

మనసు ఫౌండేషన్

పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA107B191
పుస్తకం పేరు	గమ్యాల్లో గంట
తారీఖు	25/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	105
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Haseema
పేజీలు విడదీసినది	Haseema
స్కాన్ చేసినది	Haseema
పరీక్ష చేసినది	RAMYA
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యనివి	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	Good